

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 41 (2172) 1991 SPALIS-OCTOBER 8

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416)275-4672

Praplatėję horizontai

Po staigių permainų iš karto pajusti naują tikrovę nėra lengva. Kartais net ir džiaugsmas nepada. Pergyvenimų neužtenka — reikia kažkaip visu savimi suvokti pasikeitimą, įsikaltį sau į galvą ir širdį, kad jau nebėra to, kas buvo, kad atsivėrė nauji horizontai, kuriuose jau ryškėja ir nauji siekiai.

LIETUVA jau nepriklausoma. Su šia mintimi mes keliamės ir einame gulti. Toji mintis visur su mumis kartu — ir darbe, ir poilsyje, ir maldoje. Lietuva laisva. Kiekvienas kitaip pergyvena šią tikrovę, jungdamas savo asmeninę penkiasdešimt metų tėvynės netekties patirtį su padėtimi, kur jis šiandien yra, ką veikia, kaip įsikūręs svetimuose toliuose, kiek tasai penkiasdešimt metų tarpas sujaukė jo mąstyseną, besiblaškantią tarp idėjinų nuotaikų ir medžiaginės gerovės pojūčių. Normalu, kad per tiek metų, nebeįsivaizduojant, kojomis savo gimtosios žemės, ne vienas išėivis pergyveno dvasinius besiblaškanti žmogaus lūžius. Vienas bendras bruožas betgi jungia visus — laimingi esame, kad Lietuva atgavo nepriklausomybę. Prasiveria naujos galimybės ne tik tėvynėje pasilikusiems draugams ar giminėms, bet ir išėiviams. Laisvė veikti ir būti naudingais yra didelis turtas, už kurį daug žmonių aukoja ir savo gyvybes. Šiandien viskas atgauta, sušvito nauji keliai — tik eikime kaip ir kas dar pajėgti galime. Tačiau pakilęs entuziazmas, kaip po potvynio atslūgusi upė, turi vėl susirasti savo vagą ir tekėti tarp krantų — turi būti saistomas, ribojamas, pastovus ir koordinuotas. Naujoji Lietuva — naujietei ir uždaviniai išėivijai. Reikia tikėtis, kad kultūrinė veikla bei lietuviškos išlaikymas, kuris ir toliau bus pastovus darbuotės akcentas išėivijoje, turint nebevaržomą bei laisvai prieinamą atramą, pajudės lengvejanti kryptimi. Persitvarkyti politinei veiklai, rodos, taipgi jokių sunkumų neturėtų būti — Vilnius žinos, kur ir kaip mes dar reikalingi. Ekonominė pagalba tuo tarpu liks vienu iš didžiųjų išėivijos uždavinių.

STACIAIS kalnais iškyla prieš akis tie uždaviniai. Nors ekonominių reikalų sritis šiandien labai svarbi, bet organizuotai tam buvome silpniausiai pasiruošę. Kažkada pradėti bandymai teltis profesionalams bei verslininkams į bendrą apjungtį buvo daugiau vietovinio pobūdžio ir pasisekimų neturėjo. Ir galima prileisti, kad tai kaip tik dėl to, jog neturėta platesnės apimties bendrinių siekių, kokius turėjo kitų sričių veikla. Antra — ir platesni užmojai nebūtų buvę veiksmingi dėl stokos kapitalo. Šiandien jau kas kita. Per visą eilę dešimtmečių išėivijos profesionalų ir verslininkų reikšmingesnis finansinis pajėgumas, galįs jau ir tais stačiais kalnais pradėti lipti. Kaip girdėti, ta linkme ne vienas jau bando pasukti ir pasiruošęs savo investavimais prisidėti prie Lietuvos ekonominio gyvenimo atkūrimo, kartu siekiant ir naujų galimybių savo verslo plėtotei. Ekonominės pagalbos patarimai buvo pareikšti ir Kanados tarptautinės prekybos ir pramonės ministerio M. Wilson'o, kai jis po kelionės Baltijos kraštuose kalbėjo baltiečių surengtoje Laisvės vakarieneje Toronte. Raginimas jungtis konkrečiu būdu yra kartu ir padrašinimas, nes ir Kanada tiesia pagalbos ranką. Praplatėję horizontai išties gal ir nebus šviesūs. Daug priklausys nuo to, kaip į juos žiūrėsime, kaip prisidėsime, kad tos tamsos šviesėtų. O pirmiausia turime tikėti, kad ir šioje sričioje būsime naudingi. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Trijų streikų atgarsiai

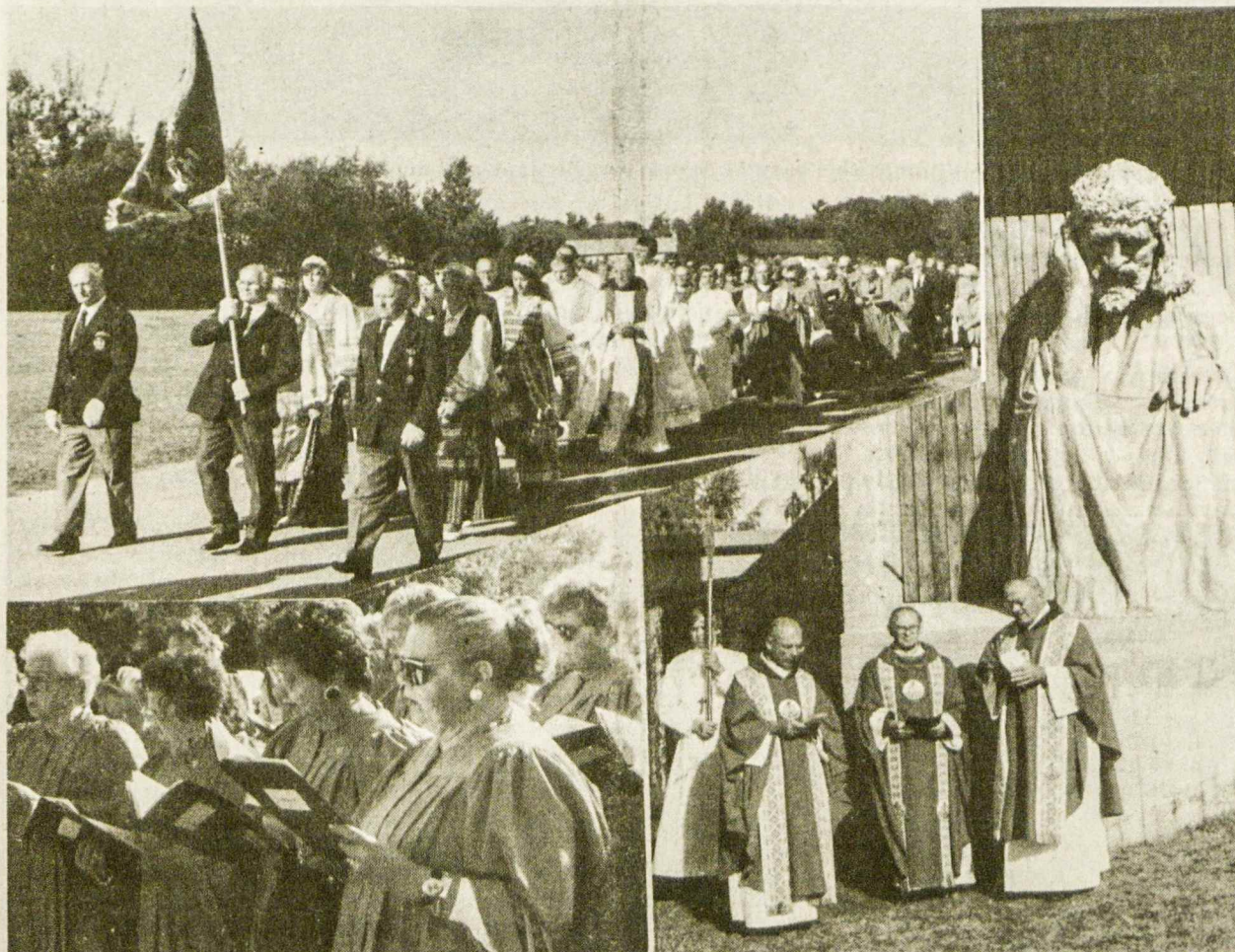
Kanados valdžios tarnautojų PSAC unijos streiką užbaigė parlamento priimtas C-29 įstatymas, už kiekvieną negrįžtą darbą dieną unijai numatęs \$100.000 baudą, streikuotojams — po \$1.000. Tai buvo antroji ir paskutinė PSAC unijos streiko dalis. Pirmąją po dešimties dienų unijos vadas Daryl Bean nutraukė rugsėjo 18 d., kai Kanados parlamentas jau buvo pradėjęs darban grąžinančio C-29 įstatymo priėmimą. Tada, matyt, buvo tikėtasi geresnių rezultatų pasiekti derybose.

Streiką unijos vadas D. Bean atnaujino rugsėjo 27 d., pasipiktinęs, kad vyriausybės atstovai dėl lėšų stokos atsisakė atsukti algų užšaldymą šiemetams. Mažiausiai uždirtantiems unijos nariams tebuvo pasiūlytas vienkartinis \$500 papildas. Tad iš tikrųjų streikas baigėsi be unijos laimėjimo. Liko tas pats buvusio Kanados finansų ministerio M. Wilsono biudžetinis nutarimas didžiausią uniją turintiems valdžios tarnautojams 1991 m. nepadidinti algų, o sekundariu metais didinti tik 3%. Dabartinė vidutinė šios unijos narių alga yra \$30.000 su užtikrintu darbu ir taip pat užtikrinta gera pensija.

Šis dviejų dalių streikas buvo žalingas Kanadai ir kanadiečiams. PSAC valdžios tarnautojų unija turi 156.000 narių, apimančių daugelį viešojo gyvenimo sričių. Tad 46.000 neleidžiama įsijungti į streikus dėl jų neįmanomo pakeitimo nenutraukiamam darbe. Teisę streikuoti turėjo 110.000 šios unijos narių, o streikavo tik apie 70.000. Žalos atnešė kariniai piketų organizatoriai, nesiriboję vien tik savo darbovietėmis. Piketininkai netgi buvo sulėtinę Toronto L. B. Pearsono tarptautinio oro uosto darbą, beveik visiškai sustabdę naujojo derliaus grūdų supirkimą ir atsargų išvežimą užsienin.

Bene labiausiai nuskambėjo antrojoje streiko dalyje nesėkmingas masinis bandymas jėga įsiveržti į Kanados parlamento rūmus, užblokuoti Otavą su Kvebeku jungiančius tiltus. Nenuostabu, kad dienraštis "The Toronto Sun" jau rugsėjo 10 d. specialiu vedamuoju pasmerkę piketų įstatymo pažeidimus. Pasak jo, piketų dalyviai savo plakatais turi teisę pranešti visuomenei vykstantį unijos streiką. Šiam tikslui atlikti pakanka nedidelės grupės. Vilnius sutikęs

(Nukelta į 9-tą psl.)

IS LIETUVOS KANKINIŲ ŠVENTĖS KANADOJE 1991.IX.29. Vėliava — procesija iš Lietuvos kankinių šventės Mississaugoje i lietuvių kapines. Apačioje — Anapilio parapijos choras Rūpintojėlio statulos šventinimo metu gieda giesmę "Rūpintojėli". Sone — Rūpintojėlio statula paminklines koplyčios įduboje ir kunigai, atlikę šventinimo apeigas — kun. J. STAŠKUS, statulos autorius, prel. PR. GAIDA, kun. J. LIAUBA, OFM. Nuotr. St. Dabkaus

Siekia glaudžių ryšių su Vakarais

Kaip praneša Reuterio agentūra, Lietuvos parlamente, kuris dar saugomas minų, spygliuotų vielų ir cementinių luitų, užsienio reikalų ministras A. Saudargas rugsėjo 25 d. kalboje pažymėjo — Lietuvos užsienio reikalų pagrindinis politikos tikslas yra įsijungti į Europos tautų bendruomenę. Neaiški Sov. Sąjungos ateitis ypač verčia lietuvius, saugojant savo nepriklausomybę, orientuotis į Vakarus. Lietuva nori tapti pilna Europos bendruomenės 12-kos kraštų nare. Ministeris nepasakė, kada tai galės įvykti.

Pasak Reuterio agentūros, Baltijos kraštų ekonomika yra daug skurdesnė negu Vakarų Europos valstybių. Esą reikiama grūntis su kitomis Rytų Europos šalimis, kurios taipogi norės įsijungti į Europos bendruomenę. Lietuva norėtų palaikyti ypač glaudžius ryšius ir su Šiaurės kraštais.

Prezidentas V. Landsbergis už parlamento ribų pareiškė, kad priėmimo laikas į Europos bendruomenę priklausys nuo jos pačios, jos pasiūlymų ir pakvietimo. Vieni kraštai yra pozityviai nusistatę, kiti labiau atsargūs.

Pasak V. Landsbergio, Lietuvos pirmutinis rūpestis — sovietų kariuomenės pasitraukimas ir nepriklausomybės įtvirtinimas. Galvojama, kad Lietuvoje esama nuo 70.000 iki 100.000 kareivių. Lietuvos vyriausybė nori, kad sovietų kariuomenė pasitrauktų kaip galima greičiau. Sovietai sakosi negalį tai įvykdyti iki 1994 metų. Lietuva taipogi savo nepriklausomybei apsaugoti turi įvykdyti laisvos rinkos reformas, sudaryti bankinę sistemą ir nustatyti užsienio politiką.

Sudarys komisija

Ta pati agentūra praneša, kad Lietuva sutiko su Lenkijos pasiūlymu sudaryti bendrą komisiją, kuri tirtų lenkų mažumos reikalus naujai nepriklausomoje Lietuvoje. Rugsėjo 25 d., pasak Tass agentūros pranešimo, Lenkijos parlamente išreikštas susirūpinimas Vilniaus krašte lenkais, kurie šimtmečiais čia gyveno.

Tame parlamente buvo pasiūlyta sudaryti komisiją padėti iširti. Vilnius sutikęs

kooperuoti. Sudarytoji komisija turėtų išsiaiškinti ir problemas supratimą bei jos išsiaiškinimą.

Lietuvių vardu pasisakantis žurnalistas A. Azubalis pareiškė, kad lenkų buklė Lietuvoje žymiai pagerėjo, kai ji lygina su sovietine okupacija.

Svečias iš Vokietijos

Lietuvoje viešėjo Augsburgų vyskupas Josef Stimpfle. Jį lydėjo prel. Antanas Bunga ir du vokiečių kunigai. Vyskupas labai palankus Lietuvai. Jis daug yra padėjęs Lietuvai priešpaudus metu.

Svečias lankėsi Šiluvoje ir su Lietuvos vyskupais koncelebravo Mišias. Aplankė Klaipešos Taikos Karalienės šventovę, Telšius. Panevėžio mokyklose susitiko su moksleiviais. Dar aplankė Elektrėnus, kur kleb. kun. J. Sabaliausko rūpestiū yra statoma nauja šventovė.

Vysk. J. Stimpfle Kaune susitiko su kardinolu Vincentu Sladkevičium. Kartu pasidžiau-

Susirūpinimas Mažąja Lietuva

Mažosios Lietuvos rezistencinio sąjūdžio vardu juo vadovėbės pirmininkas Algis A. Regis ir nariai — Ramūnas Buntinas, dr. Karina Srugytė, Vilius A. Trumpjonas, Kurtas Vėlius, Jurgis Lampsatis ir A.P. Bagdonas š.m. rugsėjo 25 d. iš Čikagos pasiuntė kreipimąsi Lietuvos respublikos prezidentui Vytautui Landsbergiui.

(Nukelta į 2-rą psl.)

Lietuvos policininkas nuleidžia Sov. Sąjungos vėliava nuo LKP centro komiteto rūmų. Raudonieji pareigūnai pabėgo nespėję nuleisti vėliavos. Nuotr. R. Jurgaičio-Eltos

PRANEŠIMAS IŠ ROMOS

Taip rašo italai apie Lietuvą

Spaudos agentūrų pranešimu, paskutiniu metu Romoje lankėsi buvusios Lietuvos kompartijos, dabar demokratinės darbo partijos, vadovas Algirdas Brazauskas. Jį pakvietė Italijos demokratinė kairiųjų partija (buvusi komunistų partija).

Aštri kritika

Spaudos konferencijoje A. Brazauskas pareiškė, kad dabartinė Lietuvos vyriausybė yra dešiniųjų rankose. Kovoje su opozicija vartojamos nedemokratinės priemonės. Sunkiai vyksta demokratinis įtvirtinimas. Tarp valdžios ir opozicijos esąs didelis skirtumas ir užsienio politikos klausimais, pabrėždamas, kad Lietuva 5-kis dešimtmečius palaikė glaudžius ekonominius ryšius su Sov. Sąjunga. Esą negalima praeities vienu brūkšniu nubraukti, kaip tai daranti dabartinė Lietuvos vyriausybė. A. Brazauskas Romoje susitiko su kairiųjų demokratinės partijos vadovu Occhetto, socialistų partijos sekretoriumi, taipogi su parlamento atstovų ir senato užsienio reikalų komisijų pirmininkais.

Occhetto per susitikimą su A. Brazausku pabrėžė Baltijos kraštų nepriklausomybės didelę politinę reikšmę, pažymėdamas, kad, kuriant naują demokratinę santvarką Europoje, negalima neatsižvelgti į tautų skirtumus ir jų siekius būti nepriklausomais.

Niūrus vaidzas

Su A. Brazausku pasikalbėjimą išspausdino kairiųjų demokratų partijos (buvusios komunistų partijos) dienraštis "Unita". Svečias iš Lietuvos ypač niūriomis spalvomis vaizdavo dabartinę Lietuvą: kyla kainos, siautėja politinė kova, kitaminčiai baudžiami, žmonės netenka darbo tik todėl, kad jie yra komunistų partijos nariai, vis sudėtingesni valdžios santykiai su mažumomis, ypač lenkais, kyla visuomenėje nepasitenkinimai, blėsta nepriklausomybės atgavimo entuziazmas.

Teisina Gorbaciova

Jis primygtinai tvirtino, kad Lietuva turinti palaikyti glaudžius ryšius su Sov. Sąjunga, nes jos ekonomika stipriai susieta su pastarosios ekonomika. Pasak Brazausko, jei bus įtvirtinti ryšiai su persitvarkiusia Sov. Sąjunga, tai bus galima geriau pavartoti ir Vakarų pagalbą. Gorbaciovas gerai supranta lietuvių siekius, tik jam anksčiau trūkdami priešingai nusistatę sovietų komunistų partija. Gorb-

čioviui kaltinimai esą nepagrįsti.

A. Brazauskas skundėsi užsienio korespondentui, kad buvusiai komunistų partijai draudžiama pasinaudoti televizija ir radiju, dešinieji kontroliuoja spaudos agentūras, buvusi kompartija stumiama iš visuomeninio gyvenimo. Dabartinį politinį procesą Lietuvoje vargu būtų galima pavadinti demokratinu — bylojo A. Brazauskas.

Posūkis į Vakarus

Italijos socialistų partijos dienraštis išspausdino pokalbį su Vilniaus viceburmistru V. Kamaičiu, pavadindamas jį "Lietuva atvira Vakarams".

V. Kamaitis korespondentei P. Parnisari pažymėjo, kad Baltijos kraštai grįš prie senųjų struktūrų, kurias sugriovė sovietinė okupacija. Lietuvoje atgaivinaimos senosios organizacijos ir tradicijos. Bus užmezgami glaudūs ryšiai su Vakarų kaimyninėmis šalimis.

Atgavus nepriklausomybę, Lietuva, Latvija ir Estija kartu su Suomija, Danija, Norvegija, Švedija, Vokietija bei Lenkija galės išvystyti diplomatinis, ekonominius bei kultūrinius ryšius. Reikės, žinoma, laiko. Vienu brūkšniu nebus galima visko pasiekti. Bet dabar laikas tarnaus Baltijos valstybių naudai. Baltiečiai grįš į Vakarų Europos tautų šeimą. Todėl ypatingos svarbos yra Lietuvos, Latvijos ir Estijos grįžimas į Jungtinių Tautų organizaciją.

Dėl lenkų mažumos viceburmistras paaiškino, kad yra sunkumų. Tačiau šis klausimas nesusijęs tarptautinės svarbos. Iš lenkų mažumos kai kurių vadovų prieš perversmą buvo reikalaujama ypatingų teisių. Kai kurie buvo priešingi ir Lietuvos nepriklausomybei. Šiaip santykiai tarp lietuvių ir lenkų nėra buvę blogi. Nesutarimai pamažu išnyks. Lenkų sulietivinimas jiems visiškai negresia. Jie turi savas mokyklas, vartoja lenkų kalbą, gali pilnai išlaikyti savo tradicijas ir tautinę savimonę.

Paklaustas apie Lietuvos ekonomikos išsilausvinimą Sov. Sąjungos, V. Kamaitis pareiškė, kad Lietuvos ekonominė buklė esanti geresnė negu Sov. Sąjungoje. Lietuviai, atgavę nepriklausomybę, tikisi net trumpu laiku pasiekti ekonominės pažangos, nes laukiama paramos iš Vakarų. Iš jų ypač laukiama technologinių įrengimų. Šiaip krašte vyksta intensyvus privatizavimas. Italijoje taip pat lankėsi Kautin burmistras V. Čiurinskas ir bendrovės "Litita" direktorius R. Menčinskas. Kor.

Šiame numeryje:

Praplatėję horizontai

Naujoji Lietuva — nauji uždaviniai išėivijai

Trijų streikų atgarsiai

Pirmą kartą streikavo valdžios tarnautojų unija

Siekia glaudžių ryšių su Vakarais

Lietuva nori tapti Europos bendruomenės nare

Besidžiaugianti išėivija ir jos veikla

Lietuvos padėtis pasikeitė iš pagrindų

Liepsnojančio Baltijos kelio dienos

"TŽ" bendradarbis pranešimas iš Vilniaus

Plačiau atverkiame akis

Dr. Vytauto Meško sveikatos patarimai

"Nuo asmens iki asmenybės"

Prof. Justino Pikūno knyga aktualiais dabarties klausimais

"Sąžinė psichologijos požūriū"

Kun. dr. Antano Paškaus knyga apie žmogaus dvasines gelmes

Politinio įtaigojimo keliuose

Ieškant Lietuvos draugų politiniuose sluoksniuose

Kasdieninis gyvenimas Vilniuje

Keliautojo išpūdžiai, grįžus iš Lietuvos

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada. Tel. (416) 275-4672. FAX (416) 275-1336. Second class mail reg. nr. 00509
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, J. Andriulis, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata - \$30, pusmetinė - \$16, mėnė - \$40, garbės - \$50 (Amerikoje - JAV dol., oro pasta - \$100. Pavieniai nr. - 1 doleris. Adresų keitimo reikalui kreiptis į "TZ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisymsi redakcijos nuožūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškes žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st & 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$30.00, supporter \$40.00, honorary \$50.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškes žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada.

Siekia glaudžių ryšių su Vakarais

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Kreipimesi sveikinamas prezidentas ir visa lietuvių tauta, atstacius Lietuvos nepriklausomybę. Taipogi išreiškiamas skaudus pergyvenimas, kad Lietuvos valstybės atstatymas tėra dalinis. Mažosios Lietuvos erdvė prie Baltijos jūros, tūkstančius metų priklausiusi lietuviams bei jų artimoms gentims, liko už nepriklausomos Lietuvos ribų. Tėviškes išgesio stiprinami, Mažosios Lietuvos žmonės visą laiką jungėsi į bendrą veiklą laisvame pasaulyje, kad galėtų prabilti už nuteriotą kraštą ir išstremti bei išsudyti žmones. Nurodomi šie veiklos pavyzdžiai:

1945 m. rugpjūčio mėnesį Amerikos lietuvių taryba įteikė JAV vyriausybei memorandumą, protestuodama prieš Karaliaučiaus ir kitų artimiausių sričių pavėdimą laikinai administruoti. Sov. Sąjungai.

1946 m. Mažosios Lietuvos tautinė taryba, remdamasi 1918 m. Tilžės akto deklaracija, paskelbė pareiškimą, reikalaujantį Mažąją Lietuvą įjungti į atstatytiną Lietuvos valstybę. Vėliau, kaip VLIKO memorandumo priedas, 1949 m. buvo įteiktas D. Britanijos, Prancūzijos ir JAV vyriausybės.

1954 m. Mažosios Lietuvos tautinės tarybos pirmininkas asmeniškai Vašingtone įteikė JAV užsienio reikalų ministerijai memorandumą, kuriame reikalaujama, kad būtų atsižvelgta į lietuvių tautos siekius, kai bus iš naujo pertvarkomi Rytų Europos tautų santykiai.

1983 m. liepos 4-5 d.d. Mažosios Lietuvos rezistencinio sąjūdžio suvažiavime Čikagoje buvo priimta rezolucija su išpareigojimu visiems "laisvajame pasaulyje tęsti senųjų prūsų ir lietuvių dvasinį palikimą, nenuilstamai kovoti ir skelbti pasauliui, kad tai yra mūsų tautos žemė ir kad ji turi grįžti į bendrą naujai prisiekiančią nepriklausomą Lietuvos valstybę".

1984 m. gruodžio 21 d. Mažosios Lietuvos rezistencinis sąjūdis kreipėsi į Sov. Sąjungos

prezidentą M. Gorbačiovą, pateikdamas Maskvos mokslų akademijos to krašto etninį lietuviškumą įrodymą.

1991 m. liepos 30 d. Mažosios Lietuvos rezistencinio sąjūdžio pirmininkas Aukščiausioje taryboje Vilniuje pareiškė mažiųjų didelių susirūpinimą, kad be Mažosios Lietuvos nebus pilnos Lietuvos nepriklausomybės.

Kreipimasis baigiamas: "Plačiame pasaulyje išblaškyti lietuviai, sveikindami atstatytą Lietuvos valstybę tikisi, kad tolimesniuose gyvenimo keliuose ji vadovausis lapkričio Tilžės akto ir Vasario 16 d. Vilniaus akto imperatyvais".

"Gimtajame krašte" 1991. VIII.1 rašoma: "Iš Čikagos atvyko Mažosios Lietuvos rezistencinio sąjūdžio vadovas Algis Regis. Jis iš Parlamento tribūnos paragino deputatus neiškirti Mažosios Lietuvos pastangose į nepriklausomybę, nes Mažoji Lietuva yra dalis visos Lietuvos. Mes jaučiame didelį skausmą ir liūdesį, - sakė ponas A. Regis, - kad ji neturi tiek daug dėmesio laisvės planuose".

Baltiečiai stumia sovietus
 "The Toronto Sun" spalio 6 d. laidoje, išsidedamas prezidento V. Landsbergio nuotrauka, rašo, kad Baltijos valstybių vadai buvo susitikę Vilniuje ir pareikalavo, jog sovietai išvestų kariuomenę ir pašalintų karinius įrengimus baltiečių sostinėse iki š.m. gruodžio 1 d. Šiaip visa kariuomenė turėtų pasitraukti kaip galima greičiau.

Lietuvos prezidentas V. Landsbergis stipriai siūlęs, kad sovietų kariuomenė iš sostinės pasitrauktų iki lapkričio 1 d., o iš kraštų - metų pabaigoje. Bet turėjęs nusileisti kitiem dviem prezidentams.
 Ta proga prezidentai sutarė įsteigti Baltijos asamblėją, susidedančią iš parlamentų delegacijų, ir paprašyti Vakarų, kad jie padėtų repatriuoti sovietų kareivius ir karininkus. J.A.

● Paremkite "Tėviškes žiburius" auka, mėnė ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Dėkingi - "TZ" leidėjai

Lietuvių demonstracijoje Vilniuje iškeltas vaikuteis rodo pergales ženklą. Ši nuotrauka buvo įdėta Kanados spaudoje

Besidžiaugianti išsivija ir jos veikla

AURELIJA M. BALAŠAITIENĖ

"Tempora mutantur, et nos mutamur in illis" - amžina romėniška aksioma. Kai prieš dvejų metų šitame žemynė lankėsi "Sąjūdžio" pirmininkas, dabartinis Lietuvos prezidentas Vytautas Landsbergis, jis savo pokalbyje spaudai pranašingai pareiškė: "Keičiasi Lietuva, turi keistis ir išsivija". Nuo to laiko Lietuvos padėtis iš pagrindų pasikeitė, pagaliau ir JAV pripažino Lietuvos respublikos nepriklausomybę.

Sukrečiančių politinių įvykių sraute išsivija sujudo, organizavo peticijas, demonstravo, nelaukdama veiksmų ar organizacijų paskatos, pradėjo vadovauti pavienių asmenų iniciatyvą. Pavyzdžiui, tradicinio "visų tautybių" festivalio metu Klivlande Dana Čipkienė, Dalia Puškorienė ir kelios kitos lietuvių tės surinko daugybę parašų po peticija prezidentui Bush'ui, kad pripažintų Baltijos respublikas. Vašingtone įvykusios darbo unijų demonstracijos dalyvius Klivlande organizavo Gaila Klimaitė. Gražinos Kudukienės pastangų dėka Klivlando miesto taryba priėmė Kauno-Klivlando miestų seserystės projektą. Klivlande jau daug metų veikia Amerikos baltiečių komitetas, kuriam pirmininkauja inž. Algis Pautienius.

Džiaugsmo vakaras

Rugšėjo antra diena Klivlande buvo džiaugsmo šventė, Amerikos prezidentui pagaliau pripažinus Baltijos respublikų vyriausybes. Vakarop į Lietuvį namų salę susirinko lietuvių, estų, latvių ir valdžios pareigūnų minia. Teko stebėtis, kad per kelias valandas apie susirinkimą žinia pasiekė tokį didelį skaičių asmenų. Salė buvo papuošta spalvotais balionais ir tautiniais kaspinais, o prie prezidento stalo pristigusių vietos, kai kurie garbės svečiai pasitenkino pasieniu. Lietuviams atstovavo kun. Gediminas Kijauskas. Lietuvių namų šeimininkas Kęstutis Steponavičius, Tautybių centro direktorius Algis Rukšėnas, Baltiečių komiteto pirm. inž. Algis Pautienius, LB apylinkės pirm. Vytautas Brizgys, Baltiečių komiteto narė Gražina Kudukienė ir PLB valdybos vicepirm. Raimundas Kudukis. Amerikiečiams atstovavo Ohio gubernatoriaus patarėjas tautybių reikalams August Pust, miesto tarybos narys Mike Polansek, tautybių sąjūdžio veikėjas ir buvęs meras Ralph Perk, Euclid miesto meras David Lichmere ir šešto distrikto policijos vadas Rocco Polluro. Maris Menteniaks ir prel. Aleksandras Goldikovskis atstovavo latviams, o Andreas Traks - estams. Čiurlionio ansamblio pirm. Vladas Plečkaitis ir tautiniais drabužiais pasipuosusi vicepirm. Violeta Žilionytė-Leger vadovavo himnų giedojimui, pianinu palydint pianistui Vytautui Puškoriiui.

Dvasiškiams sukalbėjus invocacijas, Kęstutis Steponavičius kvietė visus šią dieną linksmai atšvęsti. Algis Pautienius, perskaitęs padėkos laiška prezidentui Bush'ui, pristatė August Pust, kuris paskelbė gubernatoriaus raštą. Jame pabrėžiama: "Ohio yra pirmoji valstija, pripažinusi Baltijos respublikų suverenitetą".

Susirinkusieji sustojo, susimė rankomis ir sudarė simbolišką vienybės grandį. Sekė eilė kalbų, programai vadovaujant Algiiui Pautieniui ir Gražinai Kudukienei. Ji pristatė publi-

koje esančius iškilius svečius ir pranešė, kad meras Michael White pasiūlyęs sveikinimo laiškus Baltijos valstybių prezidentams. Kalbėtojams buvo keliamos ovacijos, o amerikiečių valdžios atstovai iškėlė Amerikos baltiečių įnašą į Amerikos gyvenimą.

Gražu buvo stebėti karo veterano Rimo Saikaus lydimus vaikus, nešančius didžiulį padėkos plakatą Bush'ui, Jelcinui, rusų tautai ir visiems, kurie buvo šalia jų, ir, kas svarbiausia, Dievui. Apie susirinkimą buvo painformuotos ir vakaro programą filmavo didžiosios televizijos stotys.

Ateities veikla

Po programos šventės dalyviai vaišinosi, dalinosi įspūdžiais, komentavo ir gyrė pavienių asmenų iniciatyvą, kurių dėka susirinko minia, kokios lietuvių namai dar nebuvo matę. Toji spontaniškai surengta šventė galutinai įtikino, kad išsivijos veiklos kryptis privalo keistis. Turime išeiti iš savo visuomenės uždarytų sienų, dirbti kartu su mūsų broliais latviais ir estais. Laikas mūsų veiksniams keisti veiklos kryptį, jėgas sutelkiant į pagalbą Lietuvai, nebekovojant dėl pirmavimo ar prestižo, mažiau rūpinantis "atstovavimais". Išeivijai gali atstovauti tik jos įgalioji ir tam tikslui demokratiška tvarka išrinkti asmenys. Lietuvos vyriausybei ar kokiai nors organizacijai atsiuntus oficialų kvietimą.

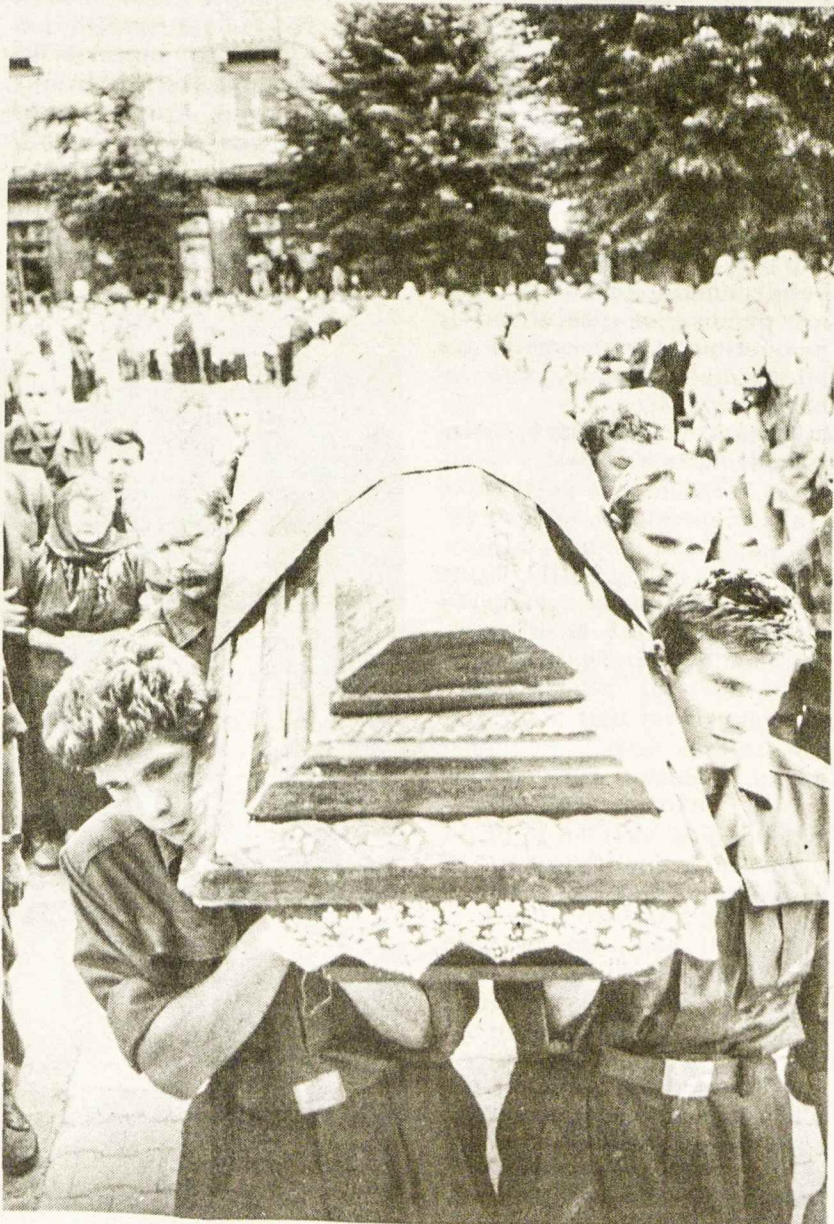
Antra vertus, išsivija neturi teisės atsisakyti savo kultūrinės veiklos ir turi neparasti savo tėvynės ramscio ir taktininkės vaidmens. Ne vien fondai bei rinkliavos, bet ir dramos festivaliai, tradicinės grandiozinės šventės, jaunimo stovyklos ir seminarai stiprina išsiviją ir prilaiko jos jaunesnę kartą, o

šokyje ir dainoje jungia išsiviją su tėvyne. Lituanistinės mokyklos turi išlikti, jas stiprinant jaunesnių mokytojų karta su moderniais dėstymo metodais, savo liuanistiką sustiprinus viešniausių lietuvių metu.

Spauda turi gyvuoti ir likti stipri, nes ji yra išsivijos gyvybės palaikytoja ir visame pasaulyje pasklidusių lietuvių susizinojimo tinklas. Grožinės ir mokslinės literatūros leidimų vertėtų patikėti Lietuvos leidykloms, nes gyvenimas rodo, kad išsivija knygų nevertina, nedaug jų teišperka, kai tuo tarpu Lietuvoje ir didžiausias naujai išleistas knygos tiražas yra išgrobstomas.

Spaudos puslapiai turėtų modernėti, mažinti jubiliejų ir gimtadienių sieksninius aprašymus, vengti perdėtų liaupsinimų ir verkšlenimų, daugiau dėmesio kreipiant į gyvenimo aplinką. Nerašoma nei apie AIDS siaubą, nei narkotikų žalą, nei televizijoje rodomas nelaimės ar nusikaltimus, lyg visa tai neegzistuoti. Jaunesnioji karta neranda gyvenimo aplinką už mūsų visuomenės ribų liečiančių temų mūsų spaudoje, todėl nuo jos nusisuka. Gaila, bet taip iš tikro yra.

Pasaulio lietuvių bendruomenė turi ir toliau vadovauti kultūriniam gyvenimui. Neaiškūs lieka politikuojančių organizacijų vaidmuo. Lietuvos vyriausybė dabar yra vienintelis teisėtasis politinis autoritetas. Jis darys savo sprendimus, praves reformas, leis įstatymus, nustatys savo tautines bei valstybines šventes, ir, be abejonės, iškilmingai minės kovo 11 dieną, kurią mes šiais metais ignoravome, nors buvo siūlyta sujungti Vasario 16-ąją su paskelbtos nepriklausomybės metinėmis.

Lietuvos krašto apsaugos kario a.a. Artūro Sakalausko palydėtuves prie parlamento rūmų Vilniuje 1991 m. rugpjūčio 22 d. Jis žuvo nuo sovietinių kariškių kulku, eidamas sargybą prie parlamento rūmų

Nuotr. A. Juozapaitis-Eltos

AŲA KAZIUI LEMBERTUI

mirus,
liūdesyje likusių žmonų ZUZANĄ nuoširdžiai užjaučiame -

Angelė ir Juozas Lukošūnai

AŲA VYTAUTUI VENSLOVAIČIUI

Lietuvoje mirus,
broliams - JUOZUI ir JUSTINUI su šeima Kanadoje, giminėms bei artimiesiems Lietuvoje reiškiamas nuoširdžią užuojautą -

J. A. Vanagai
G. M. Valaičiai

Nuoširdžiam ir draugiškam bičiuliui, medžiotojui ir meškeriotojui

a.a. ANTANUI VAIČIUI

staiga mirus,
jo žmonai ELVYRAI, dukrai GRAŽINAI-LINDAI, sūnui ANTANUI ir broliui STASIUI VAITKUI su šeimomis reiškiamas gilią užuojautą ir kartu liūdimė -

Slavickas, Mackevičius ir Šajauka

AŲA AUGUSTINUI PRANCKEVIČIUI

mirus,
užuojauta broliams, seserims ir visiems giminėms -

Bronius ir Emilija Rakauskai

AŲA AUGUSTINUI PRANCKEVIČIUI

mirus,
jo seserims - JANINAI ir STASEI, broliams - EDVARDUI ir STASIUI bei jų šeimoms reiškiamas gilią užuojautą -

Joana ir Stasys Bubuliai
Aldona ir Edvardas Bubuliai
Diana ir Claus Wiese

Nepareis - nesugrįš,
Nepabels į duris,
Niekada, niekada, niekada...

PADĖKA

Mūsų brangiam ir mylimam vyrui, tėveliui ir seneliui

a.a. VINCUI ŽEMECKUI

mirus 1991 metų rugpjūčio 31 dieną.

nuoširdžiai dėkojame klebonui kun. Jonui Staškui už maldas laidotuvių namuose, Mišias ir palydėjimą amžinon poilsio vieton.

Dėkojame visiems draugams ir pažįstamiems už lankymą laidotuvių namuose, atsiūtus gėles, užprašiusiems Mišias ir pareikštus užuojautas žodžiu, raštu ar auka. Esame dėkingi visoms Oakvillės poniosms už pyragus.

Nuoširdžią padėką reiškiamė - O. L. Radzevičiams, P. J. Vegeliams, E. Sargautienei, I. V. Mačikūnams už moralinį mūsų sustiprinimą bei paguodą liūdesio valandoje.

Jūsų visų nuoširdumas liks mūsų širdyse.

Milda Žemeckienė su šeima

PADĖKA

Mūsų brangi žmona ir mamytė

AŲA ELENA TOLVAIŠIENĖ

paliko šį pasaulį 1991 m. gegužės 19 d., palaidota gegužės 23 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje.

Nuoširdžiai dėkojame klebonui kun. J. Staškui už laidotuvių koplyčioje sukaltą Rožinį, gedulines Mišias ir vėlonės palydėjimą į amžino poilsio vietą. Nuoširdžiai dėkojame D. Rodtkienei ir A. Kusinskui už gražų giedojimą Mišių metu.

Ypatinga padėka pirmininkei A. Augaitienei už atsisveikinimo žodžius, KLK moterų draugijos Lietuvos kankinių parapijos skyriaus vardu ir seselei Loretai už lankymą ir moralinę pagalbą Elenutei ir šeimai.

Dėkojame karsto nešėjams už paskutinį patarnavimą, jaunimui už lankymą ligoninėje ir namuose, kas suteikė mamytei daug džiaugsmo. Nuoširdi padėka visiems atsilankiusiems laidotuvių namuose, užprašiusiems Mišias, aukojusiems Vėžio fondui, "Tėviškes žiburiams", atsiuntusiems gražių gėlių, pareiškusiems užuojautas žodžiu bei raštu.

Nuoširdi padėka šeimininkei J. Gurklienei už paruoštus pietus ir mieloms poniosms už pyragus.

Dar kartą liekame visiems dėkingi -

Nuliūdę vyras Stasys, sūnus Petras ir duklė Jūratė

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Iki šiol šis fondas išleido per 700,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tikslai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: "Kapitalas Lietuvai, palūkanos - lietuvių išsivijojimui!"

Liepsnojančio Baltijos kelio dienos

Laužų ugnis iki Talino • Nukeltas Leninas • TV bokštas – kaulidė
• Pabėgo partiečiai • Pirmoji ambasada

GENOVAITĖ GUSTAITĖ

Trijų rugpjūčio dienų (19-21 d.d.) grėsmė nuslinko. O tuomet ji degino mus egzistenciniu klausimu — būti ar nebūti, degino ugnimi, galėjusia paversti Lietuvą (ne tik ją) pelėnais. Kaip buvo skelbiama, tautų, valstybių jau laukė nukaltos antrankių grandinės (už milijoną ar milijonus rublių), sutvarkytos vielių užtvaros prie lagerių. Bet lemta buvo kitaip — iš tų dienų ugnies, jos paruoštų pelenų pakilom lyg Feniksas. Po jų atėjo Lietuvos, Latvijos, Estijos pripažinimo grūtis, įvykiai kėlėsi tartum filme, tartum sapne. Sustokim, pamąstykim, suklupkim ir atsiduskim: “Viešpatie, kokie nežinomi Tavo kečiai...”

Žuvo sargybinis

Tų dienų kaitoje žuvo savanoriškos krašto apsaugos tarnybos darbuotojas Artūras Sakalauskas. Žuvo rugpjūčio 21 d. apie 22.30 v. prie AT posto per susišaudymą. Nevedęs, spalio 26-ą jam būtų suėję 28-ri; iš Alytaus; prieš tai dirbo Alovės kolūkio statybininku.

Į teritoriją įvažiavo geltonas džipas, toks, kokiais neseniai važinėjo visa mūsų respublikos milicija. Taikos, laisvės, džiaugsmo vilčių apsvaiginti vyrai neatkreipė dėmesio į kariškus mašinos numerius. Joje sėdėjo penki kariškiai, apsilikę neperšaujamomis liemenėmis, ginkluoti automatais, užtaisytai duslintuvais, specialiomis pasunkintomis kulkomis, be to su slintuvais (visai kaip Medininkuose). Džipe sėdėjusių nuotaika buvo kita nei mūsų vyrų: stabdymo jie nepaisė, išlipti atsiskakė, metė sprogmenis, paleido šūvių seriją ir, numušę slagbaumą, nuvažiavo. (Iš penkių sužeisti buvo trys, išlaidinti pavyko vieną).

Mintyse išskyla užsienio korespondento pastabelė apie krašto apsaugos darbuotojus: jie operiniai... tik jų mirtis tikra, ne operinė, teatrinė, tėvų skausmas taip pat.

Keliom valandom anksčiau, tą patį vakarą Vilniaus karinė vadovybė — karinis komendantas G. Beolusas, garnizono vadas S. Frolovas, vidaus kariuomenės vadas N. Mironenka — buvo susitikusi su G. Vagnoriumi ir pažadėjusi elgtis protingai, neprovokuoti konfliktų...

Kitą dieną vienas iš trijų, plk. N. Mironenka, kuriam pavaldi specialios paskirties kuopa (“specnazas”) — užpuolikai buvo iš jos — atvyko pas V. Landsbergį ir atsiprašė. Atsiprašė... o A. Sakalauską

ta pačią dieną išnešė su karsu, uždegtu trispalve, išlydėjo į Alytų, kur jį priglaudė žemė, kurioje nuo pirmųjų nepriklausomybės kovų metų ilsisi žuvę pirmasis karininkas Juozapavičius.

Liepsnojančias laužai

Laužai Vilniuje rugpjūčio 23 d. suliepsnojo 20 v. prie TV bokšto. Ir nusidriekė liepsnų punktyras — maždaug kas 2 km — per Lietuvą, iki dundančios Rygos, iki senojo Tomo globojamo Talino, beveik 900 km.

Išvažiavę iš Vilniaus Ukmergės plentu, dairėmės, kur, prie kokio laužo sustoti. (Jie buvo sukrauti toliau, ant kalnelių). Dėmesį patraukė šalikėlė, visai netoli kelio, įmeigta trispalvė vėliavėlė, pastatytas tranzistorius, sukrautas nedidelis laužas ir trys patrauklūs jo šeimininkai — jaunas vyriškis su dviem berniukais. Paviliojo labai maloni jauno tėvo šypsena.

Išlipom, paklausėm, ar primis ir draugiją, prisistatėm: dvi filologės, dvi mokinukės (Akvilė ir Justė), kino technikos inžinierius, istorikė, o šeimininkai — mechanikos inžinierius iš Technikos universiteto, du mokinukai (Tomas ir Ignas). Paskui mūsų pulkėlis “politinių prieglobstį” suteikė dar pasiprašiusiam dviratiniui, kuris laužui atvežė lentgaliukų.

Koks buvo čia stovėjimas, nedidelio laužo kūrenimas! Tik vienas, kitas automobilis pralėkė nepapypsėjęs, be signalų, be jokių gyvybės, džiaugsmo, nuoširdumo ženklų. Matėm juos iš labai arti. Lėkė automobiliai su didesnėmis, mažesnėmis vėliavėlėmis, iškištom ir laikomom viduje, su suaugusiais, besišypsančiais, iškišusiais abi rankas ir mojančiais viduje, vaikais, nosis įbedusiais į langus, džiaugsmą išreiškiančiais visu kūnu, akimis, rankomis... O mes tik mojom, šaukėm, lingavom, sokinėjom, nespėdami nuo laužo atsisukti į kiekvieną signalą.

Zemai skrido keli malūnsparniai. Vienas jų palingavo sparnais — atsakė į mūsų sveikinimus. Oriai, boso tembru pasignalizavo didžiulis šaldytuvas su Estijos numeriais — atsakėm tučiuojau. Bendrumo, vieningumo, draugiškumo jausmas nusitęsė per visą kelią. Rodos, geresnių žmonių nerasi...

Galas Leninui

Tos pačios dienos pavakary Lukiškių aikštėje buvo demontruotas Lenino paminklas. Atmintyje išskyla seniai išmokto

posmo eilutė: “Atėjo Leninas visiem laikam...” Atėjo į Lukiškių aikštę, atėjo toks galingas, atsistojo jos viduryje ir vado mostu rodė. Tik kur rodė, vedė? Į priešais esančius Saugumo komiteto rūmus, tyliai, bet labai prasmingai vadinamus Dzeržinskio konservatorija (dėl kaimynystėje esančios muzikos mokyklos), į kalnan atsiremiančią trumpuotę Aukų gatvelę, kuria caro laikais iš Lukiškių (turgaus) aikštės varydavo nuteistus sušaudyti. Liūdnai vadas rodė, liūdnai baigė, nors yra įvairiai galvojančių.

Tą pačią dieną radijo korespondentė kalbėjosi su vaikščiojančiais apie paminklą, dar tebestovintį. Vienas iš pakalbintų virpančiu balsu garsiai mąstė: jei paminklas bus nugriautas, kitais metais čia stovės kartuvės. Matyt, atsakymo sugluminta, korespondentė net nesumojo pasiteirauti, kas pastatytose kar-

tuvėse kybos — “mes” ar “jie”? Senukui paaiškins istorija, ateitis, tik kažin, ar jis besu-pras.

Kai buvo išluptos, išrautos vado kojos (“visiem laikam?”), veržėsi, lipo ant “šventos” vietos ir vaikai, ir suaugę. Elgėsi jie ten nevienodai — vieni juokėsi, kiti mąstė, tylėjo, tretė verkė.

Dabar sudaryta komisija, kuri aikštei sutvarkyti paskelbs konkursą.

Agrobtas bokštas

Pirmas sarvuotis nuo televizijos bokšto išvažiavo apie 17 v. rugpjūčio 22 d. Dar prieš piet tą pačią dieną vidaus kariuomenės vadas plk. N. Mironenka telefonu pranešė V. Landsbergiui, kad užimti radijo ir televizijos rūmai bei televizijos bokštas gražinami, jiems perimti gali atvykti Lietuvos valdžios bei televizijos ir radijo atstovai. Sarvuotis išvažiavo, palydėtas susirinkusių ant atšlaitės plojimų, šūksnių “domoj” (namo), bet džiaugtis buvo dar anksti. Prie bokšto tebestovėjo penki sunkvežimiai, į kuriuos buvo tempiama, nešama, ką galima išnešti.

Ką radijo ir televizijos rū-

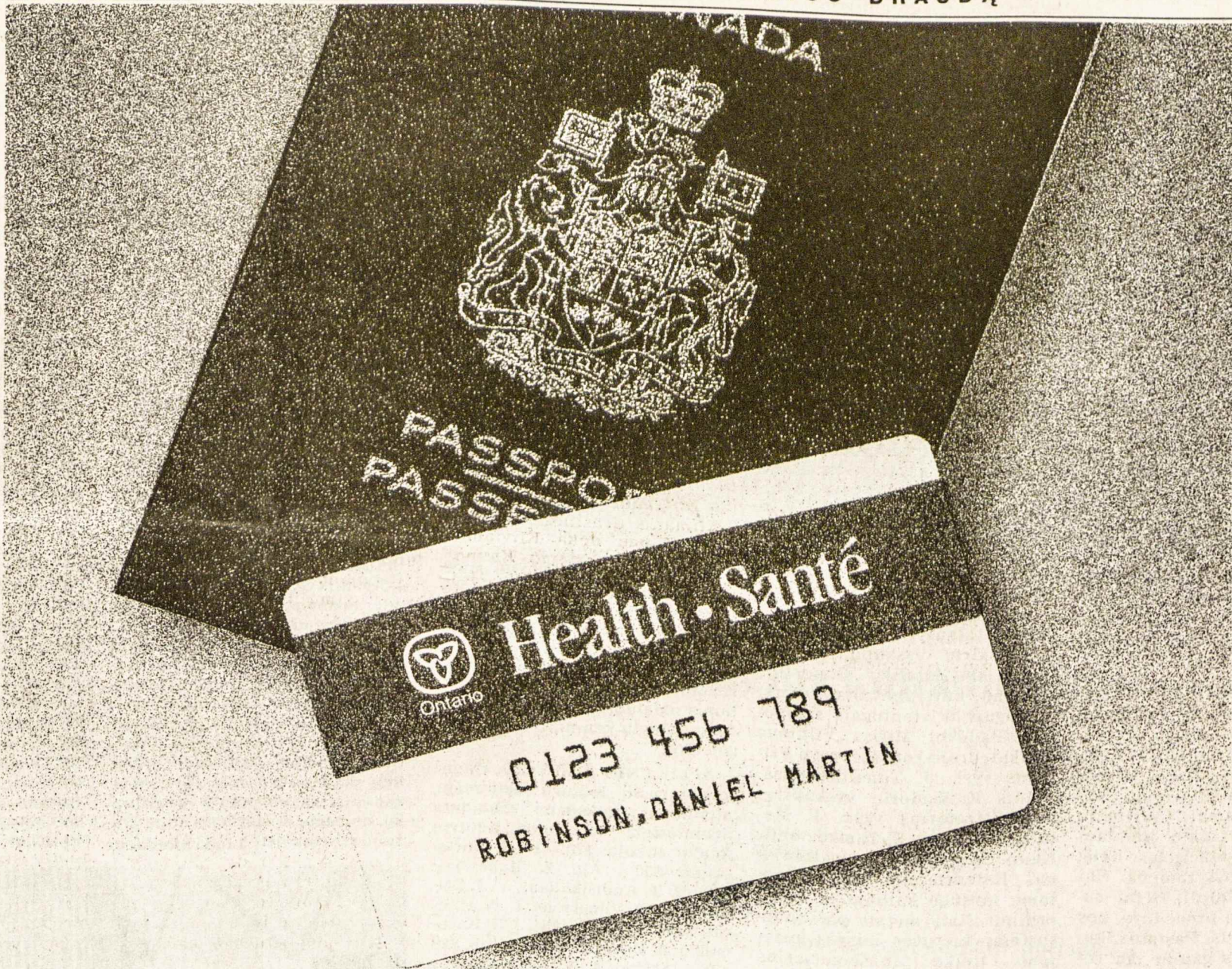
Juodojo kaspino diena — 1991 m. rugpjūčio 23 buvo surengtas Liepsnojančio Baltijos kelias, nusagstytas laužais. Nuotraukoje — laužas prie Vilniaus televizijos bokšto. Nuotr. G. Svitojaus-Elto

muose pamatė komisijos nariai, geriausiai liudija jų pirmi išpūdžiai. Anot Laimono Tapino (universiteto žurnalistikos instituto direktoriaus), “protu suvokėme, kad vaizdas bus nykus, bet tai, ką pamatėme — siaubinga. Viskas, ką galima išnešti ir parduoti, išgabenta, o kas liko — barba-

riškai nuniokota. Studijų pul-tai (...) apipilti rūgštimi iš gesintuvų”. Sudaužyti gėlių vazonėliai, ant grindų tarp žemių ir šukių gulėjo senas, ap-laužytas, žmonėms linkintis sveikatos aliošius. Tai pada-rė “humaniškausias” santvar-kos pasaulyje idėjų skelbė-jai...

Pirmojo išpūdžius patiks-lina, praplečia kito komisijos nario — Nerijaus Maliukevi-čiaus (Lietuvos radijo direk-toriaus) išpūdžiai: į kai ku-riuos kabinetus “iš viso ne-įmanoma įžengti — lyg kauli-dės. Aparatinėse, studijose iš pultų išimtos detalės, blo- (Nukelta į 5-tą psl.)

SVARBUS PRANEŠIMAS APIE SVEIKATOS DRAUDĄ

Prieš išvažiuodami iš Kanados, perskaitykite šį pranešimą

Nuo š.m. spalio mėn. 1 dienos yra reikalinga papildoma sveikatos drauda, jei jums reikės gydytojų priežiūros už Kanados ribų. Už visas gydytojų ir ligoninių paslaugas, Ontario provincija mokės tikrai Ontario provincijos nustatytas kainas.

Nesvarbu ar jūs keliaujate verslo reikalais, ar atostogoms, ar tik vienai dienai, as esate studentas — papildoma sveikatos drauda yra būtina.

Kodėl provincija daro šiuos pakeitimus?

Pagrindinė šių pakeitimų priežastis yra Ontario provincijos metiniai mokesčiai Amerikos sveikatos įstaigoms. Per paskutinius trejus metus šie mokesčiai iškilo iki 200 milijonų dolerių.

Šie pakeitimai sutaupys pinigų, kurie bus paskirti gydymo paslaugų pagerinimui. Tai užtikrins, kad Ontario gyventojai ir toliau galės naudotis viena iš geriausių sveikatos apsaugos sistemų pasaulyje.

Norintieji gauti daugiau informacijų apie šiuos pakeitimus, prašome skambinti nemokamai (tik angliškai arba prancūziškai) šiuo ministerijos telefono numeriu: 1-800-268-1154.

Nesvarbu ar jūs išvažiuojate pusei dienos, ar pusei metų, kreipkitės į privačią draudos įstaigą ir sužinokite daugiau apie papildomą sveikatos draudą.

1991 m. rugpjūčio 23 d. Vilniuje, Lukiškių aikštėje, nugriautas Lenino paminklas. Stipriausiai laikėsi kojos Nuotr. A. Sabaliausko-Elto

Ministry of Health
Ontario
Ministère de la Santé

LAISVOJE TĖVYNĖJE

PAMINKLŲ PRIEŽIŪRA

Varėnos rajono gyventojai susirūpinę istorinių bei kultūrinių paminklų priežiūra ir apsauga. Šiemet norima baigti Merkinės piliakalnio sutvarkymą, atnaujinti Liškiavos šventovę. Pradedami ir apsaugos darbai etnografiniame Zervynų kaime, kad jis išliktų ateinančioms kartoms.

TELEGRAMA IŠ VATIKANO

„Lietuvos aidas“ rugpjūčio 31 d. paskelbė tekstą telegramos, kurią Lietuvos ministeriui pirm. Gediminui Vagnoriui atsiuntė kardinolas Sodano, Vatikano valstybės sekretorius: „Man malonu pranešti Jūsų ekselencijai, kad Šventasis Sostas džiaugiasi, matydamas, kad daug tarptautinės bendrijos šalių pripažįsta jūsų suverenitetą, tokiu būdu padarydamos galą ilgalaikiai jūsų aneksijai. Apaštališkasis Sostas džiaugiasi, kad naujos sąlygos leidžia numatyti apskaitimą diplomatiniais atstovais ir tokiu būdu atkurti visus ryšius, kurie buvo nutraukti jėga. Leiskite perduoti Jums popiežiaus Jono Pauliaus II nuoširdžiausius linkėjimus lietuvių tautai ir išreikšti Jums giliausią padėką“.

ATSTOVYBIŲ PROBLEMAS

Atstatyta Lietuvos nepriklausomybės atnešė ir diplomatinį atstovų bei atstovybių problemą. Šis klausimas gvildenamas „Lietuvos aidas“ rugpjūčio 29 d. laidoje. Lietuvos užsienio reikalų viceministeris Valdemaras Katkus primena, kad bus laikomasi Lietuvos diplomatinėjų rangų įstatymo. Kandidatus į Lietuvos respublikos diplomatinės tarnybos siūlo užsienio reikalų ministerija, pasiūlymus derina Aukščiausiosios tarybos užsienio reikalų komisija, o tvirtina Aukščiausiosios tarybos prezidentas, kurio pirmininkas yra Vytautas Landsbergis. Visi užsieniui paskirti diplomatai bus iš Lietuvos. Vilniaus miesto tarybos pirm. Arūnas Grumaldas nusiskundžia, kad Vilniuje nėra užsienio atstovyboms tinkamų pastatų. Joms reikia izoliuotų pastatų su atskira savo teritorija ir kiemu. Blokiniai pastatai diplomatiniam darbui netinka ir gali būti skiriami tik laikinai, išimties tvarka.

REIKĖS NAUJŲ PASTATŲ

Vilniaus miesto tarybos pirm. A. Grumaldas prisipažįsta: „Deja, šiandien dar negalime atstovyboms pasiūlyti patalpų, atitinkančių visus reikalavimus. Numatyti keli namai Čiurlionio gatvės rajone, tačiau jie daugiau tinka rezidencijoms, beje, juose dar gyvena žmonės. Kai ką reikės išskaldinti, o tai sudėtinga juridinė procedūra, nes patenkinti nebus. Pastatus, kuriuos atstovybės galėtų jau remontuoti, susitvarkyti pagal savo reikmes, galima suskaičiuoti ant vienos rankos pirštų. Matyt, kai kurios šaly pasios stasys atstovybes. Yra paruošę skylių Zervyne, Čiurlionio gatvėje, miesto centre. Dabar rengiami jų planai, fotografinė medžiaga, kad klientai galėtų pasirinkti nevažiuodami į vie-

tą...“ Švedija, pirmoji atidariusi savo ambasadą, turi beveik du aukštus pastato Jogailos gatvėje ir du nusizūrėtus pastatus rezidencijai.

TIRS SSSR KGB VEIKLA

Aukščiausiosios tarybos prezidento pirm. V. Landsbergis rugpjūčio 24 d. paskelbė šios institucijos sudarytą laikiną komisiją iširti likviduojamo SSSR KGB padalinio veiklai Lietuvoje. Komisijos pirmininkas yra Balys Gajauskas, pavaduotojas — Kazimieras Motieka, nariai — Algirdas Endriukaitis, Egidijus Jarašiusas, Jurgis Jurgelis, Algirdas Kumža, Česlavas Okinčicas, Zita Šličytė ir Vidmantas Žiemelis. Komisija rūpinis SSSR KGB padalinio Lietuvoje turto, archyvų ir dokumentų perėmimu. Ji taipgi turės patikrinti, ar nėra įrodomos medžiagos apie bet kurio Lietuvos atstovo, valdžios pareigūno bendradarbiavimą su SSSR KGB padalinio. Ministras pirm. G. Vagnorius rugpjūčio 23 d. atsišaukimu primena SSSR KGB padalinio Lietuvoje darbuotojams, kad jie gali apsiprašyti ir savanoriškai nutraukti priešišką Lietuvai veiklą. Tokie bus ginami nuo diskriminavimo ir persekiojimų, jeigu nėra pralieję žmonių kraują.

PADEKOS DIENA

Ligišiolinė Tautos šventė rugšėjo 8 d. buvo susieta su Vytauto Didžiojo karūnavimui pasirinkta diena ir šilinėmis — Šv. Mergelės Marijos gimimo diena. Lietuvos aukščiausiosios tarybos prezidentas šion šventės dieną įjungė ir Padėkos dieną už Lietuvos nepriklausomybės bei laisvės apgynimą. Padėkos Mišias buvo atnašaujamos visose Lietuvos šventovėse. Pagrindinė iškilmė įvyko Šiluvos šventovėje, Lietuvos apšviesto Šv. Mergelės Marijos apsišviesto miesto. Mišias ten laikė ir pamokslą sakė kardinolas Vincentas Sladkevičius, dėkodamas Dievo Motinai už Lietuvos globojimą ir jos stebuklingą išlaisvinimą. Kardinolas V. Sladkevičius ir Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirm. V. Landsbergis pasirašė Lietuvos pataukojimo Nekaltosios Mergelės Marijos širdžiai aktą. Juo pataukojama išpažinti katalikų tikėjimą, klausyti popiežiaus ir jo paskirtų vyskupų, laikytis Dievo ir Katalikų Bendrijos įsakymų, būti blaiviais, dorais, teisingais ir vieningais žmonėmis. Padėkos Mišias Vilniaus arkikatedroje koncelebravo Vilniaus vysk. J. Tunaitis, apaštalinis Kaišiadorių vyskupijos administratorius vysk. J. Matulaitis ir vysk. S. Tamkevičius, Kauno arkivyskupo pagalbininkas. Katedros aikštėje surengtame mitinge kalbėjo ir Vyčio ordinus šiais metais pasižymėjusiems Lietuvos laisvės gynėjams įteikė Aukščiausiosios tarybos pirm. V. Landsbergis. Padėkos Mišias Vytauto šventovėje Kaune atnašavo ir iš Kauno pilies griuvėsių atnešą Vytauto Didžiojo vėliavą pašventino klebonas kun. R. Mikutavičius. Po pamaldų ta vėliava buvo iškilmingai atlydėta ir iškelta virš Vytauto Didžiojo karo muziejaus. V. Kst.

Nusipelnęs St. Catharines miesto burmistras J. McCaffery, priėmęs baltiečių padėkos žymenį „Medal of Merit“. Iš kairės — J. Vyšniauskas, kun. K. Butkus, OFM, burmistras J. McCaffery, estų atstovė A. Jostman, p. Peterson, B. Jakubonienė ir latvių atstovas A. Peterson Nuotr. S. Šetka

St. Catharines, Ont.

BALTIEČIŲ VETERANŲ LYGA Kanadoje 1991 m. rugšėjo 5 d. apdovanojo šio miesto burmistrą J. McCaffery baltiečių „Medal of Merit“ žymeniu. Jo įteikimą atliko Niagaros pusiasalio lietuvių, latvių ir estų veteranų atstovai J. Vyšniauskas, A. Peterson ir Asta Jostman. Kalbėdami jie išskėlė burmistro nuopelnus pastoviai ir tvirtai remiant baltiečių pastangas atgauti savo valstybių nepriklausomybę. Burmistrą jo įsteigė pasveikino klebonas kun. K. Butkus, OFM. Atsiliepdamas burmistras J. McCaffery išreiškė gilią padėką už jam suteiktą garbę bei jo veiklos įvertinimą. Žadėjo ir ateityje padėti Baltijos kraštams, kad laisvę atgautų jie pasiekiant tvirtą ekonominį lygį. Kor.

Tillsnburg, Ont.

JONAS LIUTKEVIČIUS rugšėjo 18 d. Tillsnburge atšventė savo 90 metų amžiaus sukaktį. Pasveikinti susirinko gausūs bičiuliai. Buvęs Lietuvos nepriklausomybės kovų dalyvis savanoris į Kanadą atvyko 1928 m. Praėjo ilgą ir pradžioje nelengvą gyvenimo kelią. Buvo tabako ūkių savininkas ir kiek galimybės leido, dalyvavo lietuviškoje veikloje. Pokario metais iš Švedijos ir Vokietijos iškvietė ne vieną iš Lietuvos pasitraukusią šeimą. Apie tai papasakojo B. Stonkus. Sukaktuvininką pasveikino dukterėčia, visų susirinkusiųjų vardu linkėdama stiprios sveikatos. Apie linksmus ir nelengvus jaunystės metus pasakojė ilgametis bičiulis J. Strodmskis, palinkėjo neišsenkančios energijos, S. Augustinavičius perskaitė iš valdžios gautus sveikinimus. Iteikta dovana, sudainuota „Ilgiausių metų“. D.V.

Hamilton, Ontario

TUKSTANTIS DOLERIŲ Lietuvos pagalbos vėjui. Hamiltono Medziotų-meškeriotų klubo Giedraitis valdybos rengė rugšėjo 8 d. paskutinę sezono uždarymo gegužinė praėjo labai sėkmingai. Dalyvavo daug svečių iš Hamiltono ir tolimesnių vietovių. Valdyba gautąjį pelną \$889.67 skyrė Lietuvos pagalbos vėjui; trūkstamus \$110.33 pridėjo iš kasos. Per klubo valdybą Lietuvos pagalbos vėjui dar aukojo \$100 — S. A. Matulionai. Valdyba reikią nuoširdžią padėką visiems prisidėjusiems darbu ir auka prie šio renginio. Ačiū loterijos laimikių aukotojams, visiems atvykusiems ir parėmusiems gegužinė. J.P.

A. a. LENIUS ŽILVYTIS, 31 m. amžiaus, rugšėjo 18 d. zuvo lėktuvo nelaimėje, dėl dar nežinomo priežastčių sudužus Canair transportiniam lėktuvui Vermonto kalnuose. Su velioniu pilotu kartu zuvo ir to lėktuvo kapitonas John McDougall. Daugiau keičiųjų nebuvo, tik pakranta šaldyto maisto. Saugumo tyrinėtojų nuomone, lėktuvo pagrindinės dalys, kaip sparnai, motoras ir propeleris, pradėję atsiskirti prieš jam nukrentant. Lėktuvas buvęs 38 metų senumo. Tyrinėjimai tęsiasi. Velionis palaidotas rugšėjo 24 d. S. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje. Inf.

A. a. LENIO ŽILVYČIO, tragiškai žuvusio lėktuvo nelaimėje, atminimui, reikišdami užuojautą artimiesiems, Kanados lietuvių fondui aukojo: \$70 — H. K. Norškų šeima; \$50 — Ald. Z. Stanaičiai; \$40 — J. T. Andrukaičiai, V. J. Sivilai; \$30 — O. Vengrienė, L. N. Pliurrai; \$25 — M. D. Jonikai, J. G. Kažemėkai, A. Dudonis, Nijolė Otto; \$20 — D. L. Stukai, A. S. Jankauskai, G. A. Skaisčiai, J. A. Asmenavičiai, A. M. Garkūnai, A. B. Pareščiai, G. O. Melnykai, P. V. Lukošiai, I. Vasiliauskienė, J. R. Jurgučiai, F. A. Rimkai, Č. Tiškevičius, P. Žulys, A. Petraitienė, A. Bungardienė, K. S. Kanopai, F. P. Krivinskai, J. M. Stankai, J. O. Kareckai, E. E. Kudabos, J. G. Kristolaičiai, J. R. Pleinai, V. K. Gelžiniai, A. D. Jankūnai, V. Pauliukienė, A. Zemaitienė ir dukra, S. V. Panavai, P. V. Sidlauskai, L. E. Klevai, Br. Skverekienė, V. J. Pilkauskai; \$10 — K. Mikšys, B. R. Pakalniškiai, P. M. Šiuliai, J. Kubilius, V. Kežinaitis, A. Mačiulaitienė, V. Blaizdys, Vl. Bartininkas, B. E. Šopiai.

A. a. VYTAUTO ŠIDLAUSKO, Lietuvoje mirusio Stasės Jankauskienės brolio atminimui KLF aukojo: \$20 — M. D. Jonikai, D. L. Stukai.

A. a. PETRO BRASO atminimui aukojo: \$20 — L. E. Klevai. Frank Vaivila aukojo KLF \$100. Už aukas dėkoja KLF.

HAMILTON TRAVEL BUREAU 764 Barton St. E., Hamilton, Ont. Reg. 1035989. Tel. 549-4149 arba 549-4140. Sutvarkome keliones į Lietuvą ir iš Lietuvos. Besilankantiems Kanadoje duodame sveikatingumą. Pristatome jūsų pačių sudarytus siuntinius į Lietuvą. Pervežame autobus keliveivius į Montrealį ir iš Montrealio.

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus (Esu „Union Gas“ atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Windsor, Ontario

ATGAVUS LIETUVAI NEPRIKLAUSOMYBĘ ir sužinojus apie jos pripažinimą, paskelbtą Kanados bei kitų valstybių, Windsor lietuvių 1991 m. rugšėjo 15 d., KLB Windsor apylinkės valdybos rūpesčiu, atšventė ir paminėjo tą labai brangią ir reikšmingą kiekvienam lietuviui dieną. Kun. K. Butkus mūsų parapijos šv. Kazimiero šventovėje atnašavo Mišias už Lietuvą ir žuvusius dėl jos laisvės. Po pamaldų parapijos salėje vyko minėjimas, kurį atidarė ir jam vadovavo Onutė Vindašienė, pakviesdama viešnią iš Lietuvos, mokytoją Z. Lenkutyte tarti žodį. Ji kalbėjo apie poektą Maironio kūrybą ir jo reikšmę tautos atgimime dabar ir 1918 metais. Oficialioji dalis baigta Tautos himnu. Pakeltos šampano taurės už nepriklausomą ir laisvą Lietuvą. Vaislinomės šeiminkės O. Giedriūnienės paruoštais skaniais pietumis. Linksmi nusiteikę kalbėjome ir diskutavome Lietuvos reikalais.

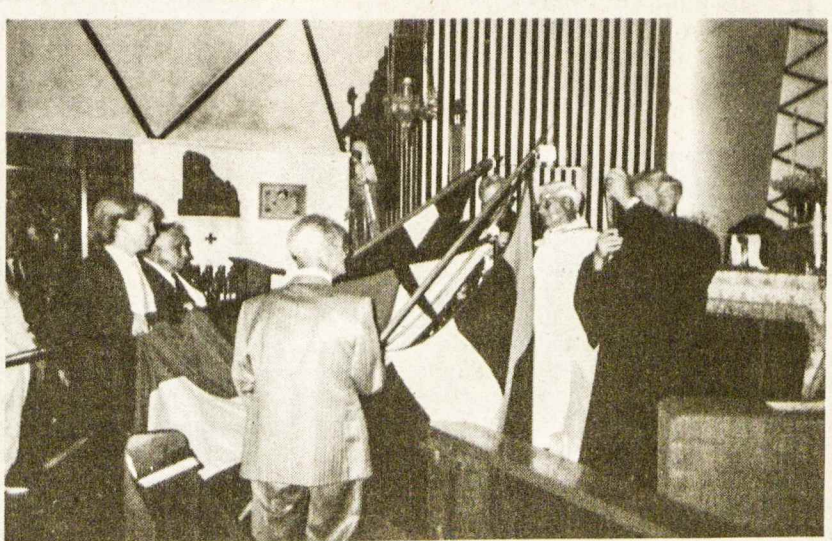
KUN. K. SIMAIČIUI dėl sveikatos ir amžiaus nebegalint būti klebonu, pakviestas kun. K. Butkus, šv. Petro lietuvių parapijos klebonas iš Detroito, MI. Džiaugiamės ir esam dėkingi kun. K. Butkiui, kad vėl po ilgesnės pertraukos turime lietuvišką pamaldas Windsor.

VALĖ TAUTKEVIČIENĖ, Windsor apylinkės valdybos pirmininkė, po operacijos sugrįžo iš ligoninės ir sveiksta savo vyro Albino priežiūroje. Dalyvis

Winnipeg, Manitoba

PADEKOS PAMALDOS KLB Winnipeg apylinkės valdybos iniciatyva ir Baltiečių federacijos pirm. M. Timmermano rūpesčiu, dalyvaujant lietuviams, latviams ir estams su savo ir Kanados vėliavomis, buvo atlaikytos šv. Kazimiero šventovėje rugšėjo 13 d. vakare. Jas atnašavo prel. J. Bertasius, o pamokslą pasakė latvių kunigas prof. dr. E. Grislis, padėkodamas lietuviams už šių iškilnių suorganizavimą ir latvių bei estų pakvietimą. Perskaičius padėkos maldą, nuo vėliavų buvo nuristi juodi kaspiniai ir sugiedoti tautos himnai.

Po pamaldų prel. J. Bertasius bendruomenės vardu pakvietė visus gausius dalyvius į parapijos salę bendram pobūviui. M. Timmermanas pasveikino susirinkusius, po jo žodį tarė apylinkės pirm. R. Galinaitis, pakviesdamas estų kun. H. Anniko sukabinti maldą. Latvių vardu dalyvius pasveikino K. Radauskas, o estų — Baltiečių federacijos vicepirm. K. Irwin. Abu pabrėžė, kad dabar mūsų tautos turį tikrą ir pilną nepriklausomybę, ir savo valstybėse bus tikri šeiminkai, pritariant beveik visoms pasaulio tautoms. Po kalbų dalyviai vaišinosi T. Timmermanienės rūpesčiu paruoštais užkandžiais, prie kurių išlaidų prisidėjo latviai ir estai. Buvo iškeltos šampano taurės už atgautą mūsų tautų nepriklausomybę. EKK

Padėkos pamaldų metu Winnipego nuo lietuvių, latvių ir estų vėliavų nurišami juodi kaspiniai Nuotr. E. Fedaro

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS „TALKA“

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 35 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	IMAME UŽ:
kasd. pal. čekių sąsk. iki ... 6%	asmenines paskolas 14.5%
santaupas 5%	nekiln. turto pask. 1 m. 10%
kasd. pal. taupymo s-ta 4.5%	nekiln. turto pask. 3 m. 11.25%
90 dienų indėlius 8%	Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.
1 m. term. indėlius 8.75%	Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000 ir
1 m. term. ind. mėn. pal. 8.25%	asmeninių paskolų drauda iki \$25.000.
3 m. term. indėlius 9%	
RRSP ir RRRF (pensijos) 6%	
RRSP ir RRRF 1 m. 8.75%	
RRSP ind. 3 m. 9%	

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus „Talkoje“

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Septyniadesimt aštuntasis Lietuvos vyčių seimas įvyko liepos 31 — rugpjūčio 4 d.d. Floridoje, St. Petersburgo viešbutyje „Trade Winds“. Jis buvo pradėtas prel. Algirdo Bartkaus ir kun. Alberto Kontauto koncelebruotomis Mišiomis šv. Jono šventovėje. Pirmojoje sesijoje sveikios pranešimą padarė Lietuvos vyčių centro valdybos pirm. Ona Klizas Wargo. Dalyvius sveikino vietinės kuopos pirm. Antanas Gudonis. Seimo dalyviai aplankė St. Petersburgo lietuvių klubą, kur jiems koncertą surengė lyrinis sopranas Emira Dervinytė, viešnia iš Lietuvos, studijuojanti Vatikano popiežiškiosios muzikos institute. Vyčių seimam buvo įjungtos svarstybos „Jaunimas pasisako“ ir „Kaip mes galim geriau padėti Lietuvai“. Jose aptarta Lietuvos vyčių atliekama ir galima atlikti pagalba. Tradiciniame seime koncerte dalyvavo solistai Ona Jameikienė ir Algirdas Brazius, Kleofas Gražauskienės vadovaujama „Audros“ tautinių šokių grupė. Naujosios Lietuvos vyčių centro valdybos pirmininke buvo išrinkta garbės narė Pranė Petkuvienė, buvusi pirmojo vicepirmininkė ligišiolinėje valdyboje. Oficialioji seimo dalis baigta JAV, Lietuvos ir Lietuvos vyčių himnais. Baigiamame pokylyje „Lietuvos bičiulių“ žymeniu pagerbtas tarptautinių teisių žinovas William Hough. Koncertinę programą atliko sol. Emira Dervinytė su jai kompanavusiu muz. Faustu Strolia.

A. a. Vladas Pažiūra, Los Angeles lietuvių veikėjas, mirė liepos 24 d. Thousand Oaks miesto ligoninėje. Velionis, gimęs dabartiniame Ukmergės rajone 1912 m. spalio 1 d., mokėsi Ukmergės gimnazijoje ir 1937 m. baigė Vytauto Didžiojo universiteto teisių fakulteto ekonomikos skyrių. Tapęs ekonomistu ir pedagogu, mokytojavo Kauno gimnazijose, mokytojų seminarijoje ir amatų mokykloje Ukmergėje. Pokarinėje Vokietijoje dėstė matematiką ir buhalteriją Ravensburgo stovyklos lietuvių gimnazijoje. Į JAV atvyko 1949 m. ir įsikūrė Los Angeles mieste. Čia jis suorganizavo aukštesniuosius lituanistikos kursus ir jiems vadovavo, reikišė skautų veikloje, bet turbūt didžiausius darbu pėdsakus yra palikęs BALFo Los Angeles skyriuje kaip ilgametis vadovas. Velionį prieš porą metų iš visuomeninio darbo dirvonų išjungė BALFo sukakties minėjimo išiktas stiprus širdies priepuolis. Los Angeles lietuvių velionį liepos 26 d. iš šv. Kazimiero parapijos šventovės palydėjo į Forest Lawn kapines. Mišias atnašavo ir apeigas kapinėse atliko prel. V. Bartuska. Į laidotuves atsisveikinti su velioniu buvo atvykę BALFo valdybos pirm. Marija Rudienė. Atsisveikinimam taigpi įsiungė Lietuvos garbės konsulas V. Čekanauskas ir lietuviškųjų organizacijų atstovai.

Britanija
Londono lietuvių šv. Kazimiero šventovėje rugšėjo 8, sekmadienį, pasiūlius klebonui kun. dr. J. Sakevičiui, MIC, Tautos šventės įjungė ir Padėkos bei džiaugsmo dieną. Taip šioje šventovėje Londone buvo pasiųlta ir 1918 m., kai Vilniuje buvo pasirašyta Vasario 16-tosios aktas. Dvigubos šventės iškilmingas Mišias rugšėjo 8 d. atnašavo kun. R. Repšys, MIC, pamokslė dėkotas Viešpačiui už Lietuvai sugrąžintą nepriklausomybę. Giedėjo parapijos choras, vadovaujamas J. Cernio ir V. O'Brieno. Pamaldose dalyvavo ir Lietuvos atstovas Britanijai Vincas Balickas. Jį, ištikimai tarnavusį Lietuvai ir sulaukusį jos nepriklausomybės, parapijos menėje po pamaldų pasveikino šv. Kazimiero klubo valdybos pirm. Stasys Kasparas. Užkandžius buvo paruošusios klubo moterys.

Vokietija
Tautos šventė Vasario 16 gimnazijoje šiemet tapo ne tik moksleivių, bet ir visų lietuvių džiaugsmo švente dėl jos išvakarės susilaukto pilno Lietuvos nepriklausomybės pripažinimo. Gimnazijos vėliavų aikštėje ta dieną buvo iškeltos Europos, Vokietijos ir nepriklausomos Lietuvos vėliavos, sugiedoti valstybiniai himnai. Direktorius A. Smitas, sveikindamas minėjamą atvykusius vokiečius ir lietuvius, priminė, kad šiandien atgauta laisvė džiaugiasi visi Lietuvoje, kad ten padėkos Mišias laikomos Šiluvos Marijos šventovėje. Sveičiams vokiečiams jis dėkojo už finansinę paramą Vasario 16 gimnazijai. Gėdingąją Molotovo-Ribbentropo sutartį, atnešusią sovietinę vergiją Lietuvai bei kitoms Baltijos respublikoms, priminė Bundestago vadinas Vokietijos parlamentarys dr. Kappes. Sveikinimo telegramą lietuviams buvo atsiuntęs Hesseno krašto socialdemokratas premjeras Hans Eichel, o apie Lietuvos istoriją ir jos politinį prisikėlimą kalbėjo Hesseno socialdemokratų parlamentaras dr. Klaus Kuebler. Minėjimas baigtas Mišiomis Hiutenfeldo katalikų šventovėje ir pamaldomis vokiečių šventovėje.

Lenkija
Siemietinio „Poezijos pavasario“ proga Punske lankėsi svečiai iš Lietuvos — poetas Marcelijus Martinaitis, Petras Panavas, literatūros kritikas Vilius Gužas, Lietuvos lenkų poete Alicia Rybalko ir Sigitas Birgelis. Punske surengti šios tradicinės šventės daliai vadovavo mokytoja Birutė Stokleinaitė, poetų eilėraščių skaitė Krasnave gegužės 11 d. įvykusio lietuviškųjų pradinųjų mokyklų dailiojo žodžio konkurso laureatai.

Australija

Melburno lietuvių katalikų moterų draugija veiklos keturiadesimtmetį paminėjo iškilmingomis pamaldomis rugpjūčio 18 d. Mišias atnašavo kun. dr. P. Daukny, pamokslą skyręs šiai sukaktčiai. Draugijos narės šventovėn atėjo pasipuošusios tautiniais drabužiais, atsiėsdamos ir savo vėliavą. Po pamaldų visi susirinko pietums Lie-

YONGE MEMORIALS LTD.
2152 YONGE ST., Toronto, Ont. M4S 2A8
Tel. 487-2147, vakarais tel. 445-8955
Meistriskas darbas, puikus lietuviski projektai
ESTU PAMINKLŲ BENDROVĖ

B. V. ELECTRIC
Taisau senus ir įvedu naujus:

1. ELEKTROS INSTALIAVIMUS	4. Vėsinimo sistemas
2. Skalavimo mašinas ir džiovintuvus	5. "Intercom" sistemas
3. Elektrines plyteles	6. Centrinis dulkių siurblius ir kt. įrengimus

Skambinti Vytui Bancevičiui tel. 533-0923, Toronte.

NRS NATIONAL REAL ESTATE SERVICE
NRS WESTSIDE REALTY INC.

Jeji norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2323 Bloor St. West nr. 218, Toronto, Ontario M6S 4W1
(Windermere — Bloor kampas)
Tel. (416) 767-9000 Fax (416) 767-0382

Didelė dovana Lietuvai

Kaip tarptautinė organizacija, surinkusi 5 milijonus parašų už Lietuvos nepriklausomybę, juos įteikė Lietuvos ir Sov. Sąjungos vyriausybėms

Mėnraštyje "Catholicismo", išėnančio Sao Paulo mieste Brazilijoje, š.m. vasario mėn. laidoje Gonzalo Guimaraes dienraščio forma aprašo 10 dienų TFP organizacijos delegacijos kelionę Lietuvoje ir Maskvoje. Vilniuje Lietuvos aukščiausios tarybos pirmininkui Vytautui Landsbergiui delegacija įteikė už Lietuvos laisvę peticiją su daugiau kaip penkiais milijonais parašų. Pateikiamas suglaustas straipsnio vertimas (RED).

1990 m. gruodžio 2 d. TFP (Tradition, Family and Property — tradicija, šeima ir nuosavybė) organizacijos delegacija iš 11 asmenų atvyksta iš Bruselės į Maskvą. Apilankyti Lietuvoje ją oficialiai pakvietė Lietuvos parlamentas. Maskvos orauostyje juos sutinka Lietuvos užsienio reikalų ministerijos pareigūnas Antanas Račas, Lietuvos televizijos darbuotojai. A. Račas įspėja delegaciją, kad Lietuvoje yra įtempta politinė padėtis. Delegaciją Lietuvos atstovybėje priima ministrė pirmininkė Kazimiera Prunskienė, ką tik grįžusi iš užsienio. Pasveikina delegaciją portugalaiškai ir vokiečių kalba pasako išgesnį žodį apie Lietuvos ir Kremliaus santykius. Lietuvos aukščiausios tarybos užsienio reikalų komisijos pirmininkas Emanuelis Zingeris, atvykęs iš Vilniaus, perduoda prezidento V. Landsbergio sveikinimą ir padėkoja delegacijai už apilankymą Lietuvoje jautriu momentu. 12-tą valandą nakties telefonu delegaciją sveikina V. Landsbergis, laukdamas su ja greitai pasimatyti Vilniuje.

Gruodžio 3 d. iš ryto prezidentas V. Landsbergis paskambina delegacijos vadovui Caio V. X. Silveira, pranešdamas, kad į Maskvą atsiunčia specialų lėktuvą paimti delegacijos į Vilnių. Sutarta iš Maskvos išskristi vakare. Delegacija su Lietuvos atstovybės pagalba aplanko Maskvos miesto tarybą. TFP atstovas taryboje apibūdina organizacijos veiklą. Vakare delegacija išskrenda į Vilnių.

Gruodžio 4 d. prieš vidurdienį delegacija atsiduria erdviame Lietuvos prezidento kabinete. Delegacijos nariai, pasipuošę organizacijos uniforma, atsineša su savimi 5-kias mikrofilmų dėžes su daugiau kaip penkiais milijonais parašų. Įeina prezidentas Landsbergis. Delegacijos vadovas jam pristato kiekvieną narį. Ištrauka iš prezidento kalbos: "Nesitikičiau sulaukti čia tokią puikią jaunų žmonių grupę iš įvairių kraštų ir kontinentų. Suprantu, kad atstovaujate daugeliui kraštų ir kontinentų. Apie jūsų veiklą patirs visa Lietuva. Penki milijonai žmonių mus palaiko, tai daugiau negu visoje Lietuvoje gyventojų (šypsosi). Linkiu, kad jūsų balsas pasiektų žmonių sąžines visame pasaulyje". Po prezidento žodžio delegacijos vadovas trumpai apibūdina TFP veiklą, užbaigdamas: "Tegyvuoja laisva Lietuva!" Delegacija įteikia V. Landsbergiui meniškai paruoštą peticijos tekstą už Lietuvos laisvę, pasirašytą tik organizacijos prezidento prof. Plinio Correa de Oliveira, parašų rinkimo vajuos iniciatoriaus. Po to įteikiami mikrofilmai ir nuotraukų albumas iš 26 kraštų. Padovanojamas iš Brazilijos brangakmenių meno kūrins. Prezidentas pasirašo dokumentą, priėmęs istorijoje patį didžiausią parašų skaičių. Prezidentas delegacijai įteikia lietuvių tautos persekiojimo albumą ir kiekvienam delegacijos nariui prisega Vyčio ženklė — valstybinį Lietuvos simbolį. Delegacijos pirmininkas, išėidamas iš kabineto, ant mažo staliuko pastebėjo Kristaus Rūpintojėlio statulėlę, labai gerbiama Lietuvoje.

Gruodžio 5 d. delegacija atskirame vagone keleiviniu traukiniu pasiekia Maskvą. Ferdinando Antunez pasakoja, kas atsitiko Maskvoje. "Pučia šaltas vėjas. Temperatūra žemiau nulio. Atrodo, kad snigs. Su savo ploščiais ir vėliavomis einame pro Šv. Bazilijaus katedrą. Kairėje matyti Lenino mauzoliejus. Visi sustojame aikštyje. Turistas iš Švedijos prisiartina ir angliškai sako, kad atrodome pavojingai žmonėms, kad tikriausiai esame fašistai. Mūsų "gidai", rodydamas Lenino kapą, tvirtai atsako: "Didžiausias istorijos fašistas yra tas, kuris ten guli... Esu lietuvis ir žinau, ką sakau". Įdomus momentas, pasakoja Antunez, mūsų raudona vėliava, re-

prezentuojanti krikščioniškos civilizacijos idealus, už kuriuos padėtume gyvybę, plevėsuoja Maskvos viduryje — tiesiog komunistinio pasaulio centre. Meldžiamės už Rusijos atsivertimą, už Lietuvos laisvę. 8 v.m. delegacija keliauja atgal į Vilnių.

Gruodžio 7 d. — pirmasis mėnesio penktadienis. Delegacijos nariai nori priimti Komuniją. Ta privilegija jiems suteikiama Šv. Kazimiero, Lietuvos globėjo, šventovėje. Taip patarė Vilkaiviškio vyskupas, kartu keliauęs iš Maskvos į Vilnių. Pagrindiniame altoriuje yra šv. Kazimiero relikvija. Komunistai okupantai šventovę buvo paverę sandėliu, vėliau ateizmo muziejumi. Tik 1989 m. grąžinta tikintiesiems.

Aplankoma Sąjūdžio būstinė. Susitikimas su Sąjūdžio žmonėmis — ilgas ir malonus. Supažindinama su TFP veikla, o sąjūdininkai kalba apie reikalingumą didelės pagalbos Lietuvai šiuo momentu. Dar aplankomas Vilniaus universitetas, įsteigtas Jėzuitų XVI šimtymetyje.

Gruodžio 8 d. — Marijos Nekalto Prasidėjimo šventė. Numatoma apilankyti Marijos šventoves ir Kelmės rajoną.

Pirmausia aplankoma Aušros Vartų koplyčia. Tai maža istorinė koplyčia senamiesčio vartuose. Nuo ankstyvo ryto čia moterys ir vaikai pasikeisdami klūpo ir meldžiasi prie Marijos paveikslu. TFP delegacijos nariai sukalba dalį Rožinio.

Toliau delegacija vyksta į Raseinius, kur iškrenta pirmasis sniegas. Raseinių šventovė papuosta eglų šakom, vainikais, trispalvėmis juostomis. Šventovėje giedama "Marija, Marija", delegacijos nariams jau girdėta giesmė.

Šiluvoje žygiuojama gatvėmis su kunigu ir tikinčiaisiais link Marijos šventovės. Toje vietoje 1608 m. pasirodė Marija ir sustiprino lietuvių tikėjimą. Lietuva tapo "Marijos žeme". Žmonės šventovėje gieda giesmes, o delegacija sugieda "Magnificat".

Tytuvėnuose žmonės delegaciją sutinka apsirengę tautiniais drabužiais su juoda duona ir druska. Skamba šventovės varpai. Klebonas sutinka prie šventovės durų. Žmonės gieda giesmę, sukurtą tremtinių Sibire.

Pravažiuojami Šiauliai, kur yra dideli sovietų ginklų sandėliai

ir vienas didžiausių kariškų sovietų orauosčių. Pasiekiamas Kryžių kalnas. Čia jau XV šimtymetyje buvo statomi kryžiai. Komunistai sunaikino 5000 kryžių, bet atsiradavo vis nauji kryžiai. Nuostabi vieta. Jaučiama neapsakoma tragedija, kančia ir nepalaužiamas tikėjimas "Marijos žemėje".

Kelmėje priėmimas vyksta kultūros namuose. Dalyvaujama pamaldose. Šventovėje daugiau kaip 1.200 tikinčiųjų. Inešamos Lietuvos ir TFP vėliavos. Po Mišių mergaitės, pasipuošusios tautiniais drabužiais, įteikia gėlių. Žygiuojama į kapines, o iš jų giedodami į kleboniją vakarieni. Klebonas pavaišina skaniais valgiais, dalyvauja ir miesto valdžios atstovai. Vyrąja draugiška, broliška ir maloni nuotaika.

Gruodžio 9 d. praleidžiama Kaune, antrame didžiausiam Lietuvos mieste. Delegacija arkiakatedroje dalyvauja Mišiose, kurias laiko prel. A. Svarinskas, 20 metų išskentęs Sibiro lageriuose. Pamaldose dalyvauja Lietuvos kardinolas ir vyskupas, jo pagalbininkas, bei 2.500 maldininkų. Prel. Svarinskas pasako pamokslą.

Po Mišių daugybė žmonių susitinka su delegacija prie zakristijos, taipogi žmonės užprašo Mi-

šias už TFP organizacijos narius ir už penkis milijonus pasirašusių peticiją.

Pagaliau susitinkama su Lietuvos kardinolu Vincentu Sladkevičiumi. Jis kalba: "Iš jūsų galima pasimokyti. Jūs minėjote, kad jaučėtės padrasinti lietuvių drąsos, bet galime sakyti, kad jūs duodate mums drąsos. Labai ačiū už tokią didelę mums suteiktą dovana. Lietuva tokios dvanos dar nėra gavusi". Kardinolas pirmiausia palaimina delegacijos vadovą, o po to visus delegacijos narius, kartodamas "Esi Lietuvos pilietis".

Dar aplankyta kunigų seminarija, kuriai vadovauja jėzuitas kun. S. Tamkevičius, taip pat kalbės Sibiro lageriuose. Savo žodyje jis priminė, kad popiežius Jonas Paulius II skelbia, jog atėjo valanda, kad tylinti Bažnyčia prabilūtų, pridėdamas — TFP organizacija yra tas balsas.

Gruodžio 10 d. atsisveikinimas Lietuvos parlamente. Čia tylos minute prisimenami amerikiečiai, žuvę eisimo nelaimėje rinkdami parašus.

Po pietų delegaciją Vilniaus universitete dar priima jo vicerektorius ir padėkoja už knygas. Paaiškinta, kad greitai bus pradėtos laikyti pamaldos universiteto šventovėje, kuri komunistų buvo paversta mokslo muziejumi.

Vakare pasiekiami geležinkelio stotis. Maloniam nustebimui laukia nemažas būrys žmonių su gelėmis, saldinais, albumais, rank-

darbiais, papuoštais gintaru. Žmonės gieda, dainuoja. Sąjūdžio sekretorius įteikia padėkos raštą odiniame viršelyje. Visi gieda "Marija, Marija". Delegacijos vadovas sušunka: "Tegyvuoja laisva Lietuva!" Palenkiamos vėliavos. Traukinys pradeda judėti. Likusieji ritmiškai skanduoja: ačiū, ačiū, ačiū... Vieni dar seka traukinį, kiti rodo pergalės ženklą.

Gruodžio 11 d. Maskvoje. Prezidentas Landsbergis ir Lietuvos parlamento nariai prašo delegacijos įteikti laišką apie TFP veiklą Gorbačioviui. Delegacija taip ir padaro. Ji atsiduria Sov. Sąjungos prezidento įstaigoje. Tarnautoja gavusi atsakymą, kokių reikalų atvykusi delegacija, išsišaukia kitą tarnautoją. Šis paklauso "Ko norite, draugai?", išmetinėja, kuriam tikslui esą žurnalistas ir fotografas, nes šioje įstaigoje negalima fotografuoti. "Gidas" įsiterpia, kad nėra parašyta, kad negalima... Tarnautojas neturi atsakymo. Pagaliau pirmutinė tarnautoja, dar paskambinusi keletą kartų, gauna nurodymą priimti laišką. Pasirašo laiško priėmimą ir dar pažymi, kuria valandą laiškas buvo įteiktas.

Trys delegacijos nariai pasilieka Maskvoje, kad galėtų spaudos agentūrom įteikti pareiškimus. Lietuvos radijas ir televizija transliavo TFP delegacijos kelionę Lietuvoje ir Maskvoje, o Maskvos spaudos ir žinių priemonės apie tai tylėjo. H. L.

Prie KGB pastato Vilniuje 1991 m. rugpjūčio 23 naktį, kai buvo surengtas Liepsnojančias Baltijos kelias Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Nuotr. A. Sabaliausko-Elto

Liepsnojančio Baltijos kelio dienos

(Atkelta iš 3-čio psl.)

kai, nuplėšti mikrofonai". Toliau N. Maluikičius siūlo mintį, kuriai labai reikėtų pritari: grąžintuose rūmuose "vertėtų surengti parodomąją ekskursiją Sąjungos, kitų užsienio šalių žurnalistams, techniniams darbuotojams, kad jie pamatytų šiuolaikinių barbarų darbus". Ne, ne barbarų, "kovotojų" už pagerintą, pertvarkytą socializmą...

Iš tikrųjų, kas sumokės, atlygins nuostolius? Pasirodo, iki šiol neišaiškinta, kieno įsakymu rūmai buvo užimti ir kieno — palikti. Aiškūs, akivaizdūs tik įsakymų vykdymo rezultatai.

Tokiems "kovotojams", visomis pajėgomis agitavusiems už pertvarkytą, pagerintą socializmo imperiją, priklausė ir KPSS padalinio Lietuvoje sekretorius Mykolas Burokevičius. Iš atsidavimo "vyresniam broliui", jo kalbai savo žmoną Veroniką tevadino Vieročka, o pats pasivertė Michailu Martynovičium. Sausio 13-ją prie televizijos jis skelbė iš tanko, kad darbo žmonės ima valdžią į savo rankas, kad grąžinama "tarybų valdžia" — šitaip su visais tėvardžiais įsirašė istorijon, įsirašė tankų vikšrais.

Degino dokumentus

Galima tik nujauti, kaip paskutinę naktį (VIII. 23) rūmuose už paminklo generolui Černiachovskiui plūšėjo sekretorius MM, kai prie sunkių metalinių durų jau beldėsi valstybinė komisija, atėjusi perimti turto. Buvo 2,15 min. Raktininkas neskubėjo, palaike komisiją nakties gudmoje, nelyginant V. Krėvės Gugį ir Kukį... Išeista komisija nerado nei MM, nei jo idėjos bendrų (Jermalavičiaus, Kuolelio, Naudžiūno, Švedo). Nuo

pasimatymo akis į akį su Lietuvos generaliniu prokuroru A. Paulausku šį sykį išgelbėjo kariškiai, šarvuočiai.

Rūmų vidaus kiemelyje teberūko laužas su degintų bylų, sąrašų, dokumentų plėnimis. Penkto aukšto krosnyje — penlenų kibirasis septyni, Kuolelio kabinete ant grindų — kalnas suplėšytų popieriaus skiautelečių (ant stalo — pusmetrinis "vadas", atkišęs koją), MM kabinete — popieriui pjaustyti masina ir... šeimininko pilkoi skrybėlė. Pabėgo vienplaukis? Pabėgo vyras, ideologas. Paliko ne tik skrybėlę, paliko ant stogo vėliavą. O buvo toks delikatus partijos idejiniam tyrumui...

Valstybės komisija perėmė ir kitus ankstesnei ideologinei sistemai priklausiusius rūmus — buvusio Saugumo. (J juos "vadas" rodė iš Lukiškių aistės vidurio). Jau rugpjūčio 23 d. vakare prie jų būriavosi žmonės, iškilo lenta, kviečianti sustoti, pamąstyti, informuojanti, papuošta žvakutėmis, gelėmis.

Švedijos ambasada

Šviesi, viltinga tų dienų akimirka — tai rugpjūčio 29-ąją Švedijos ambasados atidarymas Vilniuje. Kokie istorijos paradoksai! Nuostabiosios Lagerloef tėvynė, valstybė, viena iš dviejų Europoje pripažinusi Lietuvos okupavimą teisėtu, paklususi TSRS diplomatiniam spaudimui, atidavusi mūsų auksą Maskvai, — šandien pirmoji atidarė savo ambasada. Neatsitiktinai aukštas Švedijos vyriausybės pareigūnas ankstesnę veiklą pavadino klaida. Nuo šiol Jogailos — didžiojo Lietuvos kunigaikščio, Lenkijos karaliaus — vardu pavadintoje gatvėje namą (10 nr.) puošia spalvota iškaba su Švedijos karalystės karūna. Pirmas ambasadorius — Larsas Magnussonas — jau įteikė savo įgaliojimus.

Liepsnojančiu Baltijos keliu sukame į pasaulį — per diplomatiją, kultūrą. Perversmo dienomis Graikijoje 200 metų Mozarto mirties sukakčiai ruošiamas filmas, kuriame "Requiem" atliko G. Rinkevičiaus vadovaujamas orkestras, "Ažuoliuko" choras. Autoriai filmą stengsis perduoti visam pasauliui. Ar ne simboliška, kad mes — vežti, marinti, žudyti, laidoti — išeisim į pasaulį, liudysim savo kultūrą su nemirtinguoju "Requiem", paruoštu perversmo dienomis? Anot G. Rinkevičiaus, tai Dievo pirštas. O, kad visuomet vestų, pasitiktų žodis: "Aš esu kelias, tiesa ir gyvenimas".

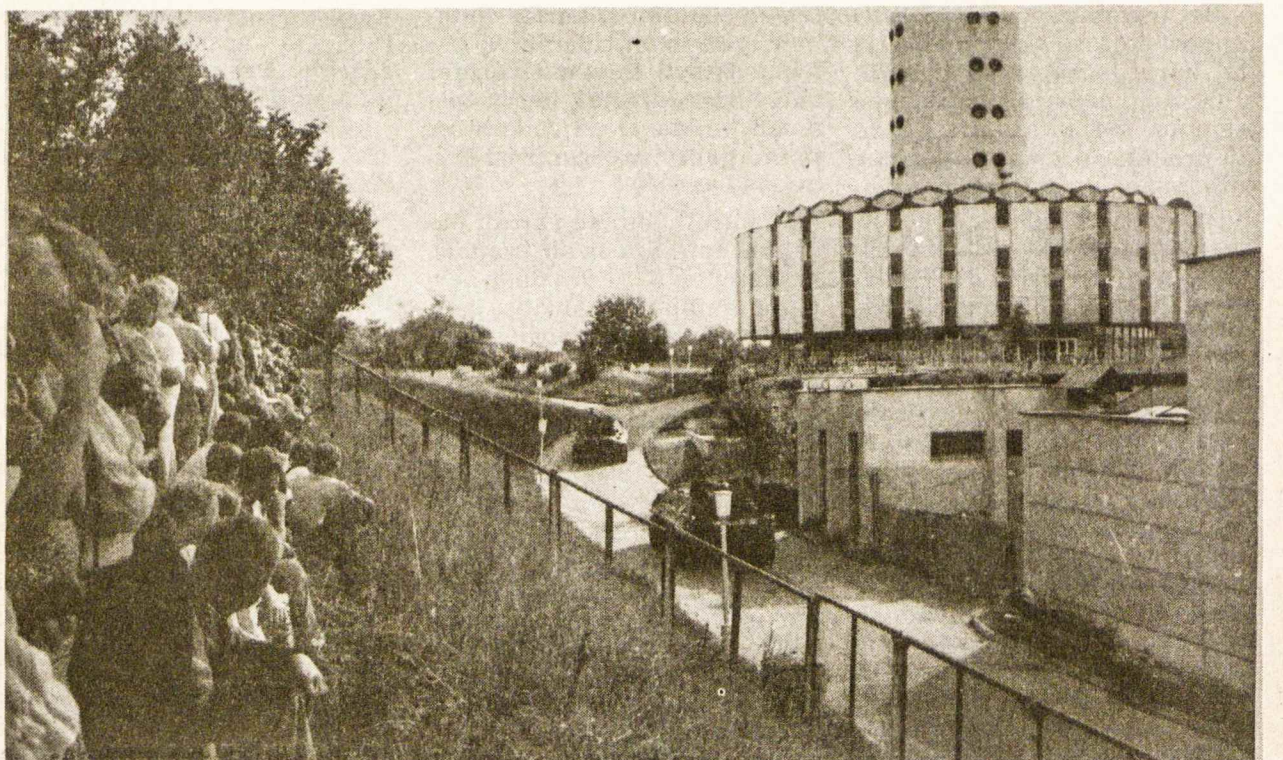
• Kentėjimo išmintis yra gyvenimo išminties dalis. ...Tiktai Nukryžiuotojo mokykloje galime tikrai išmokyti kentėti, nesoti skausmą kaip vainiką (Nijolė Sadūnaitė).

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

The Lougheed & Barnard
šeimos ir tarnautojai

"Žmonės, kurie atjaucia kitus"

Sudbury, Ontario

Sovietinės kariuomenės šarvuočiai palieka 1991 m. sausio 13 d. užgrobtą televizijos bokštą Vilniuje po nepavykusio perversmo Maskvoje. Nuotr. R. Jurgaicio-Elto

Atviras laiškas visiems kanadiečiams

1991 m. rugsėjo 24 d., antradienis

Mieli kanadiečiai,

Šiandien ministeris pirmininkas parlamente atskleidžia Kanados federacijos pertvarkos pasiūlymus.

Tie pasiūlymai nėra nei baigti, nei galutiniai. Tai tik medžiaga diskusijoms. Kanadiečiai yra skatinami apie tai padiskutuoti gyvai ir atvirai kartu pasisakant, kas galėtų būti pagerinama, kad visi kanadiečiai jaustųsi neatstumti, suprasti ir gerbiami jų pačių šalyje.

Specialus jungtinis parlamento ir senato komitetas yra pasiruošęs peržiūrėti kanadiečių nuomones, liečiančias tuos pasiūlymus. Prašome aktyviai dalyvauti to komiteto darbuose. Tai galimybė pastumėti Kanadą, kad ji geriausiai galėtų tarnauti kanadiečiams dabar ir ateityje.

Procesas kanadiečių partnerystės atnaujinimui nebus lengvas. Kanada gimė ir buvo sukurta, nes prieš mus gyvenusios kartos suprato, kad vienybė yra gerovės raktas ir kad kelias į vienybę yra tolerancija, kompromisas ir gera valia.

Sunkesniais laikais tos charakteristikos dažnai neapastebimos, bet jos mums labiausiai reikalingos.

Kanadiečiai kaip niekada anksčiau turi galimybę sukurti tokią Kanadą, kurioje visi kanadiečiai galėtų jaustis esą savo namuose. Visi mes drauge turime galimybę stiprinti šį kraštą, padaryti jį dar daugiau klestinčiu ir daugiau atsakingu visų žmonių siekiams.

Aš raginu jus dalyvauti Kanados atnaujinime. Tai mūsų kraštas, kurį remiame.

Didž. gerb. Joe Clark,
Slaptosios valstybinės tarybos pirmininkas ir
ministeris konstitucijos reikalams

Optical Studio

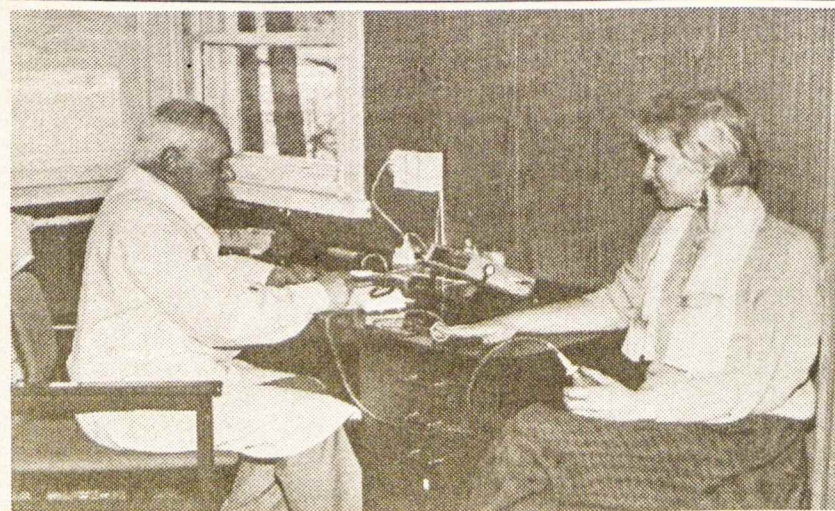
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvos namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

Canada

Šio straipsnio autorius dr. VYTAUTAS MEŠKA Birštono kurorte atlieka neurofiziologinius tyrimus

GYDYTOJAS PATARIA

Plačiau atverkime akis

DR. VYTAUTAS MEŠKA

Žmogus — gamtos kūdikis, todėl jos įtaka žmogaus sveikatai, nuotaikai yra labai didelė, jo ryšiai su gamta yra gyvybiškai būtini. Niekur žmogus negali taip pailsėti, atsipalaiduoti, kaip gamtoje. O tai yra būtina tokiam įtemptame šių dienų gyvenimo tempe, esant tokiam gausiam informacijos srautui.

Bet ir gamta savo vertybėmis apdovanoja ne kiekvieną, o tik tą, kuris ją supranta ir myli. Juk dar nemažai sutinkame žmonių, kurie važiuoja į gamtą prisikimšę krepšius gerimų, užkandžių. Jų tikslas — prisivalgyti ir prisigerti gamtoje, jos fone "pabendrauti" su draugais ar pažįstamais. Suprantama, tokie "poilsiautojai" gamta neatskleis savo grožio paslapčių, nes jie paprasčiausiai jų ir nematys.

Pagal tai, kaip žmogus mato gamtos grožį, galima spręsti ir apie jo dvasinę būklę, psichologinius ypatumus. Pavyzdžiui, jei žmogus, žiūrėdamas į debesis, mato gražius kalnus, kupranugarius, geraširdžius senolius, vadinasi, jo psichinė būklė gera, rami, o jeigu debesyse žiūri plėšrių žvėrių siluetus ar kitokių grėsmingus vaizdinius — vadinasi, nervai yra įjautrinti, sudirginti. Arba, sakysim, žmogus eina per mišką ir mato tik primėtytus popiergalius, konservų dėžutes, nulaužytus medelius, tai irgi byloja apie jo nervinį sudirgimą. Bet jeigu jis mato ne tik netvarką, bet ir miško grožį ir galvoja maždaug taip, kad, aišku, šiukšlės gadinina miško vaizdą, bet vis dėlto koks jis gražus ir niekas to grožio negali nustelbti, — tai irgi jau kas kita.

Jeigu žmogus, žiūrėdamas į gamtą nesijaučia geriau, negu pramoniniame mieste, jeigu saulė ežero atspindyje jam tas pats kaip ir miesto žibintas, vadinasi, jo nervai nėra visai tvarkoje. Ir vargu ar toks žmogus supras silpnėsi, norės jam padėti. Tokio žmogaus širdis dažnai būna bejausmė.

Žmogaus gamtos jutimas ir suvokimas neretai priklauso ir nuo jo amžiaus, socialinės padėties bei kitų veiksnių. Pavyzdžiui, vaikas į medį žiūri kaip į objektą, į kurį galima įlipti, pasisupti, pasivalgyti aplinkui. Vyresnio amžiaus žmogui medis teikia pavėšį, užuovėją, poilsį. Ypač jautrus gamtos grožiui kūrybinio darbo žmonės. Gamta jiems — kūrybos, įkvėpimo šaltinis.

Be to, skirtingu metų laiku ta pati vietovė gali turėti nevienodą psichologinį poveikį. Plačiausiai žinoma, pavyzdžiui, vasarą sudarę dengto žalio koridoriaus vaizdą ir turėję raminantį poveikį, rudeni, krįstant pageltusiems, paraudusiems, šalnų pakąstiems lapams, jau gali turėti stimuliuojantį poveikį.

Pasirodo, žmogus gali vėl pasikrauti, papildyti savo energiją. Geriausiai išsikrauti nuo emocinės įtampos ir pasikrauti teigiamam emocijom žmogus gali gamtoje. Žmogus, kuris ilgai nebuvo gamtoje, išbles-

ta, netenka vidinės energijos. Jam reikalingas pakrovimas, kurį duoda saulės spinduliai, dangaus mėlynė, peizažo grožis. Žmogaus akys skirtos ne tik matymui. Akies tinklainėje esančiose nervų galūnelėse vyksta fotocheminiai procesai. Žmogus mato daiktus, atstumus, grožį, ir tai jam padeda iškrauti emocinę įtampą. Nuo akies tinklainės prasideda vegetacinės nervų sistemos skaidulos, kurios nui- nia tiesiai į centrinę nervų sistemą. Matyti teigiamai vaizdai aktyvina centrinės nervų sistemos veiklą. O tai reikalinga normaliam viso organizmo darbui.

Panašiai, kaip su vaizdų poveikiu, taip yra ir su kvapais. Nosies gleivinėje yra daug nervinių galūnelių, kurios jautriai reaguoja į kvapus. Nuo nosies gleivinės analizatorių eina nervinės skaidulos į vegetacinės nervų sistemos centrus ir iš jų — į smegenų žievę.

Grynas oras, naudingas organizmui teigiamai ir neigiamai jonų santykis, fitoncoidai nervų sistemą aktyvina, gaivina arba alina. Kai kurie kvapai (saldūs ir kartūs) didina raumenų jėgą, turi įtakos darbingumui. Nemalonūs kvapai gali padidinti kvėpavimo ir pulso dažnumą, pakelti kraujospūdį, o malonūs — pakelti odos temperatūrą, sumažinti kraujospūdį, pagerinti klausą bei regėjimą. Kvapai gali sukelti susijaudinimą, žvalumą, nusiramimą. Apskritai organizmą veikia malonūs, neaštrūs, nedidelės koncentracijos kvapai. Žmonijai skoniai kvapams yra skirtingi. Vieni mėgsta stiprius ir aštrius, kiti — subtilius, švelnius, saldžius gėlių kvapus. Žmogui malonus yra tas kvapas, kuriuo jis nori kuo ilgiau kvėpuoti, kuris jam kelia pasitenkinimą.

Žmogus neabejingas ir garsams. Pavyzdžiui, 130 decibelų garsas žmogaus organizmą veikia naikinančiai. Tačiau, iš kitos pusės, jeigu žmogų patalpiname į begarsę kambarą, kur kitai, kur jis gautų viską, išskyrus garsus, žmogus pasijustų labai slegiančiai. Šaukštas garsai žmogų erzina, vargina, švelnūs — ramina. Kaip malonu vasarą gulint ant šieno girdėti, kaip krenta lietaus lašai. Tai ramina labiau negu bet kokie vaistai.

Geriausiai žmogų veikia visa gamtos garsų gama: medžių šlapijimas, jūros ošimas, paukščių čiulbėjimas. Paukščių garsai mašina emocinę įtampą ir net gali būti kaip psichologinis testas. Kartais žmogus ryta labai malonu klausyti paukščių čiulbėjimo, o vakare tas čiulbesys jau gali erzinti. Ir ne todėl, kad jis jau atsibodo, bet todėl, kad žmogus pavargęs.

Jokie kilimai, kristolai nepakeis gamtos vaizdo ir neatpalaiduos žmogaus taip, kaip gamta. Labai naudinga pabuvoti gamtoje prieš vykstant į tolimą kelionę arba prieš egzaminą, rimtą posėdį. Sudėtingi ampatymai gamtoje pašalina emocinę įtampą, žmogus pasijunta daug tvirtesnis, nesutrinka smulkmenose. Gamtoje, ramybėje praleistas pusdienis gali suteikti žmogui tvirtumo keletui mėnesių.

Suplanuokime savo namų darbus taip, kad nors valandėlę kitą kasdien galėtume pabūti gamtoje, pasivaikšioti. Vaikščiojimas — pati fiziologiškiausia raumenų veikla. Galima pačiam reguliuoti eįimą, derinti jį su gamtos vaizdais.

Visai kas kita vaikščioti mieste, kur reikia saugotis ma-

Akmeninės ašaros

Gyvenimo iškarpa

Č. SENKEVIČIUS

Girgžtelėjo durys. Aiškiai neteptos. Bet kas gi šiandien rūpinasi tokiais menkniekiais? ...

Broliai stovėjo vienas prieš kitą. Žinojo, kad broliai. Panašumo siek tiek — keturiasdešimt penkeri metai. Apsakabino, pasibučiuoja vieną kartą. Kita. Ašaros riedėjo. O ką sakyti — nė vienas nežinojo.

— Kazy ... — drebėjo žodis Prano lūpose.

— Pranai ... Praneli ... grįžai į gimtinę ... kad tave kur ... — tapšnojo per petį. Iš burnos kvepėjo degtinė.

Butelis stovėjo ant pliko stalo. Šalia — stiklinė. Kambary jokia kito žmogaus.

— Na, sėskis, va čia, mielasis broleli ... gal nebus per kieta amerikoniui ...

Pranas Dargelis valdėsi, kad nebedrebėtų. Jautėsi jau pačią pirmąją minutę įgnybtas. Bet juk tai brolis, ne svetimas. Ir jo pajuokavimai iš meilės. Brolis, bet jau tik žinojimu, nebejausmu. Pripylė.

— Na, Pranuk, — pakėlė stiklinaitę, — po galais ... po tiek metų suėjom pasenę, atrupėję ... — apsikabino svečią, ašarojo. Paskui vienu ypu — iki dugno.

— Ko lauki, gerk, — paragino.

— Po truputį, po truputį, Kaziuku ...

— Netaupyk, užteks ... To gero dar turim ... Na, gerk gerk, užkasti paieškosiu, vis dar ne badas, žinai, Lietuva ... O ir tu, mielasis mano, gelbėjai, kiek galėdamas ... Už tai niekada tau neatsilyginasi.

— Ką tu čia, — spyrsėsi ir ramino Pranas.

Virtuvėje kvepėjo dešra. Kazys ją pjaustė. Ir juodos duonelės priraikė. Dar kažko ieškojo, barškinoi indaujoje. Pranas laukė, dairėsi. Juk tai tas pats tėvo rankomis statytas namas į vienkiemius išsikirsčius. Tvirtai statytas, skarda dengtas išsilaiškė, nors apšepo ir sumuko, priebutis persikreipė, grindys suaižėjo. Teviške. Čia kiekviena lenta kvepėjo tėvo prakaitu ir tabako dūmais. Prisiminimai veržė gomurį. Rodos, taip būtų miela išsiverkti ir nusiraminti. Broliai sėdėjo, kramtė, dū savo ir purtė galvas. Kažkas neįtikėtina. Vėl abu drauge tėviškėje.

— Maniau, kad vakare, — po tylos tarė Kazy.

— Geri keliai, geri, — pagyrė Pranas, — kiek gi čia nuo Vilniaus.

— Žinai, gal ir gerai padariau, kad nevažiavau tavęs pasitikti. Ko gero būtume dar kur nors ir užkliuvę, silpnavaliis pasidariau, Pranai. O namie, tai vis namie ...

Pranas suprato — lingavo galvą.

šinių, yra įtampa, triukšmas, — ir gamtoje, kur ramu, gražu. Japonijoje žmonės stengiasi bent kelis kartus per savaitę išvykti į gamtą. Stenkimės ir mes kiekvieną savaitgalį išvykti į gamtą — ar tai būtų kolektyvinis sodas, ar kaimas, ar miškas, pagaliau net paplūdimys. Neaukokime nė vienos saulėtos dienos namų darbams. Tegul ne visi jie bus atlikti, bet mes pabendrausime su gamta, pabūsime jos vaikais ir pačiais savimi. Tik plačiau atverkime akis, mokėkime nuiteikti save, matykime grožį. Tai yra sąvės auklėjimas, kuris ateityje duos vaisių.

Lietuvių fronto bičiulių 1991 m. vasaros stovykloje Dainavoje. JAV, grupė dalyvių prieš nuleidžiant Lietuvos vėliavą

Pranas nekrutėjo. Kažkokioj tolumoj jo akys, kažkur jo mintys. O brolio gyvenimas — kaip sunkus akmuo ant širdies. Ne jo vieno — toks pat, gal dar didesnis ir ant Kaziuko nuo pat 44-tųjų, kai tėvas į lovą, o visi kiti į laisvę. Nebesugrąžinsi anų dienų. Jokiais siuntiniais nebesulipdysi iširusio gyvenimo, kur tau melas ir veidmainystė buvo kasdieninė duona.

— O kas anam gale? — sklaidydamas tamsėjančias mintis, pasiteiravo svečias.

— Na, baik, pripilsiu, — atsiliesė brolis nekantriai su priekaišto tonu ir sau vėl pripylė, — aname gale, — išlenkė gerą gurkšnį, — a, a, a, — tenai tokie Bragauskai, trys ... Na, senis kaip senis, bet tos moteriškos — tai jau smarkios. Žinai, jokių giminių Amerikoj, o gyventi reikia. Ne taip, kaip man, brolelis geras. Pavydi jie man, bet šiaip geri žmonės, dalinamės. Va, kažkur dabar išlėkė. Sakė, vakariene paruoš, žino, kad amerikonas atvažiuoja. O aš pats kaip matai ... Na, lenk, lenk, bus smagiau ir pasikalbėti. Kuo gi daugiau aš tau ir atsilyginsiu? Tik širdimi, tik širdimi ... — susijaudino, šluostėsi ašaras. Įraudęs, įkaitęs, prikimęs.

— Kazy, gal padarytume pertrauką, tau lyg poilsio trūksta, ar ne? — Teisybę pasakius, šiaudien akių kaip ir nesudėjau, snusteliu, tave sapnuojau milžiną besijuokiantį, prabundu, vėl tu, žinai, jau čia pat, Lietuvoje ...

— Eik ir pailsėk, išsitiesk, bus lengviau vakare su kaimynais. O aš nusileisiu pakalnę prie upės ... Kaip matau šalia trobos tai išlikęs vienintelis daiktas, nors labai jau apaugęs. Ajerai sukritę, susipynę ...

— Atsimeni, Pranai, kai su tėvu tinklą traukdavom. Kibi- rus žuvies namas. Mama ant keptuvės. Asotėlis biržietiško ant stalo. Vėlniai užteršė upes, išdraskė ūkį, rojų sukūrė. O, žinai, ta kolūkiu pirmininkienė kas per ponias buvo, kad matytum, sėdi pirmoji eilė raudoną žvaigždę prisisegęs ... ir lūpos raudonos ... Sako, jį ir Onutę prikabinusį su tuo šliubu ... Sako, manęs "horėjusi ... Kas žino. Tik liežuviai ilgai plakė. Dabar ta pirmininkienė nebežino kokį ženkluką prisisegti, va, tau ir kas galėjo tikėti, kad pagaliau visi ateinam į protą, Praneli brangiausias ...

— Nebesijaudink, pamiršk, pailsėk ... O aš į pakalnę, gerai ...

Tenai kvepėjo raudoni dobiliukai ir dumblas. Laikas prismaigstė mėlynų nendrių ir "vilko uodegų" tenai, kur maudytasi. Pranas atsėdėjo ir akimis sekė vos vos judančią srovę, kasdien siaurėjančią ir mirstančią. "Se penkis šimtus, istiesk gonkas, apkalk trūnijančias sienas, ant tėvelio kapo pastatyk naują kryžių" ... Svystelėjo juodvarnis virš galvos. Mintys nuskrido su juo. Atsikėlė. Brido per smilgas palei upę, vingiavo tolyn ir tolyn. Kažkur burzgė traktorius. Beržynėlyje sūkavo vaikai, gal uogautojai. O padangė tokia skaisčiai mėlyna, visai nepasikeitusi, rami, apvožusi tėviškės laukus ...

Pasidžiaugęs, pavaiškintėjęs, šešėliams ilgėjant, Pranas grįžo.

Kazys gulėjo lovoje nebegyvas: akys įsmeigtos į lubas, lūpos mėlynos. Ant kaktos šaltais prakaitais dar buvo nenu- džiūvęs ...

Pranas suakmenėjo: ir sąnariai, ir ašaros ant skruostų.

Verkia Rūpintojėlis prie televizijos bokšto Vilniuje Nuotr. A. Suprono

Lietuvių tautodailės instituto pradininkei iškilijai lietuvi dailininkei — tautinių drabužių ir gobelenų kūrėjai, pedagogai

A+ A

ANASTAZIJAI TAMOŠAITIENEI

iškeliavus į amžinybę, gilią užuojautą reiškia jos gyvenimo ir kūrybinių džiaugsmų bei rūpesčių dalininkui — mylimam vyrui dailininkui ANTANUI, seseriai ALDONAI VESELKIENEI su šeima ir visiems giminiams —

Lietuvių tautodailės institutas

Tautos lobių saugotojai

Lietuvių tautodailės instituto metinis narių suvažiavimas

LTI metinį suvažiavimą 1991 m. rugpjūčio 24 d. dailininkų A. ir A. Tamošaitių sodyboje prie Kingstono gaubė dvi priešingos nuotaikos — dvasinis pakilimas dėl įvykių Lietuvoje ir liūdna žinia, kad suvažiavime dėl ligos jau nedalyvavo institute įkūrėja a.a. dail. Anastazija Tamošaitienė.

Suplaukė gausus būrys tautodailės mylėtojų ir puoselėtojų iš įvairių JAV ir Kanados vietovių. Dalyvavo viena viešnia iš Lietuvos. Suvažiavimo eiga vystėsi įprastoj darbiningoj nuotaike: dar vis jautėsi darbdarbiškos instituto švietimo vadovės ranka. Jos buvo peržiūrėtas, atvežtas ir išsaugotas senovės tautinių drabužių lobiai, atrinktas parodai ir paruoštas katalogas.

Siuo senovės lietuvių tautinių drabužių ir ainių parodos atidarymu ir prasidėjo LTI metinis suvažiavimas. Atidžiai klausėmės dail. A. Tamošaitės aiškinių apie senovės lietuvių ainių. A. T. trumpai apibūdino jų atsiradimą geros kokybės ainių iš senovės lietuvių laikų, etnografo susidomėjimą ir pastangas išsaugoti visokeriopius liaudies dirbinius. Suklestėjus ainių pramonei, kaimo ainių gamyba XIX š. pabaigoj pradėjo nykti. Paskaitininkas paminėjo ir savo įnašą: Žemės ūkio rūmų pakviestas vadovauti tekstilėi, A. Tamošaitis išleido 8 sodžiaus meno knygas, rinko senovės ainius ir kartu su Anastazija Mažeikaite-Tamošaitiene rengė kursus kaimo audejoms. A. A. Tamošaitėms pavyko išsaugoti asmeninį senovės ainių rinkinį ir jį atgabenti per Austriją, Vokietiją į Kanadą.

Nariams ir svečiams besigėrint parodos rodiniais, LTI taryba pasitraukė posėdžiui administraciniam reikalams aptarti.

Sėkė jaucios vaivės, praturtintos gausiomis dalyvių dovanomis. Visuotiniame narių susirinkime, kuriam pirmininkavo L. Mikulienė, dalyvavo 30 narių (85 įgaliojimai). Valdybos pirm. A. Veselkienė pranešė apie instituto atstovų dalyvavimą North Heritage muziejuje, Seattle, Wash., apie tautodailės darbuotojų veiklą Lietuvoje ir Čikagoje išleistą "Amber Past" vaizdžiuosį, kurią galima įsigyti už \$75. Pirmininkė priminė, kad ateinančiais metais sueis 15 metų nuo instituto įsteigimo ir siūlė ta progą surengti parodą Anapilio muziejaus patalpose.

jungiant kartu ir metinį suvažiavimą.

Išėjimas į platesnę visuomenę už bendruomenės ribų išryškėjo skryji pranešimuose: Bostono medžio drožinėtojai, keramikos paroda, Emilijos Jurevičiūtės juostos, Kvedarienes ir Tamošaitienės tautiniai drabužiai amerikiečių parodoj, Filadelfijoje vitrinus Kultūros centre, montrealiečių dalyvavimas tarptautinėj parodoj. Toronto skryjus ypač veiklus su pasirodymais kitų tautybių tarpe: nuotakas drabužiai Eatono centre, turtinga paroda "Karavano" metu, Lietuviška eglutė Casa Loma pilyje ir North York miesto rotušėje su parodėlė ir dirbinių bei kepininių išpardavimu.

Kuratorius A. Tamošaitis pažadėjo kitą dieną kalbėti seminare apie senovės ainius, nes numatytas emalio seminaras negalėjo įvykti. A. T. ragino institutą puoselėti ir kitas tautodailės sritis, ypač medžio drožinėjimą. Gera būtų dovanoti ištekančioms lietuvių tautodailės raštams išpuoštas kraičio skrynias.

Izdininkės pranešimu, lietuviškų juostų knygos "Lithuanian Sashes" ypač gausiai perkamos amerikiečių ir kanadiečių tautodailės mylėtojų. Knyga buvo reklamuota jų žurnale ir prisidėjo prie Lietuvos garbinimo.

Numatyta išleisti dail. Antano Tamošaitio paruoštą Šiaudinukų knygą. Kasoj yra apie \$27,000, kurie padengtų knygos leidimo išlaidas. Taip pat siūlyta perspausdinti lietuviškų margučiu knygą lietuviškai iš dailininko A. T. rankraščio. Naujai valdybai pavesta tuo reikalu tartis su Lietuvos tautodailės darbuotojais. Taip pat nutarta apie 100 lietuviškų juostų knygų padovanoti Lietuvos meno institucijoms, valdybai išsiaiškinti tikslius adresus.

Nežiūrint darbingo ir sklandaus susirinkimo, nariai skirstėsi prisilėgta nuotaika. Negalėjo, kaip buvo įprate, asmeniškai atsisveikinti su mieląja šeimininke. A. a. dail. Anastazija Tamošaitienė mirė 1991 m. rugpjūčio 28 d.

Dalvė

Knygų riškla "SAMOGITA" meniškai įriša knygas bei žurnalus
A. Plenys
 3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8 Tel. (416)625-2412

HALLING CONTRACTING (Estonian)
 • Atnaujinimai — visų rūšių
 • Koklinių plytelių (tile) idėjimas
 • Vandentiekio vamzdžių taisymas
 • Dažymas
 • Vėdinimo įvedimas
 • Elektrinio šildymo taisymas
 Tel. 762-9190 Lic. E 1044

“Nuo asmens iki asmenybės”

Ilgamečio psichologijos profesoriaus JUSTINO PIKŪNO knyga aktualiais dabarties klausimais

ALFONSAS NAKAS

Jos autorius prof. dr. Justinas Pikūnas psichologijos mokslus yra studijavęs Kaune, Miunchene ir Paryžiuje, pusketvinto dešimtmčio profesoriavęs erudiciniame jėzuitų Detroito universitete (University of Detroit), dabar – profesorius emeritas. Išėjvijos lietuvių veikloje yra dalyvavęs bendrinėse, ir ypač daug dirbęs katalikų organizacijose, buvęs Ateitininkų federacijos vad. Anglų kalba yra parašęs keletą knygų iš psichologijos ir pedagogikos sričių, o profesiniuose žurnaluose paskelbęs daug straipsnių. Lietuviškai yra rašęs tik periodikoje. Antraštelėje minima knyga lietuvių kalba yra jo pirmoji.

Jau iš pavadinimo galima suprasti, kad veikalas turinys – ŽMOGUS. Tikrai, prof. J. Pikūnas (toliau – J.P.) čia kalba apie žmogų nuo pirmojo iki paskutinio puslapio, nuo tikrą motinos įsčiose užsimezgučio, iki senatvės sulaukusio.

Knyga sudaryta iš 13 skyrių, kurių paskutiniajame duodama visų dvylikos santrauka, kai ką ypatingai paryškinant. Skyriai dar suskirstyti į pokyrius, kad skaitytojas nepasimestų ištisioje keliolikos puslapių “paskaitoje”. Pirmieji šeši skyriai, maždaug pusė veikalas, skiriami vaiko bei jaunuolio formavimuisi nagrinėti. Daugelį nustebins J.P. net pasikartoją tvirtinimai, kad kūdikis imliausias svetimoms kalboms pradendant antraisiais amžiaus metais ir baigiant ketvirtaisiais. Tuo metu jo girdimos kad ir kelios svietimos kalbos įsisavinamos be mažiausio akcento. Užtat J.P. pakartotinai pabrėžia lietuviškų vaikų darželių svarbą prie lituanistinių mokyklų ir giria darželių įsteigiusius.

Autorius iškelia mokyklų reikšmę, bet kartu ir smerkia daromą žalą. Didelė žala laiko iš JAV viešųjų mokyklų 1962 m. išmetimą maldos bei religinių simbolių. Mokyklose mokoma, bet neauklėjama. Jaunimas supažindinamas su skaičiais, formulėmis, faktais, bet nieko negauna dvasingumui, jausmų kilnimui, sielai. Būtų pedagogas, kurie norėtų ir auklėti, bet jie privalo patys save užčiaupti.

Didelė blogybė J.P. laiko seksualinio “svietimo” įvedimą net pradinių m-lų vaikams. Esą jiems į galvas prikėmama tokių seksualinių perversijų “mokslo”, kokių prieš 30 metų net gydytojai nežinojo. Keliose knygose vietose akiavaizdžiai įrodoma, kokią baisią žalą šių laikų jaunimui, pradendant ir pačiais mažyiais, daro televizija bei video juostos. Primena vieno kritiko naujadarą: auginama “vidijotų” karta.

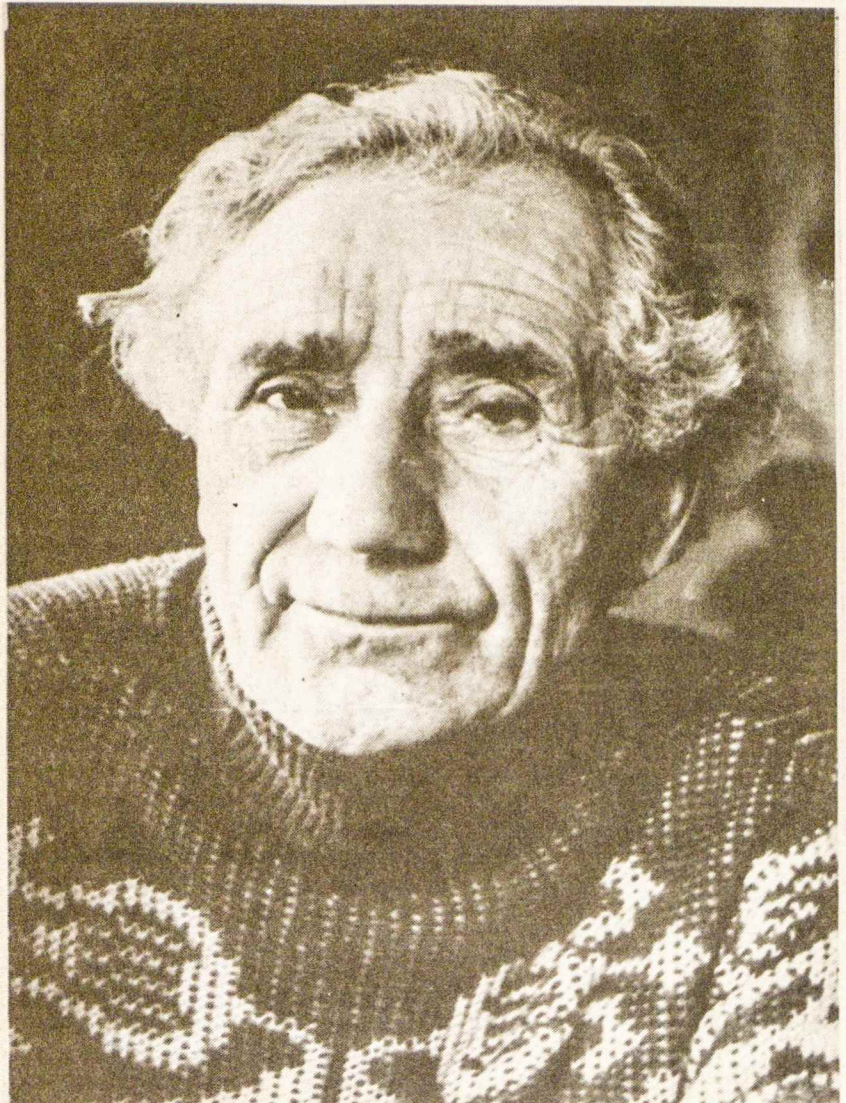

Prof. JUSTINAS PIKŪNAS

Kalbėdamas apie kūdikį, vaiką, jaunuolį ir jau subrendusį žmogų, šalia tokios ar kitos kategorijos žmogaus aplamai, autorius nuolat primena ir žmogų – lietuvių, tiksliau lietuvių išveivį, gyvenantį Amerikoje. Teikia vertingų pamokymų išėjvijos tėvams, skatina dialkbiškumą, lituanistinių mokyklų puoselėjimą, lietuvišką skaitybą, lietuvišką organizaciją, ypač ateitininkų ir skautų.

Tie šeši knygos skyriai apie vaikus ir jaunuolius skaitomi ypač lengvai, nors, kaip ir visoje knygoje, J.P. naudoja keliolikos garsių psichologų, sociologų bei kitų sričių mokslininkų mintis, išnašose nurodydamas jų veikalus, net patardamas kai kuriuos perskaityti. Dalis septinto skyriaus (“Žmogaus uždaviniai mokslo perspektyvoje”) ir kai kurie po jo, rašyti daugiau akademišku stiliumi, reikalauja iš skaitytojo didesnio susikauptimo. Į skaitytoją kreipiamasi su trimis klausimais apie asmeninius sunkumus, pateikiama 30-ties punktų įtampas anketa, subrendimo kriterijų bei požymių lentelė.

Vienas (VIII) skyrius skirtas inteligentui bei jo uždaviniams aptarimui. Kažkodėl beveik visi J.P. parinkti inteligentų sąvokos aptarėjai, šalia kitų sąlygų, nurodo ir universitetų baigimą. Tik LE skelbtas Juozo Girniaus inteligentų aptarimas nuolaidesnis: jis “pavadiną inteligentų žmogų, išėjvį bent vidurinį mokslą ir dirbantį protinį darbą...” Mano nuomone, raktą į inteligentiškumą gaudavo Lietuvoje prieš II Pasaulinį karą žmogus, baigęs keturias gimnazijos klases, nes iki tol gerai išmokdavo lietuvių kalbą, būdavo ragavęs ketverius metus kurio gyvos svietimos ir dvejus metus lotynų kalbos, šalia gerai išmoktos aritmetikos, berods būdavo susipažinęs su algebra ir geometrija. Tai, sakau, raktas į tolimesnę savivietą, o toliau “inteligenti” galėjo per skaitybą. Tokių per savišvietą inteligentais

ADOMAS PETRAUSKAS, Uoginių k. ūkininkas, nepriklausomoje Lietuvoje – gusaras, Antasavos parapijos giedotojas. Prieš 30 metų jis savo sodybą pavertė muziejumi ir sutelkė 15.000 rodotinų. Sovietiai bandė sunaikinti religinio turinio rinkinius, bet Adomas apsigynė. Nuotr. H. Paulausko

tapusių turime daug. Priešingai, turime dar daugiau universitetų absolventų, ypač išgarsintų daktarų ir inžinierių, kurie, tik savo specialybe besidomėdami, visose kitose srityse sugrįžo į pradžios mokyklos mentalitetą. Iš dalies čia dėstyta nuomonė paremia ir J.P., tik nelabai ryškiai.

Knyga išspausdinta Čikagoje, “Draugo” spaustuvėje. Darbas atliktas švariai, beveik be korektūros klaidų. Šviesiai mėlynas viršelis su dideliu baltu langu, o už jo, ant laiptų, kūdikio, jaunuolės ar jaunuolio, studentės ir pačiam viršuje profesoriaus figūros. Įdomus, patrauklus, išradingas. Paskutiniame viršelyje prof. J. Pikūno dailus portretas (grafika) ir keli sakiniai jo biografijos. Viskas kukliai ir su skoniu. Beje, knygos gale pridėta vardų ir dalykų rodyklė. Knygos apimtis – 172 puslapiai.

Justinas Pikūnas, NUO ASMENS IKI ASMENYBES. Išleido “Ateitis” 1990 m. Redagavo Gražina Kriauciūnienė. Dailininkė – Irena Ambrose. Library of Congress Catalog Card Number 89-81586.

“Sąžinė psichologiniu požiūriu”

Kun. dr. Antano Paškaus knyga, gvildenant dvasines žmogaus geltas

DR. A. E. ŠIDLAIŠKAITĖ

Pratarties pastabose autorius rašo: “Sąžinė yra žmoniškumo šaltinis”. Deja, nors tai dažnai vartojamas žodis, jo “savoka liekasi miglota”. Apsčiai dokumentuotame tekste autorius atlieka nelengvą užduotį. Jis peržvelgia teorinius teigimus psichologų ir teologų pavaizduoti įvairioms sąžinės apraiškoms kasdieniniame žmogaus gyvenime. Kadangi sąžinė nėra statiška sąranga, bet vykimas, autorius koncentruoja dėmesį į sąžinės formavimosi veiksmus ir į sąžinės brendimo stadijas.

Knyga suskirstyta į penkis skyrius. Pirmieji du yra skirti žmoniškumo sąvokos analizei, atseit žmogaus esmės aptarčiai; trečias skyrius gvildina kraštutinius sąžinės išskrypiumus, ketvirtame ir penktame skyriuje autorius nagrinėja sąžinės brendimo, ugdymo veiksmus ir genezę.

Dvi diametriškai skirtingas žmoniškumo sąvokas ir iš jų išplaukiančias sąžinė aptartį ir prielaidas autorius iliustruoja, cituodamas behavioristinės psichologijos šulius – Watson'ą ir Skinner'į iš vienos pusės, ir Jean Paul Sartre'ą iš kitos.

Behaviorizmo sampratoje žmogus yra vien aplinkos įtaką padaras. Šioje teorijoje nėra prasmės kalbėti apie sąžinės formavimą arba asmenybės ugdymą. Norint pasiekti geidžiamos elgsenos, reikia kontroliuoti veiksmus. Žmogus šioje sampratoje nėra iškilnis už kitus gyvūnus. Kaip toki jį reikia ir galima dresiruoti.

Nedaug kuo skiriasi nuo behaviorizmo ir marksistinis komunizmas. Atseit, kontroliuojant produkcijos priemones sudaromos sąlygos žmoniškumui klestėti.

Sartre'o galvoje ne aplinka, bet laisvė yra vienintelė sąlyga žmoniškumui. Pagal šį filosofą žmogus bus tuo, kuo nori ir planuoja būti. Jei jis to nepasiekia, už tai negali kaltinti kitų. Šioje sampratoje nėra vietos jokiai aukštesnei tvarkai ar gyvenimo tikslui. Kadangi nėra žmogų saistančių vertybių, nesvarbu kokią laisvą kelią žmogus pasirenktų, jis yra autentiškas.

Kontrolės ar dresūros ir nesąlygojančios laisvės keliai į žmoniškumą, be abejonės, yra akliečiai. Juk tikrai žmogus yra vienintelis iš gyvūnų, kuris yra apdovanotas pasirinkimo ir įsipareigojimo galia. Antanas Paškus cituoja Antaną Maceiną: “... vykdydamas įsipareigojimo priklauso laisvei tokią pat prasme, kaip mąstymas priklauso protui...” Žmogus yra laisvas apsispręsti, bet, kartą padaręs apsisprendimą, turi jį vykdyti nepaisydamas objektyvių ar subjektyvių kliūčių.

Kodėl jis turi tai daryti? O dėl to, kad sąžinė nėra kažkoks

Restauruojamas architektūrinis paminklas – Šv. Juozapo šventovė ir varpinė Kėdainiuose. Nuotr. A. Suprono

išorinis aktas ar išmoktas turinys, o psichinė savybė, kylanti iš žmogaus prigimties gelmių. Antropologai tai patvirtina teigdami, kad, nepaisant išorinės išraiškos formų, esminiai doroviniai bei etiniai principai yra pagrįsti visuomenės ir individo elgesį saistančių tradicijų ir įstatymų. Praktikoje sąžinė būdama pajėgi atskirti gera nuo blogo, reiškia apsisprendimą. Bet tai nėra grynai abstraktus protinis aktas. Jausminis išgyvenimas ir pasąmonėje glūdintis polinkis į transcendentškumą, visada lydi moralinio veiksmo pasirinkimą.

Peržvelgęs psichoanalitinės teorijos trilypę asmenybės sąrangą, autorius perspėja, kad būtų didelė kaida sutapatinti sąžinės sąvoką su Freud'o “Super-Ego”, “Superego” sistemoje kaltė yra surišta su baime ir jos išpirkimu. Normaliam asmenyje kaltė sukelia liūdesį ir pasiryžimą taisyti.

Trečiamą skyriuje autorius sugrupuoja sąžinės išskrypiumus į dvi kategorijas: abiem iš jų kategorijų suprasti Freud'o trilypę asmenybės sąrangą yra neblogas ramstis. Sociopatai, be abejonės yra tie, kurių egzistencija apsiriboją biologinių reikalavimų patenkimui, nesiskaitant su visuomene, su artimu ir neišneinančiam iš subjektyvių savojo “as” rėmu. Skrupulantai yra tie, kurie gyvena baime nusikalsti autoritetui ar įstatymui, bet neturi vidinio sąžinės balso, lieka priaugę iki apsisprendimo.

Nepaisant to, kad žmogus iš prigimties yra linkęs siekti vertybių – transcendentinės esmės, jis turi turėti savęs pažinimą (the “Self”). Savisąmonė formuojasi ilgu brendimo laikotarpiu.

Paskutiniuose dviejuose knygos skyriuose autorius cituoja Piaget'ą ir Kohlberg'ą. Piaget'as teigia, kad protinis brendimas yra esminė žmogaus savybė. Laipsniškas protinio galvavimo išsivystymas nustato gaires ir moraliniam subrendimui. Kohlberg'as tęsia Piaget'o mintį. Atseit, sąžinės formavimasis ir dorovinis subrendimas išsivysto per stadijas nuo vaikystės iki suaugusio amžiaus.

Tikrovėje net ir protinis vystymasis, juo labiau moralinio atsakingumo jausmas, priklauso nuo tarpasmeninio bendravimo patirties. Vaikas turi jaustis mylimas, kad vėliau galėtų mylėti. Tik mylintis vaikas gali paklusti. Paauglio laikotarpyje klusnus vaikas turi surasti būdą pereitimui nuo išorinio autoriteto prie transcendentinių vertybių kaip elgesio motyvų. Šis pastarasis laikotarpis išryškina jaunuolio savisąmonę ir savęs, kaip asmens, vertę.

Suaugęs, jei pilnai išsivystęs, žmogus apsprendžia savo elgseną ne pagal savo išorinius veiksmus ir ne vien pagal sąmoningai pasirinktus

planus, bet atsižvelgdamas į savo pasąmonėje glūdinčius vidinius polinkius.

Autorius užbaigia sąžinės aptartį Karl Jung'o mintimi. Atseit, žmoniškios prigimties polinkiai verčia priimti atsakomybę ne vien už tai, kas esame, bet ir už tai, ką darome su tuo, kas esame. Aiškūs planai ir pasąmonės diktatai neretai būna konflikte. Tuo atveju Nukryžiuotojo pavyzdys ir tikėjimas Šventosios Dvasios veikimu krikščioniui palengvina dorovinio akto pasirinkimą.

Čia pateiktos mintys nėra šios knygos išsami santrauka. Tai tik paraginimas ją perskaityti: su psichologija mažiau susipažinusiems tai nebus lengvas skaitymas. Turinio apimtimi šią kunigo Paškaus knygą reikėtų vertinti kaip pastangą išskirti psichologinių teorijų vertę ir jų pritaikomumą auklyboje bei terapijoje. Psichologijos studijų objektas yra žmogus. Kokia yra psichologo filosofinė žmogaus samprata, tokia yra ir jo aptartis žmoniškios asmenybės. Asmenybės formavimasis ir žmogaus elgesys – žmoniškumo sąvoka – atspindi įvairių pažiūrų psichologų raštuose apie individo ugdymąsi.

Kadangi psichologija šiais laikais ne tik domisi auklėjimo temomis, bet ir turi vadovaujantį vaidmenį mokyklose bei visuomeninio pobūdžio organizacijose, tėvai ir auklėtojai turi pasirinkti ar bent paaišformuoti, su kokia psichologija jie turi reikalo. Kunigai, perskaitę Antano Paškaus knygą, mano nuomone, suras ne tik asmeninio pasitenkinimo, bet ir naudos pastoracijos darbe, ypač klausykoje.

Nors knygos turinys nelengvai skaitomas, kunigo Paškaus stilius lengvas. Autoriaus įdėta daug pastangų susietuvinti terminus. Tai pasitarnavimas lietuviškajai kultūrai.

Išskyrus keletą tipografinių klaidelių knygos apipavidalinimas labai patrauklus.

Antanas Paškus, SAŽINĖ PSICHOLOGINIU POŽIŪRIU. “I laisvę fondo” leidinys 23 nr., 171 psl. “Draugo” spaustuvė, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629, USA. Kaina – \$6 JAV.

Atsiūsta paminėti

Filatelistų draugijos LIETUVA biuletėnis. Šį numerį paruošė Liudas Kairys. Biuletėnis apima filateliją, numizmatiką ir kitas kolekcionierių artimas sritis. Nario ir prenumeratos mokestis – \$10 metams. Administracijos adresas: K. Rožanskas, 3450 W. 62nd St., Chicago, IL 60629.

JŪRŲ ŠAULIŲ KUOPOS “KLAIPEDA” 25-rių metų sukaktis 1964-1989. Spaudai paruošė redaktorė komisija: Bronė ir Viktoras Motušiai ir j.š. Stepas Paulauskas. Išleido Jūrų šaulių kuopa “Klaipėda” 1989 m. – “Varpo” metais. Spausdino “Draugo” spaustuvė Čikagoje. Atspausdinta 500 egz.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Pirmąją kultūrinę popietę šį rudenį Bostono lietuviams spalio 20, sekmadienį, 3 v.p.p., su rengs Lietuvių tautodailės instituto skyrius ir jo pirm. Saulė Šatienė. Popietėn bus įjungta Filadelfijos meno kolegijos keramikos skyriaus vedėjo prof. Petro Vaškio keramikos darbų paroda. Niujorkietis aktorius Arūnas Čiurberkis kalbės apie bendradarbiavimą su Niujorke gastroliavusiu Vilniaus jaunimo teatru.

Vytautas Alantas (Jakševičius), žurnalistas, rašytojas ir dramaturgas, gyvenęs JAV Redforde, mirė 1990 m. balandžio 23 d. Detroito ir apylinkių lietuvių su velioniu atsiveikimo balandžio 25 d. laidotuvių koplyčioje ir jį po gulinį Mišų Dievo Apaizdos šventovėje balandžio 26 d. palydėjo į Woodlawn krematoriumą. Mat velionis pageidavo, kad jo palaikai būtų nuvežti Tėvynėn. Velionies našlė Irena, šių vasarą viešėjusi Lietuvoje, rugpjūčio 9 d. lankėsi Rašytojų sąjungoje ir, vykdydama savo vyro pageidavimą, apdovanojo jo palaikų perkėlimą Tėvynėn.

Saviveiklinis “Atžalos” teatras Australijos Sidnyje liepos 21 d. tautiečius pakvietė amerikiečio Neilo Simono dvideiksme komedijos “Kalnys tarp dangoraizų” premjeron Lietuvių namuose. Ši komedija yra tapusi ilgamečio “Atžalos” vadovo rež. Julius Dambrauskos gūbės giesme – paskutiniu jo pradetu ir nespėtu užbaigti režisūrinu darbu. Po sunkios ligos jis mirė birželio 13 d., su “Atžalos” nariais atsiveikinęs birželio 1 d., nesulaukęs “Kalnio tarp dangoraizų” numatytos premjeros liepos 14 d. Savaitę suvėlintą premjerą paruošė velionį pakeitusių rež. O. Maksvytienė. Scenovaizdžius sukūrė dailininkė E. Gruzdeff su R. Baltarmiečiumi. Pagrindinius Malvino ir Ednos Edisonų vaidmenis atliko V. Bukevičius ir debutuojanti aktorė J. Šlitterienė. Malvino brolių vaidiną J. Maksvytis, tris seseris – A. Adomėnienė, O. Maksvytienė ir J. Blansjaar. Komediją “Kalnys tarp dangoraizų” lietuvių kalbon išvertė E. Jonaitienė, o administracinius pastatymo reikalus tvarkė V. Šlitteris.

Arteja XX-ji lietuvių fotografų darbų paroda Čikagoje spalio 25 – lapkričio 3 d.d. Stasio Budrio foto archyvas jai siemet rengia Jaunimo centre įsikūrusioje M. K. Čiurlionio galerijoje. Konkursinė šios parodos tema “Sportas” apima sportininkus, rungtynes, sporto šventes bei kitus sportinius vaizdus. Į konkursą su vienodai vertinamomis spalvotomis ir nespaltvotomis nuotraukomis įsiųngs lygias teises turintys profesionaliniai ir mėgėjai fotografai. Jų laukia trys premijos: pirmoji – \$150, antroji – \$100 ir trečioji – \$50. Laimėtojų išrinkti už geriausias nuotraukas balsuojantys parodos lankytojai. Šį kartą specialios \$75, \$50 ir \$25 premijos bus paskirtos ir jauniems bei fotografuoti pradendantis parodos dalyviams. Jų nuotraukos taip pat turi atstovauti konkursinei “Sporto” temai. Parodon įsiųngs ir laisvosios temos atstovai, bet jie nebus premijuojami. Laimėtojų premijos įteikiamos penktadienio vakaronėje Jaunimo centro kavinėje lapkričio 8 d. Informacijas visais parodos reikalais teikia jos organizatoriai: Algimantas Kežys – (708) 749-2843 ir Juozas Daunoras – (708) 423-0658.

Punsko lietuvių kultūros namų choreografinis ansamblis “Jotva” gegužės 25-26 d.d. paminėjo veiklos keturiasdešimtmetį. Ansamblių sudaro vaikai, jauni ir paauglių grupės. Vaikų grupei vadovauja Alicija Uzdilienė, jaunių – Jūratė Kardauskienė, paauglių – Algis Uzdila. Sukaktivinis koncertas įvyko gegužės 25, šeštadienį, bet šventė buvo tęsiama ir sekmadienį. Jon iš Varšuvos atvyko Lietuvos informacijos biuro darbuotojai D. Junevičius ir E. Borisovas. Daug svečių buvo susilaukta iš Lietuvos. Jotviečių sveikinimo Lietuvos sąjūdžio seimo tarybos pirm. J. Tumelis, sekr. A. Kubilius, Kauno skyriaus sekr. A. Vaišnoras, sąjūdiečiai J. Janonis, Lietuvos konservatorijos fakultetų Klaipėdoje choreografijos katedros vedėjas prof. J. Gudavičius, Lietuvos liaudies kultūros centro direktorius Juozas Mikutavičius, choreografė Alina Kirvaitienė, dail. J. Sadauskaitė, kompoz. A. Lapinskas, dainininkas V. Babravičius, trims “Jotvos” grupėms padainavęs tris savos kūrybos dainas.

Marijos Taikos Karalienės šventovės bokstas Klaipėdoje jau įkelti trys naujuteliai varpai, gyveninantys klebono kun. Broniaus Brunekio svajonę. Varpus išliejo kretėngiškis meistras Antanas Stonys. Didžiausias yra Zemaitijos Marijos varpas, sveriantis daugiau kaip tris tonas. Galingi varpai dabar kvies maldai klaidiečius.

Vilnietis fotomenininkas Stasys Žvirgzdas laimėjo Tarptautinės fotografijos meno federacijos aukso medalį už savo naujausią šešių nuotraukų ciklą “Vizijos”. Aukso medalis jam buvo paskirtas VII-joje tarptautinėje parodoje “Kūryba ir eksperimentas” Prancūzijos Saint Cloud'e. Federacijos diplomu trys S. Žvirgzdo to paties ciklo nuotraukos buvo įvertintos IV-joje tarptautinėje parodoje “Vėjas nuo jūros”, surengtoje Štetine, dabartinėje Lenkijoje.

Poeto Jono Aisčio (1904-1973) gimtadienis dabar jau kasmet prisimenamas specialiu renginiu jo tėviškėje Dovanionyse prie Rumsiškių. Šiemetiniame minėjime birželio 23 d. kalbėjo ir savo kūrinius skaitė Bernardas Brazdionis, Viktoras Katilius, Vytautas Martinkus, Petras Palilionis, eilėraščius – vietiniai skaitovai. Muzikinę programą dalį atliko etnografinis ansamblis “Osinta” ir rumšiškėnų vyrų choras. “Pravienos” ūkis yra įsteigęs premijas, skiriamas už J. Aisčio kūrybos garsinimą. Pirmoji premija buvo įteikta šių renginių iniciatoriui Vytautui Markevičiui, antroji – liaudies menininkui Leonui Jozonui, medžio darbas įamžinamam J. Aisčio atminimą, trečioji – J. Aisčio palikimo tyrinėtojai Reginald Mažulienėi. Renginių vadovavo ir J. Aisčio kūrybą skaitė aktorė V. Kochanskytė, 1990 m. premijos laureatė.

M. K. Čiurlionio dailės muziejų praturtino Beatrėš Kleizaitės-Vasarės iš JAV Kanaan atvežti trijų lietuvių dailininkų kūrinių. Pagrindinis dėmesys teko Niujorkie 1969 m. gruodžio 7 d. mirusiam dail. Adomui Galdikiui. Atvežti 66 kūrinių jo darbų skaičių M. K. Čiurlionio dailės muziejaus fonde duose padidino iki 647. Pokaryje M. K. Čiurlionio dailės muziejus turėjo tik nedidelę dail. A. Galdiko kūrybinio palikimo. Mat jis, 1944 m. pasitraukdamas iš Lietuvos, geriausias savo kūrinius išvežė iš Kauno, norėdamas apsaugoti nuo karo liepsnų. Ten dingto tų kūrinių pėdsakai. Kiti jo kūriniai taipgi buvo išnešioti iš Kauno meno mokyklų patalpų, buto ir sandėliu tapusio garažo. Tik po 1969 m. surengtos parodos velionies našlė Magdalena Galdikienė atsiuntė 96 savo vyro kūrinius, o dabar 66 atvežė B. Kleizaitė-Vasarė. Ji taipgi atgabeno ir Kalifornijos Santa Monikoje 1978 m. gegužės 13 d. mirusio dail. Jono Rimšos šešis tapybos darbus, padovanotus Anatolijui Grisonui, buvusiam Lietuvos atstovui Urugvajuje. Juos, atnaujintus Niujorke, nuvežti M. K. Čiurlionio muziejun atidavė dr. Regina Siniūtė-Ayre, Liucijos ir Anatolijaus Grišonų giminaitė. Siuntą B. Kleizaitė-Vasarė papildė trim dail. Vytauto Igno kūrinių. Du muziejui padovanojo pats dailininkas, o trečią iš savo rinkinio pridėjo dovanų siuntos organizatorė ir atvežėja.

Akademiui Leonardui Kairiūkščiui, Lietuvos miškų instituto direktoriui, 1992 m. premija už nuopelnus Europos miškininkystės ir miškų ūkiui paskyrė Wilhelmo Leopoldo Pfeilo tarptautinės premijos komitetas Hamburge. A. Toepferio 1963 m. įsteigta premija kasmet skiriama žymiausiam Europos miškininkui. Lig šiol ją yra laimėję 29 miškininkai iš šešiolikos Europos valstybių. Akademiškas dr. L. Kairiūkštis tapo trisdešimtuoju šios premijos laureatu. Premija kasmet gegužės ar birželio mėnesį įteikiama Europos miškininkų sąskrydyje Freiburge, senajame Alberto Liudviko universitete. Premija priimantys laureatas tada skaito pranešimą apie savo atliktus darbus. Akademiškas L. Kairiūkštis yra pasizymėjęs tyrimais, apimančiais įvairių medžių rūšių nukryptomąją ir atstomatąją kaitą, medelynų augimo ir formavimosi dėsningumus, medžių ekologines savybes, praeities klimato nustatymą pagal medžio rievės. Jis taipgi yra sukūręs mišriųjų miškų formavimo teoriją, atrankinių kirtimų sistemą.

V. Kst.

Krišnos pasekėjai Vilniaus Gedimino prospektu 1991 metų vasarą

IŠ LIETUVOS SUGRĮŽUS

Kasdieninis gyvenimas Vilniuje

“Caritas” veikla

1991 m. liepos mėn. Vilniaus arkivyskupijos valdytojas vyskupas Juozas Tunaitis paskyrė Vilniaus dekanato “Caritas” pirmininke Nijolę Sadūnaitę. Jos įstaiga yra labai dėkinga Kanados moterims už pagalbą.

Rubliai ir doleriai

Nors sovietinis rublis yra praktiškai bevertis, tačiau ne tik be jo, bet ir be kapeikų sunku išsiversti. Autobuso arba troleibuso bilieto (talono) kaina – 20 kapeikų. Bilietus vilniečiai dažniausiai didesniais kiekiais perka kioskuose. Ilpūs ir autobusu, bilietą reikia “užsikompostuoti” – išmesti skylučių skylutes. Susisiekimas geras. Kapeikas kainuoja ir laikraščiai. Kioskininkai ne visada turi smulkių ir prašo, kad būtų užmokėta kapeikomis. Daug smulkių prekių, kaip vokalai, pašto ženklai, brošiūros, kainuoja kapeikas. Brangesnės prekės dažnai būna įvertintos rubliais su kapeikomis.

Gedimino prospekte, netoli arkikatedros, esantis Lietuvos bankas nuo 9 iki 12.30 v. perka rubliais dolerius. Prie banko durų stoviuoja spekuliantai, kurie už dolerį moka vienu kitu rubliu daugiau negu bankas.

Kaip išvežamos šiukšlės

Nustatytu laiku prie gyvenamojo namo privažiuoja savartyno sunkvežimiai. Vairuotojas gana punktualus, todėl prie namo iš anksto sustoja žmonės su kibirais, pilnais šiukšlių, ir jo laukia. Sunkvežimui sustojus, reikia šiukšlės į jį išpilti. Vairuotojas iš sunkvežimio neišlipa, bet stebi namo gyventojų pastangas. Jeigu, jo manymu, dar ne visi

atsikratė savo šiukšlių, jis pasignalizuoja ir dar palaukia.

Kartais belaukiant sunkvežimio pasikalbama:

— Pastebėjau pas Tamstą kibire tik šiek tiek pavytusias gėles. Prisiminiau, kad šiandien mano žmonos vardadienis, jau į turgavietę per vėlu, ar negalėtumėte...

Krišnos pasekėjai

Nors Vilniuje Krišnos pasekėjų yra tik apie 50, tačiau jų veikla yra labai pastebima. Kiekvieną dieną Gedimino prospekte pardavinėjamos jų knygos, mėnesinis laikraštukas “Hare Krišna” ir dažnai rengiamos demonstracijos. Trumpai nusikirpę galvos plaukus ir baltai išsidažę nosis, mušdami būbnelius bei cimbulus dainuoja: “Hare Krišna, Hare Rama, Hare Hare”. Reikia pripažinti, kad lietuviškieji Krišnos pasekėjai daug garsiau, energingiau ir darniau dainuoja, negu jų Toronto bendraminčiai.

Dar apie Šalčininkus

Ivažiuojant plentu Vilnius-Lyda į Šalčininkus, matyti didelėje lentoje įrašas “Šalčininkai”, o po ją mažesneje lentoje “Soleczniki”. Prie didelio saviųaldybės pastato stovi trys aukšti stiebai. Čia kabo Lietuvos ir Lenkijos vėliavos, o trečias – be jokios vėliavos. Anksčiau ant jo kabėjo Sov. Sąjungos vėliava. Parduotuvėse, eilutėse prie jų, prie kioskų ir gatvėse vyravau rusų kalba, nors galima susikalbėti lietuviškai ir lenkiškai.

Toronto Bloor gatvėje lenkų kalba yra dažniau girdima negu Šalčininkų Tarybų gatvėje. Sovietinės propagandos paveikti rusiškai kalbantieji yra sovietų valdžios šalininkai. Nugriautos sinagogos vietoje stovi rajoninio laikraščio “Lenino priesakai” redakcijos pastatas ir aukso spalva nudažytas Lenino paminklas. Už miesto ribų yra Lietuvos muitinė, kuri rusiškai kalbančiųjų nuomone esanti visų nesusi-pratimų kaltininkė. Jie sako: “Tamožniu nada zniat” (muitinė reikia pašalinti). Jie norėtų sugrąžinti Brežnevo laikus, nes tada parduotuvėse būtų daugiau prekių. Nėra prasmės aiškinti, kad dabartinės problemos yra tų “gerų” laikų pasekmė. J.B.

“Langas į Lietuvą”

Leidybinė firma “FD”, vadovaujama žurnalisto Marijono Giedrio, įregistruota Kaune 1988 m., leidžia populiarius lietuviškus periodinius leidinius “Fantastika ir detektiva”, moterims žurnalą “Gunda” bei kitą grožinę literatūrą.

Lapkričio mėnesį pasirodys pirmasis nepriklausomas anglų kalba leidinys iš Lietuvos “Window to Lithuania”. Tai mėnesinis spalvotas 48 psl. žurnalas, kuriame bus skelbiamos reklamos, spausdinami verslo, socialinės bei psichologinės tematikos straipsniai, atspindintys gyvenimo pokyčius nepriklausomoje Lietuvoje. Žurnalas padės vakariečiams užmegzti ryšius Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Rusijoje bei kitose Rytų šalyse. Vieno egz. kaina \$3.90 (JAV). Visais šios leidybos klausimais kreiptis adresu: 3040 Kanas, Vėtrungės 18-20, Firma “FD”, M. Giedrys. Tel/Fax (8-27) 252-095. Inf.

Paremkite “Tėviškės žiburius” auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi – “TŽ” leidėjai

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

lio piketuotojų skaičiaus. Negalima leisti streikuojančios unijos pasirinktų objektų masinės apgulties, stabdančios legalius darbininkus ir su streiku nieko bendro neturinčius kanadiečius. Tokią taktiką ypač yra pamėgusi karingoji Kanados paštininkų unija su savo vadu J. C. Parrotu, o dabar turbūt iš jos taip elgtis išmoko ir pirmąjį streiką turėjusi Kanados valdžios tarnautojų PSAC unija.

Galutinai tebėra neišspręsta ir nepilnas dvi savaites trukusio Kanados paštininkų unijos streiko problema, pradėta rotaciniu streiku rugpjūčio 24 d. Ją turėjo išspręsti tiesioginėms deryboms tarpininku pasirinktas Kvebeko aukščiausiojo teismo vyr. teisėjas Alan Gold. Derybas jis pradėjo tik unijai sustabdžius streiką jų metu. Ligšioliniai derybų rezultatai neskelbiami, bet unijos atstovai jau skundžiasi, kad pagrindinis jų reikalavimas paštininkų skaičių padidinti 2.700 tebėra nepajudintas.

Tokio reikalavimo neįmanoma suprasti, kai Kanados paštas jau didelę dalį savo paslaugų yra atidavęs privačioms kurjerių grupėms, ne tik pigiau, bet ir greičiau atliekančioms darbą su ateitį užsitinkančiu pelnu. Unijos atstovai dabar kalba apie derybų nutraukimą ir grįžimą streikui. Unijos vadas J. C. Parrotas lig šiol streikams pasirinkdavo daugiausia darbo paštu duodantį prieškalėdinių laikotarpį. Tas laikotarpis jau artėja ir gali tapti tikrajai atnaujinto paštininkų streiko priežastimi.

Toronto TTC viešosios susisiekimo unijos atstovai šienias dienas trukusį streiką laimėjo tik NDP socialistų premjero Bob Rae vyriausybė, streikuotojų nenorėjusi gražinti darban provincinio parlamento įstatymu. Streiką jie pradėjo, 3.783.2.964 balsų santykiu atmetę savo vad. R. Hutchinsono jau pasiektą provizorinį susitarimą, o

baigė 3.011:2.073 balsais priimta nauja dvejų metų sutartimi. Nuo atmetosios sutarties ji skiriasi tik tuo, kad dabar vasaros atostogų metu vairuotojus pakeis jais paruošti mechanikai. Atmestoji sutartis būtų leidusi porai mėnesių laikiniais pakaitais susigrąžinti pensijon išėjusius TTC vairuotojus.

TTC unijos streikas jau ne pirmą kartą šokdino didžiausio Kanados miesto gyventojus, negalinčius normaliu būdu pasiekti darboviečių ir iš jų grįžti namo. Premjeras Bob Rae, pats kadaise buvęs darbo unijų veikėju, dėsle aštuonias dienas, kol pagaliau buvo priimta naujoji sutartis, jį atpalaidavusi nuo streikininkų grąžinimo darban parlamento įstatymu.

TTC vadovybė bereikalingo streiko suerzintus torontiečius bandė nuraminti visomis nemokamomis susisiekimo priemonėmis pirmą dieną po streiko. Deja, buvo konstatuotas keleivių sumažėjimas 100.000. Jie, nusivylę TTC unijos streiku, susirado kitus esimo būdus. Viešosios TTC susisiekimo bendrovės valdytojas Eart Rowe nuogustauja, kad dėl tokių keleivių skaičiaus sumažėjimo 1991 m. teks užbaigti su beveik 20 milijonų dolerių deficitu. V. Kst.

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker, 38 Hurontario St., Collingwood, Ontario L9Y 2L6

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwood apylinkėse kreipkitės į:

Angele Salvaiitytė, B.A.
pirkimo ir pardavimo atstovė.
Ji mielai jums pataršaus.
Darbo tel. (705) 429-2121 ar (705) 445-5640
namų tel. (705) 429-6428

Gėlių parduotuvė “Victoria”
416 Roncesvalles Ave. (prie Turner & Porter laidotuvių namų).
Parduojame gėles įvairioms progoms - vestuvėms, laidotuviams ir t.t.
Prieinamos kainos. Pristatome Toronto mieste nemokamai.
Skambinti tel. 536-1994.

Taip surenkamos ir išvežamos šiukšlės Vilniuje. Nuotrauka daryta 1991 metų vasarą

Laiškai iš tėviškės

BRANGIEJI,

Jau rugsėjo 10 šiandien, saulėta ir graži. Pagaliau ir mes turime galimybę žengti į normalių pasaulio tautų, normalių žmonių draugiją, nors patiems tokiais tapti reikės nemažai pastangų ir laiko. Laisvais ir nepriklausomais mus pripažino jau beveik visą pasaulio dori žmonės, o paskiausiai ir mūsų engėjai. Dievas laimino mūsų visų (be pulkelio išsigimėlių) giliausią ryšą ir troškimą. Mūsų vaikai ir anūkai gyvena jau laisvoje Lietuvoje, o mūsų senų kaulų neslęs vergija dejuojanti žemė.

Kokie mes visi esame laimingi! O, kaip norėtūsi, kad ir jūs visi, išsibarstę visame pasaulyje, grįžtumet į laisvą Lietuvą, būtumet su mumis. Visi mums brangūs ir mieli – Lietuvos tremtiniai.

Visi paskutiniai būsūs ir kruvini įvykiai pas mus vystėsi kaip spontaniškai, taip neįtikėtina greitai, kad, kaip dabar atrodo, tartum lyg specialiai sukurtoje įvykių karuselėje, kuri nuvedė mus į netikėtai greitą mūsų Nepriklausomybę. Juk tai tikras mums visiems Dievo duotas stebuklas. Ir dabar vis dar sunku patikėti: nejaugi jau iš tikrųjų mes laisvi, nejaugi jau tikrai galime gyventi kaip norime?!

Šiaip visi esame sveiki, o nuo senatvės juk vaistų nėra, tai ir nededujuosi. Bendrai, paskutiniu laiku ir aš negaliu daug skųstis. Širdis tarškia, kaip išlėkę ratai, bet ko norėti, juk bendrai gyvenime, o ypač paskutinėm dienom, išgyvenom tiek įtampos, kad dabar ir džiaugiantis negali sulaukyti ašarų. Mielieji, jūs mano gerieji, dekoju už viską. Nepergyvenkit ir nesirūpinkit dėl manęs. Mes ne pliki ir nealkani, nors viskas labai pabrango, bet pačių būtiniausių maisto produktų gaunam, o pensijas irgi gerokai padidino. Sūnus man labai geras, o dabar ir marti labai gera.

Karinio perversmo audra jau praėjo. Ji jums buvo tokia baisi, kad nesinori ir prisiminti. Apie Nepriklausomybę nebūtų ką ir kalbėti jei

būtų pavykę, o koks lietuvių gyvenimas būtų – baisu ir pagალvoti. Baigėsi labai laimingai – viskas mūsų naudai.

Pas mus gyvenimas labai sunkus, nors vadovai ir stengiasi jį pagerinti. Viskas labai brangu ir sunku gauti. Drabužiai Vilniuje, Garūnų turguje, kainuoja pasakiškai – tūkstančiais. Žmonės džiaugiasi, kad tik gauna. Suvežama daug turto iš įvairių valstybių, įvairių prekių: drabužių, avalynės, indų. Ir perka masiškai, kas turi tūkstančių. Parduotuvėse, jei ką panašaus gausi, tai reikia talonų, kuriuos gauname prie atlyginimo, bet jei atlyginimas mažas, o ypač pensija, tai mažai ir tų talonų gaunama. Mes dvišes gavome šimto dvidešimt rublių vertės.

Mačiau krautuvių paprastas kostiumėlis kainuoja 300 rb., puodas pustrėčio litro talpos – 25 rb. (ir tiek pat talonais).

Galima pirkti ir be talonų, bet kainos pasakiškos, kaip turguje. Gana neblogas megztinukas iki 1.000 rb.

Su sportininkais iš Australijos atvyko gimintais. Ir vėl darosi piršlybos, kaip anksčiau jo broliui. Jam lankantis, pas mus viešėjo lietuvi, graži ir gera, mokslus baigusi draugų dukė iš Kauno. Jie ir susidraugavo. Gal ir šis brolis išsiveis martele į Lietuvą. Nuo sporto atliekamam laiku jis vis pas ją važiuoja. Dabar jis, pabuvojęs pas mus, ruošiasi išvykti kelonėms po Europą. Sakė į Lietuvą sugrįš tik po kelių mėnesių. Tada matysime.

Gyvenimas dabar bėga sava vaga. Dirbame, gyvename, kiek sąlygos leidžia. Džiaugiamės vasara, bet jau čia pat ir ruduo. Laukiame geresnio gyvenimo, bet jo nesimato.

Orai jau gerokai atvėso, ypač vėsoki rytai, tad ir grybai sunkiai dygsta. Už voveruskas vis moka tarp 50-70 rublių, žalių kilogramą. Žmonės važiuoja jų pirkti į kitas respublikas, kadangi ten gauna ir jos ten pigesnės. Lieka ir uždarbio parsivežus. Mūsų miškai tuštoki, išnarstyti. Kartais pasirodo ir baravykai.

Bitute

LIETUVA LAUKIA PARAMOS REMK IR AUKOK TAUTOS FONDUI!

Jūsų auka TAUTOS FONDUI garsina Lietuvos laisvės bylą laisvajame pasaulyje. Šešiomis kalbomis ELTOS ir radijo žinios nesulaikomi skleidžia informacijas įvairiose kraštuose apie Lietuvos laisvės kovą ir ją skatina.

REMKIME TAUTOS FONDA

aukomis, darbais, palikimais. Kiekvienas paaukotas centas artina Lietuvai laisvės aušrą.

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ KANADOJE

Aukus arba palikimus siųskime Tautos fondui: 310 Rathburn Road, Etobicoke, Ont. M9B 2L8

MEDELIS CONSULTING
1407 Sarcee St. Oshawa, Ont. L1G 4N2

Parūpinam: vizas jūsų kelionėms į Lietuvą. Iškviatimus jūsų giminių pasisvečiavimui Kanadoje. Pristatom per porą dienų. Gana greitai parūpinam jiems bilietus; atvykus – draudimą ir pervedimą iš Montrealio. Patvirtinam ar net pakeičiam grįžimo datą. Dažnai vykdam į Lietuvą perduodam asmeniškai jūsų giminiams siunčiamą piniginę paramą. Naujiena: diplomuotų dantistų akcinė bendrovė, didesniuose Lietuvos miestuose, gydo, daro dantis naudojant vakarietišką technologiją už maždaug trečdali kanadiškos kainos. Darbas garantuotas ir greitas. Giminių dantų sutaisymo kaina bus pranešta jums raštiškai savaitės laikotarpyje. Kreipkitės į STEFA ar ALGI MEDELIS, tel. 1-416-434-1847. FAX 416-728-5745. Reikalui esant, atvažiuojam į namus.

ALGIS MEDELIS Kennedy Travel Bureau Ltd.,
296 Queen Street West, Toronto, Ontario M5V 2A1

KELIONĖS Į LIETUVĄ TORONTAS-KOPENHAGA-RYGA – pirmadieniais ir penktadieniais.

TORONTAS-FRANKFURTAS-RYGA – pirmadieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais. Po Naujų metų tikimės ir tiesioginių skrydžių į Vilnių. DĖMESIO! DĖMESIO!

1992 metams užsakytos 3 kelionės lankyti šventas vietas – Vilnius, Kauno, Šiaulių ir Žemaitijos rajonuose. Bus lankomos šventos, vienuolynai, kapinės, kryžkalniai ir t.t. Visur lydes lietuviškus kunigus. Amerikiečiai yra kviečiami prisidėti, sutvarkysim kelionę iš visų JAV miestų. Teiraukitės jau dabar asmeniškai pas ALGI MEDELIS.

KANADOS TAUPYMO LAKŠTAI

Ypatinga vieta jūsų santaupų augimui

Jūs sunkiai dirbate, kad galėtumėte ką nors atidėti santaupoms. Dabar kaip tik atėjo laikas pasidairyti, kur galima būtų geriausiai santaupas investuoti. Tai KANADOS TAUPYMO LAKŠTAI. Jie milijonams žmonių visada yra buvę pirmąjį investavimo sritį per pastaruosius 45 metus. Ir jums nereikia būti Kanados piliečiu perkant tuos lakštus. Kiekvienas Kanados gyventojas gali pirkti Kanados taupymo lakštus. Jie parduodami visuose bankuose ar investavimo įstaigose nuo spalio 17 iki lapkričio 1. Įmokas jūs galite atlikti ir lapkričio 1 d., kai jau naujieji lakštai pradeda uždirbti nuosimčius.

Saugu ir užtikrinta. Kanados taupymo lakštai turi pilną Kanados valdžios draudimą. Tai yra saugus ir užtikrintas investavimas, niekada neprarandantis savo vertės.

Iškeitimas bet kuriuo metu. Kanados taupymo lakštai gali būti iškeisti grynais pinigais bet kuriuo laiku taip, kad jūsų pinigai niekada nėra užrakinti.

Garantuotas palūkanų nuosimtis. Kanados taupymo lakštai siūlo visiems metams patrauklų palūkanų nuosimtį. Šių metų palūkanų nuosimtis ir lakštų pirkimo kiekis bus paskelbtas spalio mėn. viduryje. Smulkesni paaiškinimai teikiami visose tuos lakštus parduojančiose įstaigose.

Nesivėluokite. Atminkite, kad lapkričio 1-oji yra paskutinė diena naujųjų lakštų pirkimui pagal tą vertę, be primokėjimo nuosimčių išlyginimui. Lakštų pardavinėjimas gali būti sustabdytas bet kuriuo metu.

Canada Savings Bonds **Les Obligations d'épargne du Canada**

Canada
Pirkite nuo spalio 17 iki lapkričio 1

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:		IMA UŽ:	
90-179 d. term. ind.	7 3/4%	Asmenines paskolas nuo	11 1/2%
180-364 d. term. ind.	7 3/4%	Sutarties paskolas nuo	11 1/2%
1 metų term. indėlius	8 %	Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu	
2 metų term. indėlius	8 %	1 metų	9 3/4%
3 metų term. indėlius	8 %	2 metų	10 1/2%
1 metų GIC-mėn. palūk. ..	8 %	3 metų	10 3/4%
1 metų GIC-met. palūk. ..	9 %	Su keičiamu nuosimčiu	
2 metų GIC-met. palūk. ..	9 %	1, 2 ir 3 metų	9 1/2%
3 metų GIC-met. palūk. ..	9 %		
RRSP, RRIF ir OHOSP ...	7 3/4%		
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	8 3/4%		
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	9 %		
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	9 %		
Taupomąją sąskaitą	7 %		
Kasd. pal. taupymo sąsk. ...	7 1/4%		
Kasd. pal. čekių sąsk. iki ...	5 1/2%		

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% (kainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI per 50 milijonų dolerių
Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas.

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir 2239 Bloor Street West. Telefonas 762-7775

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei pėsivimiai.

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 35 METŲ PATIRTIS • ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisyimas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas – RIČARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD, Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Kokia jūsų namo vertė?

Skambinkite dar šiandien dėl nemokamo jūsų namo įkainojimo.

ANTANAS GENYS
an independent member broker

RE/MAX professionals inc. Realtor
1 east mall crescent etobicoke, ontario M9B 6G8 232-9000
res: 231-2639

MARGIS DRUG STORE

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS. Pensininkams 10% nuolaida nuo visko (išskyrus cigaretes)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE turi "Lottario" loterijos skaitytuvą (kompiuteri)

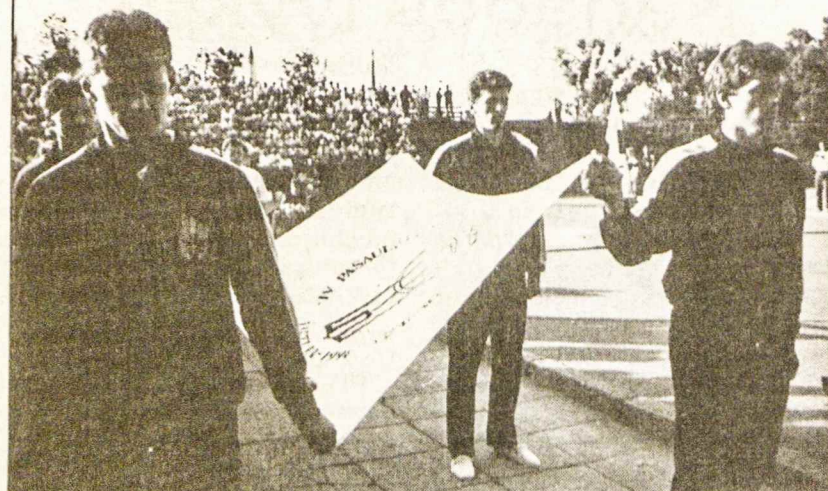
Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas
Tel. 231-5641, namų 766-5857

Allstate 5233 Dundas St. W. (arti Kipling) Islington, Ontario M9B 1A6
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

"Sakalo" futbolininkai neša PLS žaidynių vėliavą jų atidarymo metu Kaune Nuotr. E. Platovo

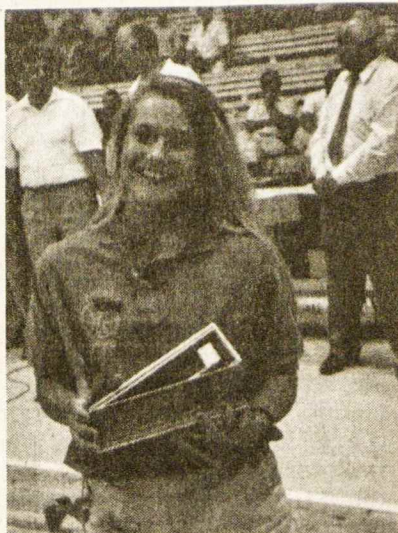
SPORTAS

Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS.
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5.
telefonas (416) 766-5367

PLS žaidynės tik Lietuvoje...

Žaidynės tik Lietuvoje ir jos bus vykdomos kas ketveri metai. Toks sprendimas buvo padarytas Pasaulio lietuvių sporto forumo, kuris vyko IV PLS žaidynių metu, 1991 m. rugpjūčio 2 Kaune, Kūno kultūros instituto rūmuose.

Kodėl žaidynės turi būti vykdomos tik Lietuvoje, aiškinama šitaip: "Nedidelėms išeivijos lietuvių sporto organizacijoms, kurių neremia jų gyvenamųjų kraštų vyriausybės, labai sunku organizuoti tokias masines varžybas, o Lietuvai taip pat būtų sunku pasiūsti į tolimus kraštus gausias savo sportines grupes... Būtina pagalvoti ne vien tik apie lietuvių, gyvenančius vakaruose, bet ir Rytų Europoje, dar kol kas vadinamoje TSRS. Jeigu žaidynės vyktų Kanadoje, JAV ar Australijoje, dalyvių skaičius žymiai sumažėtų. Taigi PLS žaidynių tęstinumas bus vykdomas Lietuvoje, ir sekančios, ty. V-sios įvyks 1995-aisiais metais.

TANIJA TATTI (jos mamytė – Danutė Jankutė), Hamiltono "Kovo" auklėtinė, IV-se PLS žaidynėse Lietuvoje žaidusi Toronto "Aušros" moterų komandoje. Ji įgijo daug simpatijos žiūrovų tarpe ir pasižymėjo kaip daugiausia taškų (95) surinkusi krepšininkė. Čia ją matome su roze ir dovana sportininkų pagerbimo metu Nuotr. A. Šileikos

lapuose. Roma Grinbergienė, Lietuvoje leidžiamo sporto laikraščio "Vytytis" redaktorė, sako: "Yra Lietuvos tautinis olimpinis komitetas, kurio įstatai įpareigoja jį rūpintis ir už Lietuvos ribų gyvenančiais lietuviams. Kam reikia dar vienos organizacijos? Kita kalba apie tai, kad LTOK reikėtų turėti savo įgaliojimus ne tik JAV ir Australijoje, bet ir Kanadoje, Sibire, Gudijoje, Lenkijoje, Vokietijoje, Latvijoje, Estijoje, Gruzijoje, Pietų Amerikoje ir visur kitur, kur gyvena bent daugiau lietuvių, ir artimiausiu jais bendradarbiauti". Reikia sutikti, Roma Grinbergienė yra teisi.

Atsargiau, liečiant praeitį...

Šio sporto skyriaus "TŽ" 1991 rugpjūčio 27 laidoje po nuotrauka parašyta: "Nusipelnęs lietuviškojo sporto veteranas Konstantinas Savickas iš JAV (centre) vadinamas krepšinio "tėvu", kurio treniruotos komandos 1937 ir 1939 laimėjo Lietuvai Europos krepšinio pirmenybes..." ir Lt. Pastarasis teigimas yra netikslus. Vienas lietuvių sportinio gyvenimo raidos žinovas labai teisingai pastebėjo, kad reikia būti atsargiems kalbant apie praeitį...

Jono Narbuto knygoje "Sportas nepriklausomoje Lietuvoje" I t. 380 psl. po nuotrauka parašas: "Dr. K. Savickas, padėjęs pagrindus moderniam krepšinio žaidimui Lietuvoje", o 409 psl. rašoma, kad 1936 liepos 18 iš Lietuvos išvyko "...beveik ištisus metus išbuvęs Lietuvoje Amerikos lietuvis dr. K. Savickas ir čia treniravęs krepšininkus ir plaukikus".

1936 rugpjūčio 22 į Kauną atvyko kitas Amerikos lietuvis krepšininkas

kas Pranas Lubinas. Pagal Joną Narbutą: "Jei dr. K. Savickui esant Lietuvoje mūsų krepšininkai buvo baigę pradinę krepšinio mokyklą, tai Lubino viešėjimo metu, jie nors ir skubotai baigė ir aukštesnę krepšinio mokyklą, nes iš mūsų tautiečio didžiojo krepšinio Prano Lubino išmoko nemažiau painių krepšinio įgūdžių (415 psl.).

Lietuvos vyrų krepšinio rinktinę 1937 Europos pirmenybėms Rygoje treniravo Amerikos lietuvių Kraučiušas ir Talzūnas (SNL, II t. 17 psl.).

Dr. K. Savickas netreniravo nė Lietuvos rinktinės 1939 Europos pirmenybėms Kaune. Beje, Lietuvos rinktinėje tąsyk žaidė penki Amerikos lietuvių: Lubinas, Kraučiušas, Jurgėla, Ruzgys, Budriūnas.

Be abejonės, dr. K. Savicko nuopelnai Lietuvos krepšiniui yra dideli. Šis patikslinimas, liečiąs Lietuvos rinktinę trenerių klausimą ruošiantis 1937 ir 1939 metų Europos pirmenybėms, ne kiek nesumazina gerbiamo veterano dr. K. Savicko užsitarnautos garbės. Prašau atleisti už mano neapsižiūrėjimą. Sig. K.

Ekspedicijos į Everestą vadovai

Aleksas Bertulis. Ekspedicijos vadovas-koordiniatorius. Prityres alpinistas. 1979 pasiekęs 8000 m. Arhataigiri viršūnę Himalajuose. Džeitaitas, gyvena Seattle, JAV-se.

J. Nelsonas. Veteranas Himalajų kalnų kopėjas. Atsakingas ekspedicijai kopimo inventorius parinkime ir jo suorganizavime. Gyvena Seattle, JAV-se. Yra kopimo į didžiuosius kalnus profesionalus vadovas.

S. Goldbergas, MD. Ekspedicijos daktaras. Specialistas alpinistų kritiškai mediciniai ir aukštųjų viršukalnių psichologai. Paskutinėje kopimo ekspedicijoje jis pasiekė šiaurės "Col of Mt. Everest".

Rimvydas Simutis. Šios kopimo ekspedicijos techniškas vadovas. Jis yra Kauno universiteto docentas.

Vilius Šaduikis. Atsakingas organizaciniuose reikaluose ekspedicijai į Everestą. Jis yra Lietuvos alpinistų federacijos pirmininkas, gyvena Vilniuje.

SALFASS suvažiavimas įvyks 1991 m. lapkričio 16 d. Klivlande. Baltiečių ir lietuvių plaukimo pirmenybės įvyks 1991 m. lapkričio 3 d. Toronte. Plačiau sekantį kartą.

Ateitininkų žinios

Jaunūčiai ateitininkai pradėjo savo veiklą rugsėjo 15 d. pirmuoju susirinkimu, kuriam vadovavo globėja Ramūnė Sakalaitė-Jonaitienė. Metų veiklos atidarymo Mišios įvyko rugsėjo 22 d. Priskikėliu šventovėje. Mišiose jaunūčiai ir studentai dalyvavo su savo veivais. Po Mišių parodų salėje įvyko apagė – suneštiniai užkandžiai. Kartu dalyvavo jaunūčiai, studentai ir sendraugiai. Jaukioje aplinkoje Toronto ateitininkų veiklos koordinatore dr. O. Gustai-nienė papasakojo savo įspūdžius iš Ateitininkų studijų savaitgalio Dainavoje rugsėjo mėnesio pradžioje. Ten svarstybose bei paskaitose buvo keliami sumanymai kaip atgaivinti ateitininkų veiklą išeivijoje. Apagėje dalyvavo apie 500 asmenų.

Jaunūčių susirinkimai vyksta kas antrą sekmadienį po 10.15 v. r. Mišių Priskikimo parapijos patalpose. Spalio 6 d. jauniai išvyko į R. ir D. Putečių fotografijos įmonę susipažinti su fotografine technika ir projektavimu. Jaunūčiams planuojama atskira programa. Šiais metais jaunūčiai ir jaunios globėja Ramūnė Sakalaitė-Jonaitienė ir Gabija Petrauskienė; padėjėjos Rūta Rygelienė, Danelė Didžbalienė ir Jūra Bušinskienė. Sekantys susirinkimai jaunūčiams ir jauniams spalio 20, lapkričio 3 ir lapkričio 17 d. d. G.

HALLING ELECTRICAL
(Estonian)

- Visų rūšių atnaujinimai
- AC langai ir sienų sekcijos
- Vėsintuvai
- Garažų durų atidarytojai

Tel. 762-9190

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave, Toronto 3, Ont. Tel. 533-7954

PEEL CHAPEL 2180 Hurontario St., 299-7468
RONCESVALLES CHAPEL 436 Roncesvalles Ave., 533-7954
YORK CHAPEL 2357 Bloor St. W., 762-3139

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:
7.75% už 90 dienų term. indėlius
7.75% už 6 mėnesių term. indėlius
7.75% už 1 m. term. indėlius
8 % už 2 m. term. indėlius
8 % už 3 m. term. indėlius
8 % už 1 m. GIC mėn. palūk.
8.75% už 1 m. GIC invest. pažym.
9 % už 2 m. GIC invest. pažym.
9 % už 3 m. GIC invest. pažym.
7.75% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
8.75% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
9 % už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
9 % už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
7.75% už OHOSP (variable rate)
7 % už taupymo sąsk. (gyvybės draudimo)
7.25% kasd. pal. sąsk. virš 10,000
5.50% už kasd. pal. čekių sąsk.
5 % už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)

IMA:
už asmenines paskolas nuo 11.50%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 9.75%
2 metų 10.25%
3 metų ..... 10.50% (fixed rate)

su keičiamu nuosimčiu 1, 2 ar 3 metų ..... 9.50% (variable rate)

Asmeninės paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicijai.

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje.

AKTYVAI per 89 milijonus dolerių

MasterCard Kredito kortelė

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaidos. Kelionės čekiai (American Express, Thomas Cook master card cheques).

KASOS VALANDOS:

- Pirmad., antr. ir trečiad. nuo 9 v.r.- 3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r.- 8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r.- 1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –
1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

Telefonas (Toronto linija) 416-773-6480

Namų įkainojimo skyrius
YORK SIMCOE APPRAISAL CORPORATION

1211 Gorham St., Units 1&2, Newmarket, Ont. L3Y 7V1.
Telefonas (Toronto linija): 416-773-3779
FAX 1-416-836-1029

ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, SAVININKAS, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių, mortgicijų, palikimų, investicijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD.

1614 Bloor St. W., Toronto, M6P 1A7 (Arti Toronto Lietuvių namų)

PERKANT – PARDUODANT NAMŲ VISADA JUMS SAŽINGAI IR DRAUGIŠKAI PATARNAUS

STASYS JOKUBAITIS.

Telefonai 535-2331 arba 537-2869

2300 Bloor St. W. TORONTO, ONT. M6S 1P2

Tel. (416) 604-9750
FAX (416) 604-9748

Pradžiuginkite savo artimuosius šv. Kalėdų proga!

Pasinaudokite mūsų specialiu pasiūlymu – šventine nuolaida, siunčiant oro paštu – nuo spalio 15 – gruodžio 15.

Kaina \$6.50 už kg.

Latvijos firma AMBER GLOBUS LTD.

T. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
1814 Berkel Rd., Mississauga L4X 1M7
Telefonas: 625-0707. Savininkas – Tom Thompson

EUOTRAX
PARCEL SERVICE

SIUNTINIAI UKRAINON, LIETUVON, LATVIJON, ESTIJON, GUDIJON, MOLDAVIJON

- Garantuojamos Zemiausios kainos (\$4.99 už kg) siuntinius pristatant į namus.
- Mes paimame siuntinius iš jūsų namų (nemokamai, jei siuntinys daugiau negu 15 kg).
- Siunčiame vartotų ir naujų drabužių siuntas.
- Siunčiame maisto ir medicininių reikmenų siuntas.
- Nei minimumu, nei maksimumu siuntas neribojamos.
- Siunčiame siuntas tiesiog gavėjo adresu.
- Į kainą įeina ir pėsentiavimo išlaidos. (Gavėjas nieko neturi primokėti).

Mūsų adresas: 614 The Queensway, Toronto, Ont. Tel. (416) 503-1601.

Atidaryta nuo pirmadienio iki šeštadienio 9 v.r. - 8 v.v. Neapmokama automobiliams vieta prie raštinės.

Toronto miestas

SVARBUS PRANEŠIMAS

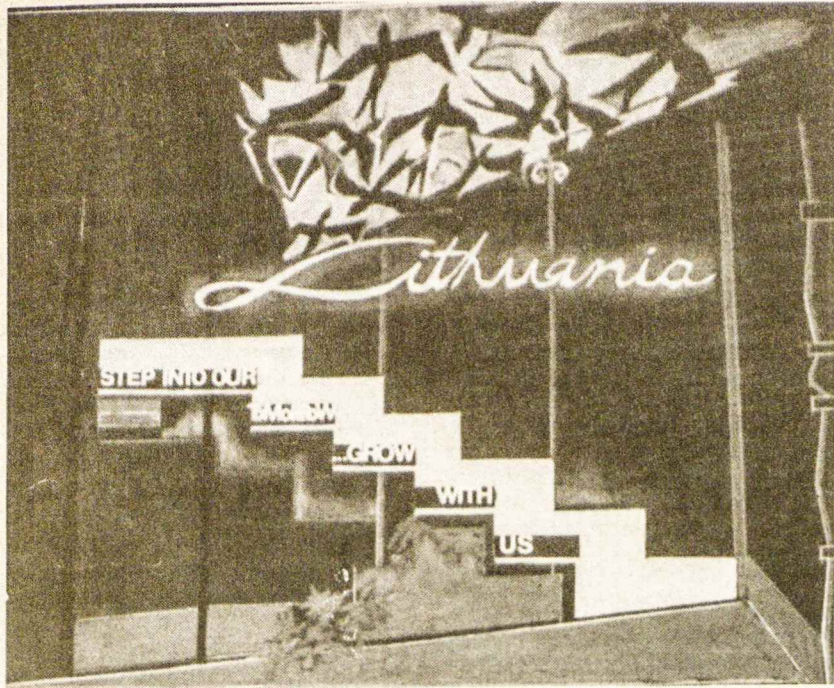
Toronto mieste atmatos nebus išvežamos 1991 m. spalio 14, pirmadienį – PADĖKOS DIENĄ

Normalus pirmadienio atmatų išvežimas bus atliktas spalio 17, ketvirtadienį.

Laikykime Torontą švarų išnešdami atmatas atitinkamom dienom. Niekados nedėkite sudužusių stiklų ar kitokių aštrių daiktų į plastikinius maišus.

Nicholas Vardin, P. Eng., miesto inžinierius ir įgaliotinis, viešųjų darbų ir aplinkos skyriaus

Toronte veikianti importo-eksporto bendrovė "Exsel Marketing Inc." paruošė specialų piešinį lietuvių skyriui "Lithuanian Trade Development Initiative". Piešinio autorius - dr. A. Kulpa-Kulpavičius, archit.

Lietuva tarptautinėje parodoje Toronte

Tarptautinės verslo parodos "Global Connections" atidarymas įvyks 1991 m. spalio 10 d., 8 v.r., Constellation Hotel patalpose, 900 Dixon Rd. prie Airport Rd. sankryžos. Tai pirmą tarptautinę parodą, kurioje po 50 su viršum metų dalyvauja jau ir nepriklausoma Lietuva.

Parodoje ji lankytojus supažindins su savo ekonominiu pajėgumu, kviesdama Kanados verslininkus, bendroves bei valdžios institucijas "žengti kartu su ja į naują rytojų". Lietuvos skyriuje publika galės pamatyti kai kurias gamybines galimybes, pvz. vario vielų, žalvario sraigtų, dviračių, maisto gamybą; gauti informaciją apie krašto ekonominį pajėgumą bei turizmo galimybes. Dalyvaujama parodoje dar kukliai, nes naujai beatsisteigiančių firmų bei finansinės išgalės yra ribotos.

Estija ir Latvija taip pat dalyvauja. Atstovaujami ir kiti Rytų Europos kraštai. Susitikime su įvairių kanadiečių firmų bei valdžios atstovais, kurie pastoviai palaiko prekybinius ryšius su kitais kraštais.

Parodos tikslas ne tik suteikti progos parodyti galimybes, bet ir nušviesti įvairius versloėjimus, ypač surištus su naujai

besikuriančiais Rytų Europos kraštais. Pagrindinis kalbėtojas Mr. Johnston, Exec. Director Ontario Centre for International Business kalbės tuo po atidarymo 8 v.r. 12 v. pranešimą padarys Canadian Bankers' Association Chairman Peter Wren apie eksporto galimybes ir jų finansavimą.

Lietuva šios parodos parengimą pavedė specialistei Reginal Stočkutei-Pearce, kuri yra "Exsel Marketing", Inc. pirmininkė ir CEO. Regina ir eilė torontiškių savanorių - Antanas ir Rūta Rygeliai, Gražina Ignaitytė ir Irena Simanavičiūtė-Petruskienė - jau nuo vasaros pastoviai dirba parodos ruošoje. Rodinius ir informaciją parūpiuoja Egidijus Kabašinskas, premjero padėjėjas ekonomikos klausimams, kuriam šis darbas buvo pavestas min. pirm. G. Vagnoriaus.

Visuomenė kviečiama parodą aplankyti. Ji tęsis tik vieną dieną, spalio 10, ketvirtadienį, iki 5 v.p.p.

Daugiau informacijų teikia "Global Connections", per Exsel Marketing, 940 Lansdowne, Toronto, Ont. M6H 4G9, tel. 534-1911. GJP

Spalio 15, antradienį, 7 v. v., Toronto Lietuvių namuose rengiamas

Lietuvos respublikos operos ir baletu teatro primadonos solistės Gražinos Apanavičiūtės (soprano)

KONCERTAS

Programoje operų arijos ir lietuvių liaudies dainos. Akompanuoja muz. J. Govėdas.

Bilietai gaunami prie įėjimo.

Rengia Lietuvių namų kultūros komisija

Kviečiame visus gausiai dalyvauti šiame įžymios solistės koncerte.

TORONTO

I Telšių kunigų seminarijos pirmą kursą buvo priimti 25 klierikai. Iš viso seminarijoje mokosi 68 klierikai. Trys išvyko studijoms į Romą, trys išėjo į pranciškonų vienuolyną Kretingoje, vienas į kapucinų vienuolyną Dotnuvoje. Telšiuose veikia katalikų gimnazija, turinti 400 moksleivių - Telšiuose yra iš viso 600 moksleivių. Visose mokyklose dėstoma tikyba. Vyresnėse klasėse tikybos pamokas lanko 70% mokinių, žemesnėse - beveik 100%. Šias pamokas dėsto aukštesniųjų kursų seminarijos klierikai. Telšių kunigų seminarijos klierikams galima padėti per Lietuvos katalikų religinę šalpą, 351 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207, USA. (LIC).

Ontario sveikatos ministerijos pranešimu, nuo 1991 m. spalio 1 d. žmonėms, išvykusiems iš krašto, yra ribojama OHIP drauda, remiantis tuo paties patarnavimo vidurkiu Ontario provincijoje. Patariama išvykstantiems į kitas šalis įsigyti privačią draudą, dengiančią skubius medicininius patarnavimus. Daugiau informacijų galima gauti paskambinant neapmokamam telefonu 1-800-268-1154. Inf.

Klaidinanti informacija. "U.S. News and World Report" žurnalas rugsėjo 30 d. išspausdino Viktoro Nako, Lietuvių informacijos centro vedėjo Vašingtone laišką, kuriame atsakoma į anksčiau išspausdinto korespondento Stephen Budiansky straipsnio klaidingą informaciją. Budiansky rašė, kad Lietuvoje be atrankos išteisinami tūkstančiai nacių nusikaltėlių. V. Nakas pažymi, kad 1990 m. gegužės 2 d. Lietuvos aukščiausioji tarybą išleido įstatymą išteisingai nekaltai nacių ir sovietų nuteistus Lietuvos žmones. Tačiau įstatyme pabrėžta, kad asmenys, dalyvavę nacių nusikaltimuose, genocide, kankinimuose ir žudynėse neginkluotų civilių, negali būti išteisinami. Jei Lietuvoje, kaip teigia Budiansky, be atodairos išteisinami nacių nusikaltėliai, tai kodėl, klausia laiško autorius, 437 reabilitacijos prašymai buvo atmeti? Iš tikrųjų reikalas esąs toks:

galėjo mažas skaičius tikrų nusikaltėlių prasprukti išteisinimo procese, galėjo ir neprasprukti. Lietuvos parlamentas paprašė Izraelio ir JAV vyriausybės padėti peržiūrėti įtartinus atvejus.

"Jūsų ateitis praėityje" mintimi Ontario archyvas, bendradarbiaujant Daugiakultūres istorijos dr-jai, 1991 m. lapkričio 7-10 d.d. Victoria College, U. of T., 73 Queen's Pk. Cres. E. rengia konferenciją etninėms grupėms padiskutuoti, sumanymais pasi-keisti, pademonstruoti svarbesnius archyvinus rinkinius. Platesnių informacijų teikia Vickie Coste, tel. (416) 324-7061. Inf.

SKAITYTOJAI PASISAKO

DOVANA GIMTINEI - KELIAS
Pabiržės, Likėnų ir tolimesnių apylinkių gyventojai rugpjūčio 25 d. gausiai rinkosi į Pabiržės bažnyčią - po sekmadienio sumos buvo atidarytas ir pašventintas asfaltuotas kelias, sujungęs Pabiržės centrą su atokiau esančiomis kapinėmis. Didžiąją kelio darbų dalį - per 50000 rub. - savo asmeninėmis santaupomis apmokėjo pokario metu gyvenanti Kanadoje Bronė Kruopytė-Palilionienė, tuo įgyvendindama savo svajonę - padėti gimtinei, Lietuvos žmonėms. Pabiržės kapinėse ilsisi jos tėvai ir giminačiai, ją prisimena vyresnio amžiaus kaimynai, Juodenėlių ir Kirdonėlių kaimų gyventojai. Kelio atidarymo iškilinėse Br. Palilionienė pasidžiaugė Pasvalio kelių valdybos (viršininkas S. Stravinskas) darbininkų atliktu darbų kokybe, atstatytais paminklais LDK Vytautui ir vyskupui M. Valančiui, šiltu priėmimu teviškoje, Lietuvos laisvės pasiekimais.

Viešniai iš Kanados nuoširdžiai padėkojo Lietuvos respublikos aukščiausiosios tarybos deputatas P. Poškus, Pabiržės kunigas poetas E. Rinkevičius, Pabiržės kolūkio pirmininkas A. Greviškis, Biržų rajono tarybos pirmininkas V. Zurbas, o Pabiržės viršaitė E. Vileišienė dar paragino pabiržėčius kelią saugoti bei prižiūrėti. Tikimės, kad ši puiki Br. Palilionienės šeimos dovana ilgus metus tarnaus gimtinės žmonėms.

Algimantas Budriūnas, Vilnius

* Ar jau parėmė Kanados lietuvių kultūros muziejų?

Į sveikatą!

Alpenbitter yra pagamintas tik su geriausiais importuotais prieskoniais pagal specialų Alpen receptą, bet parduodamas vietinėmis kainomis.

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.
39 Dundas Street East, Suite 201, Mississauga, Ontario L5A 1V9 **Telefonas: 276-8863**
Taip pat gydytoja turi savo praktiką
1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7 (Priešais Lietuvių namus) **Telefonas: 530-1070**

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.
2 Jane St., Suite 500 **Telefonai:**
Bloor ir Jane gatvių kampas **įstaigos (416) 762-7393**
Toronto, Ontario M6S 4W3 **namų 233-0303**

Advokatas
VICTOR E. RUDINSKAS, B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.
15 John St., Suite 2 **Tel. 240-0594**
Weston, Ontario M9N 1J2 **(24 valandas)**
(arti Lawrence ir Weston Rd.) **FAX 248-5922**

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS B.A. M.L.S. LL.B.
perėmė a.a. advokato Algio Puterio bylas ir testamentus
3425 Dundas St. W., Suite 200 **Telefonas**
prie Windermere Ave. **įstaigos (416) 763-3362**
Toronto, Ontario M6S 2S4

Vaidotas Jonynas, M.B.A., C.F.A. viceprezidentas
Telefonai - (416) 864-2734
1-800-387-1883 (toll free)
• Asmeniškai pataria apie "T-Bills", "Canada Savings Bonds", RRRSPs, "Mutual funds", auksą ir sidabrą
• Sažiningai patarnauja lietuviškai arba angliškai
Moss, Lawson & Co. Limited
1 Toronto Street, Toronto, Ont. M5C 2W3

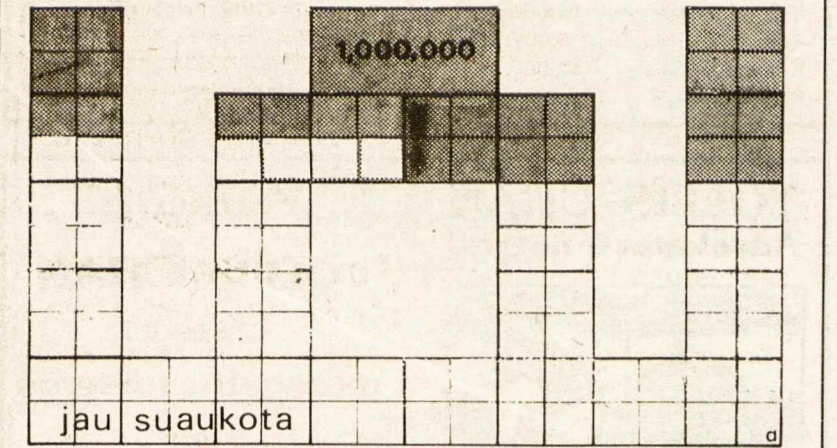
RE/MAX west realty inc., realtor an independent member broker
Juozas (Joseph) Norkus
namų pirkimo ir pardavimo atstovas
patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas
Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.
1700 bloor street west toronto, ontario M6P 4C3 **769-1616**

Century 21 **DRESHER Ltd.**
Real Estate Member Broker
FAX 233-0285 **Tel. 233-3334**
3830B Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8
Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse.
Kreipkitės į Valterį Drešerį, Kiekviena įstaiga tvarkosi atskirai.
Didžiausia pirkimo ir pardavimo organizacija pasaulyje.

DRESHER INSURANCE BROKERS
Fax 233-0285 - Tel. 231-2661
3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja - V. DREŠERIS ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r. - 5 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas - greitas ir tikslus!
V. Dauginis - telefonai (416) 533-1121, (416) 822-8480
Lilija Pacevičienė - telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *
DRAUDA - INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121 **FAX 533-1122**

MILIJONAS DOLERIŲ LIETUVAI

ar jau atidavei savo dalį?

Čekius rašyti: **Kanados lietuvių bendruomenė - PLV**
Aukas siūsti: **Pagalbos Lietuvai vėjus (PLV),**
1011 College Street, Toronto, Ontario M6H 1A8 Canada.

AUDRA Travel CORPORATION **KELIONĖS Į LIETUVĄ 1991 metais!**
Dar turime laisvų vietų skridimams į Lietuvą:
spalio 11 iki spalio 27.
ISAS SCANDINAVIAN AIRLINES SYSTEM DENMARK NORWAY SWEDEN
Galime parūpinti vizas ir viešbučius.
Maloniai kviečiame naudotis mūsų paslaugomis:
* Užsakant keliones į Lietuvą ir kitas pasaulio šalis
* Gaunant vizas į Lietuvą
* Sudarant išskvietimus giminėms bei draugams iš Lietuvos viešnagai į Kanadą
* Išperkant bilietus giminėms iš Lietuvos į Kanadą
* Išperkant draudimus visais atvejais
* Užsakant pervežimą autobusu Montrealis-Torontas-Montrealis
* Perduodant vaistus ir pinigų giminėms bei draugams Lietuvoje
* Užsakant ekskursijas po Torontą ir jo apylinkes lietuvių kalba (nuo gegužės 19 d.)
* Siunčiant proginius sveikinimus į Lietuvą
Smulkesnė informacija teikiama visais šiais klausimais pirmadieniais-penktadieniais 9.30 v.r. - 5 v.p.p.
2100 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6S 1M7, Canada
Tel. (416) 769-2500, FAX (416) 763-6279

"TORVIL" SIUNTINIŲ BENDROVĖ

(Buvusi J.&J. Canadian-European Exp. Imp. Co.)

- NAUJOS ŽEMOS KAINOS PRISTATANT NUO DURŲ IKI DURŲ**
- ▶ SIUNTINIAI SUDAROMI IR PARUOŠIAMSI PAČIŲ KLIENTŲ (Nauji ir vartoti drabužiai, mažiausias kiekis 5 kg arba 12 sv, maksimumo nėra)
  - ▶ STANDARTINIAI MAISTO SIUNTINIAI (reguliarus pristatymas)
  - ▶ SKUBUS MAISTO PERSIUNTIMAS (14 dienų)
  - ▶ PINIGAI (pristatymas iš rankų į rankas) - reguliarus - (4 savaitės) - skubus - (7 darbo dienos)
  - ▶ VAISTŲ PERSIUNTIMAS PAGAL GYDYTOJŲ RECEPTUS
  - ▶ SVEIKATOS DRAUDA LANKYTOJAMS (tik Kanadoje)
  - ▶ LANKYTOJŲ IŠKVIETIMAS
  - ▶ RUSŲ (SOVIETŲ) GAMYBOS AUTOMOBILIŲ PARDAVIMAS Žemiausios kainos - pristatymas per 3 savaites (Volga, Lada, Samara, Moskvich, Tavria, Niva).
- TUOJAU BUS - SIUNTOS LĖKTUVAIS "AIR CARGO" SKAMBINTI NEAPMOKAMU TELEFONU 1-800-661-0210**

KANADOJE **JAV**

Head Office
63 Galaxy Blvd., Unit 7, Rexdale, Ontario M9W 5P1
Tel. (416) 798-3320
FAX: (416) 798-3321

Branch TORVIL PARCELS
404 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario M6R 2M9
Tel. (416) 534-3860
FAX: (416) 533-4910

LIETUVA LATVIJA ESTIJA UKRAINA GUDIJA MOLDAVIJA ARMĖNIJA GRUZIJA ST. PETERSBURGAS MASKVA

Head Office
2136 West Chicago Ave., Chicago, IL 60622
Tel. (312) 278-5258
FAX: (312) 278-0875

Branch R&R INTERPOSTMIR CO.
1055 Broadway, Buffalo, NY 14212
Tel. (716) 894-9880
FAX: (716) 894-9880

TORONTO

Anapilio žinios

— Praeitą sekmadienį Toronto Maironio mokyklos mokiniai dalyvavo mūsų šventovėje 11 v.r. Mišiose, pradėdami savo mokslo metus. Ta proga pamaldų metu jie skaitė Mišių skaitinius ir nešė aukas.

— Toronto skautų "Rambynų" ir "Šatrijos" tūntai po vasaros atostogų taip pat pradėjo savo veiklą dalyvaujant 11 v.r. Mišiose su vėliavomis. Po Mišių jie turėjo savo iškilmingą sveiką Anapilio parodų salėje.

— Pakrikštytas: Andriaus ir Ramonos (Kvedaraitės) Bražukų sūnus Justinas-Petras.

— Mūsų parapijos choro valdyba kviečia visus mėgstančius giesmes įsijungti chorą. Tuo reikala prašome skambinti choro pirmininkui Rimui Paulioniui tel. 249-1305.

— Kiškių klubas po vasaros atostogų jau pradėjo savo veiklą. Mamytės su vaikučiais renkasi kvietimais 9.30 v.r. Anapilio patalpose ir bendrauja įvairiose pramogose bei žaidimuose iki 11.30 v.r.

— Netrukus mūsų parapijoje bus pradėdamos Pirmajai Komunijai pasirošimo pamokos. Tėveliai prašomi jau dabar vaikučius registruoti toms pamokoms klebonijoje.

— Kanados lietuvių muziejus Anapilyje dabar yra išstatęs naujas parodas. Ypač visi kviečiami pamatyti iš Lietuvos respublikos Pedagoginio instituto atgabentą parodą — "Lietuvos mokyklų istorija". Muziejus lankomo valandos sekmadieniais — nuo 10.30 v.r. iki 8 v.v.; pirmadieniais — nuo 1 v.p.p. iki 10 v.v.

— Pradedant spalio 13, sekmadienį, Wasagoje Mišios sekmadieniais bus laikomos 2 v.p.p.

— Mišios spalio 13, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Birutę Pže-dzieckienę, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 2 v.p.p. už a.a. Emiliją Vainiuvienę.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Spalio mėnuo yra skirtas Rožinio kalbėjimui, pagerbiant Dievo Motiną Mariją. Mūsų šventovėje Rožinis kalbamas šokiadieniais prieš 8 v.r. Mišias, o sekmadieniais prieš 8.30 v.r. ir 11.30 v.r. Mišias.

— Pakrikštytas Pijus-Vytautas, Loretos (Krasauskaitės) ir Vytauto Merkių sūnus.

— A. a. Kathleen Pauptis, 78 m., palaidota rugsėjo 24 d., iš G. H. Hogle laidotuvių namų Šv. Jono kapinėse Mississaugoje.

— Vartotų drabužių ir daiktų išpardavimas, kurį organizuoja parapijos tarybos labdaros sekcija, įvyks spalio 22 ir 24 d.d. parapijos Parodų salėje.

— Ekskursija į Vašingtoną, D.C., išvyksta spalio 11 d., penktadienį, 6.30 v.r. nuo parapijos patalpų ir grįš pirmadienį apie 11 v.v. Visus prašome sumokėti likusią kelioms kainą klebonijos raštiniėje prieš spalio 11 d.

— Registruojami vaikučiai Pirmos Komunijos pasirošimo pamokoms, kurios prasidės lapkričio mėnesio pradžioje. Registracija vyksta parapijos raštiniėje.

— Parapijos tarybos religinė sekcija, kuriai pirmininkauja Rita Radziūnaitė, organizuoja Šv. Rašto diskusijų ir studijų būrelius. Suinteresuotus prašom skambinti Rita tel. 251-0147.

— Kaukių balius, kurį rengia parapijos tarybos jaunų šeimų sekcija, įvyks spalio 27 d., 12.45 v.p.p., parapijos didžiojoje salėje. Daugiau informacijų apie šį renginį teikia S. Šileikienė tel. 766-9241 ar V. Kasparavičienė tel. 351-6889.

— Mišios spalio 13, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Juožą Stalioraitį, 9.20 v.r. — už a.a. Vladą Stočkų, 10.15 v.r. — už a.a. Povilą Štuopį, už Žilėnų šeimos mirusius, 11.30 v.r. — už gyvus ir mirusius parapijiečius.

— ABC televizijos stotis š. m. spalio 20 d., 12.30 v.p.p. JAV rytinio pakraščio laiku, rodyt programą apie Katalikų Bendrijos vaidmenį praeityje, dabartyje ir ateityje Lenkijoje, Čekoslovakijoje, Vengrijoje ir Lietuvoje. Lietuvoje sudarytas filmas, krepiančis dėmesį į labdaros organizacijos "Caritas" veiklą ir šio sambūrio pirmininkę Aldoną Pajarskaitę. Filmą finansavo JAV katalikų vyskupai, Tautinės bažnyčios taryba, žydų teologinė seminarija, Pietinė baptistų konvencija. (LIC)

— Laikraščio "Nepriklausoma Lietuva" rėmėjai š. m. rugsėjo 29 d. svarstė kaip padėti seniausio Kanados lietuvių laikraščio leidėjams finansškai. Tikimasi, kad spalio 26 d. rengiamas Lietuvių namuose vakaras bus gausus dalyviais, kurių atvykimas parems laikraštį. Ta proga laukiama svečių ir iš Montrealio.

— Toronto lietuvių socialinių reikalų tarnyba praneša, kad, pradėdant š. m. spalio 9 d., įstaigos darbuotojas V. Lukas budės vieną dieną savaitėje, trečiadieniais, Lietuvių namuose nuo 12 v. iki 3 v.p.p., Vilniaus rūmose nuo 3.30 v.p.p. iki 6 v.v. Bet kokiu kitu laiku prašoma skambinti V. Kulniui tel. 769-1266.

— Toronto lietuvių socialinių reikalų tarnyba praneša, kad, pradėdant š. m. spalio 9 d., įstaigos darbuotojas V. Lukas budės vieną dieną savaitėje, trečiadieniais, Lietuvių namuose nuo 12 v. iki 3 v.p.p., Vilniaus rūmose nuo 3.30 v.p.p. iki 6 v.v. Bet kokiu kitu laiku prašoma skambinti V. Kulniui tel. 769-1266.

— Toronto lietuvių socialinių reikalų tarnyba praneša, kad, pradėdant š. m. spalio 9 d., įstaigos darbuotojas V. Lukas budės vieną dieną savaitėje, trečiadieniais, Lietuvių namuose nuo 12 v. iki 3 v.p.p., Vilniaus rūmose nuo 3.30 v.p.p. iki 6 v.v. Bet kokiu kitu laiku prašoma skambinti V. Kulniui tel. 769-1266.

— Toronto lietuvių socialinių reikalų tarnyba praneša, kad, pradėdant š. m. spalio 9 d., įstaigos darbuotojas V. Lukas budės vieną dieną savaitėje, trečiadieniais, Lietuvių namuose nuo 12 v. iki 3 v.p.p., Vilniaus rūmose nuo 3.30 v.p.p. iki 6 v.v. Bet kokiu kitu laiku prašoma skambinti V. Kulniui tel. 769-1266.

— Toronto lietuvių socialinių reikalų tarnyba praneša, kad, pradėdant š. m. spalio 9 d., įstaigos darbuotojas V. Lukas budės vieną dieną savaitėje, trečiadieniais, Lietuvių namuose nuo 12 v. iki 3 v.p.p., Vilniaus rūmose nuo 3.30 v.p.p. iki 6 v.v. Bet kokiu kitu laiku prašoma skambinti V. Kulniui tel. 769-1266.

— Toronto lietuvių socialinių reikalų tarnyba praneša, kad, pradėdant š. m. spalio 9 d., įstaigos darbuotojas V. Lukas budės vieną dieną savaitėje, trečiadieniais, Lietuvių namuose nuo 12 v. iki 3 v.p.p., Vilniaus rūmose nuo 3.30 v.p.p. iki 6 v.v. Bet kokiu kitu laiku prašoma skambinti V. Kulniui tel. 769-1266.

— Toronto lietuvių socialinių reikalų tarnyba praneša, kad, pradėdant š. m. spalio 9 d., įstaigos darbuotojas V. Lukas budės vieną dieną savaitėje, trečiadieniais, Lietuvių namuose nuo 12 v. iki 3 v.p.p., Vilniaus rūmose nuo 3.30 v.p.p. iki 6 v.v. Bet kokiu kitu laiku prašoma skambinti V. Kulniui tel. 769-1266.

— Toronto lietuvių socialinių reikalų tarnyba praneša, kad, pradėdant š. m. spalio 9 d., įstaigos darbuotojas V. Lukas budės vieną dieną savaitėje, trečiadieniais, Lietuvių namuose nuo 12 v. iki 3 v.p.p., Vilniaus rūmose nuo 3.30 v.p.p. iki 6 v.v. Bet kokiu kitu laiku prašoma skambinti V. Kulniui tel. 769-1266.

— Toronto lietuvių socialinių reikalų tarnyba praneša, kad, pradėdant š. m. spalio 9 d., įstaigos darbuotojas V. Lukas budės vieną dieną savaitėje, trečiadieniais, Lietuvių namuose nuo 12 v. iki 3 v.p.p., Vilniaus rūmose nuo 3.30 v.p.p. iki 6 v.v. Bet kokiu kitu laiku prašoma skambinti V. Kulniui tel. 769-1266.

— Toronto lietuvių socialinių reikalų tarnyba praneša, kad, pradėdant š. m. spalio 9 d., įstaigos darbuotojas V. Lukas budės vieną dieną savaitėje, trečiadieniais, Lietuvių namuose nuo 12 v. iki 3 v.p.p., Vilniaus rūmose nuo 3.30 v.p.p. iki 6 v.v. Bet kokiu kitu laiku prašoma skambinti V. Kulniui tel. 769-1266.

— Toronto lietuvių socialinių reikalų tarnyba praneša, kad, pradėdant š. m. spalio 9 d., įstaigos darbuotojas V. Lukas budės vieną dieną savaitėje, trečiadieniais, Lietuvių namuose nuo 12 v. iki 3 v.p.p., Vilniaus rūmose nuo 3.30 v.p.p. iki 6 v.v. Bet kokiu kitu laiku prašoma skambinti V. Kulniui tel. 769-1266.

— Toronto lietuvių socialinių reikalų tarnyba praneša, kad, pradėdant š. m. spalio 9 d., įstaigos darbuotojas V. Lukas budės vieną dieną savaitėje, trečiadieniais, Lietuvių namuose nuo 12 v. iki 3 v.p.p., Vilniaus rūmose nuo 3.30 v.p.p. iki 6 v.v. Bet kokiu kitu laiku prašoma skambinti V. Kulniui tel. 769-1266.

— Toronto lietuvių socialinių reikalų tarnyba praneša, kad, pradėdant š. m. spalio 9 d., įstaigos darbuotojas V. Lukas budės vieną dieną savaitėje, trečiadieniais, Lietuvių namuose nuo 12 v. iki 3 v.p.p., Vilniaus rūmose nuo 3.30 v.p.p. iki 6 v.v. Bet kokiu kitu laiku prašoma skambinti V. Kulniui tel. 769-1266.

— Toronto lietuvių socialinių reikalų tarnyba praneša, kad, pradėdant š. m. spalio 9 d., įstaigos darbuotojas V. Lukas budės vieną dieną savaitėje, trečiadieniais, Lietuvių namuose nuo 12 v. iki 3 v.p.p., Vilniaus rūmose nuo 3.30 v.p.p. iki 6 v.v. Bet kokiu kitu laiku prašoma skambinti V. Kulniui tel. 769-1266.

— Toronto lietuvių socialinių reikalų tarnyba praneša, kad, pradėdant š. m. spalio 9 d., įstaigos darbuotojas V. Lukas budės vieną dieną savaitėje, trečiadieniais, Lietuvių namuose nuo 12 v. iki 3 v.p.p., Vilniaus rūmose nuo 3.30 v.p.p. iki 6 v.v. Bet kokiu kitu laiku prašoma skambinti V. Kulniui tel. 769-1266.

— Toronto lietuvių socialinių reikalų tarnyba praneša, kad, pradėdant š. m. spalio 9 d., įstaigos darbuotojas V. Lukas budės vieną dieną savaitėje, trečiadieniais, Lietuvių namuose nuo 12 v. iki 3 v.p.p., Vilniaus rūmose nuo 3.30 v.p.p. iki 6 v.v. Bet kokiu kitu laiku prašoma skambinti V. Kulniui tel. 769-1266.

— Toronto lietuvių socialinių reikalų tarnyba praneša, kad, pradėdant š. m. spalio 9 d., įstaigos darbuotojas V. Lukas budės vieną dieną savaitėje, trečiadieniais, Lietuvių namuose nuo 12 v. iki 3 v.p.p., Vilniaus rūmose nuo 3.30 v.p.p. iki 6 v.v. Bet kokiu kitu laiku prašoma skambinti V. Kulniui tel. 769-1266.

— Toronto lietuvių socialinių reikalų tarnyba praneša, kad, pradėdant š. m. spalio 9 d., įstaigos darbuotojas V. Lukas budės vieną dieną savaitėje, trečiadieniais, Lietuvių namuose nuo 12 v. iki 3 v.p.p., Vilniaus rūmose nuo 3.30 v.p.p. iki 6 v.v. Bet kokiu kitu laiku prašoma skambinti V. Kulniui tel. 769-1266.

— Toronto lietuvių socialinių reikalų tarnyba praneša, kad, pradėdant š. m. spalio 9 d., įstaigos darbuotojas V. Lukas budės vieną dieną savaitėje, trečiadieniais, Lietuvių namuose nuo 12 v. iki 3 v.p.p., Vilniaus rūmose nuo 3.30 v.p.p. iki 6 v.v. Bet kokiu kitu laiku prašoma skambinti V. Kulniui tel. 769-1266.

— Toronto lietuvių socialinių reikalų tarnyba praneša, kad, pradėdant š. m. spalio 9 d., įstaigos darbuotojas V. Lukas budės vieną dieną savaitėje, trečiadieniais, Lietuvių namuose nuo 12 v. iki 3 v.p.p., Vilniaus rūmose nuo 3.30 v.p.p. iki 6 v.v. Bet kokiu kitu laiku prašoma skambinti V. Kulniui tel. 769-1266.

— Toronto lietuvių socialinių reikalų tarnyba praneša, kad, pradėdant š. m. spalio 9 d., įstaigos darbuotojas V. Lukas budės vieną dieną savaitėje, trečiadieniais, Lietuvių namuose nuo 12 v. iki 3 v.p.p., Vilniaus rūmose nuo 3.30 v.p.p. iki 6 v.v. Bet kokiu kitu laiku prašoma skambinti V. Kulniui tel. 769-1266.

— Toronto lietuvių socialinių reikalų tarnyba praneša, kad, pradėdant š. m. spalio 9 d., įstaigos darbuotojas V. Lukas budės vieną dieną savaitėje, trečiadieniais, Lietuvių namuose nuo 12 v. iki 3 v.p.p., Vilniaus rūmose nuo 3.30 v.p.p. iki 6 v.v. Bet kokiu kitu laiku prašoma skambinti V. Kulniui tel. 769-1266.

— Toronto lietuvių socialinių reikalų tarnyba praneša, kad, pradėdant š. m. spalio 9 d., įstaigos darbuotojas V. Lukas budės vieną dieną savaitėje, trečiadieniais, Lietuvių namuose nuo 12 v. iki 3 v.p.p., Vilniaus rūmose nuo 3.30 v.p.p. iki 6 v.v. Bet kokiu kitu laiku prašoma skambinti V. Kulniui tel. 769-1266.

— Toronto lietuvių socialinių reikalų tarnyba praneša, kad, pradėdant š. m. spalio 9 d., įstaigos darbuotojas V. Lukas budės vieną dieną savaitėje, trečiadieniais, Lietuvių namuose nuo 12 v. iki 3 v.p.p., Vilniaus rūmose nuo 3.30 v.p.p. iki 6 v.v. Bet kokiu kitu laiku prašoma skambinti V. Kulniui tel. 769-1266.

— Toronto lietuvių socialinių reikalų tarnyba praneša, kad, pradėdant š. m. spalio 9 d., įstaigos darbuotojas V. Lukas budės vieną dieną savaitėje, trečiadieniais, Lietuvių namuose nuo 12 v. iki 3 v.p.p., Vilniaus rūmose nuo 3.30 v.p.p. iki 6 v.v. Bet kokiu kitu laiku prašoma skambinti V. Kulniui tel. 769-1266.

— Toronto lietuvių socialinių reikalų tarnyba praneša, kad, pradėdant š. m. spalio 9 d., įstaigos darbuotojas V. Lukas budės vieną dieną savaitėje, trečiadieniais, Lietuvių namuose nuo 12 v. iki 3 v.p.p., Vilniaus rūmose nuo 3.30 v.p.p. iki 6 v.v. Bet kokiu kitu laiku prašoma skambinti V. Kulniui tel. 769-1266.

Š. m. spalio 20, sekmadienį, 4 v.p.p. Anapilio salėje rengiamas

KONCERTAS

PROGRAMOJE: solistė **Slava Žiemelytė**, smuikininkė **Regina Audet**, fleitistas **Tomas Regina**, pianistė **Leokadija Kanovičienė**

Įėjimas — \$8. Pelnas skiriamas Lietuvos religinei šalpai.

Visus dalyvauti kviečia — **Anapilio parapijos tarybos kultūrinė sekcija**

Šiaulių dramos teatro gastrolės Kanadoje

Pasaka "Skiriama princesei" Hamiltone spalio 12, šeštadienį, 4 v.p.p., Jaunimo centre

"Dėdės ir dėdienės", J. Tumo-Vaižganto, Wasagoje, spalio 13, sekmadienį, 3 v.p.p., Community Centre, Hwy. 26 ir Sunnydale

Humoro vakaras. Vakarienis su vynu Hamiltone spalio 18, penktadienį, 6 v.v., Jaunimo centre. Stalai rezervuojami iš anksto, bilietai gaunami pas B. Pakalniškį, tel. 527-1028 arba sekmadieniais po pamaldų Jaunimo centre.

Pasaka "Skiriama princesei" Toronte spalio 19, šeštadienį, 10.30 v.r., Toronto Maironio mokyklos patalpose Our Lady of Peace. Globoja Maironio mokykla.

"Dėdės ir dėdienės", J. Tumo-Vaižganto, Toronte spalio 19, šeštadienį, 7 v.v., Brockton gimnazijos salėje, 90 Croatia St. (prie Dufferin plazos).

Visą programą atlieka Šiaulių dramos teatro aktoriai. Teatro direktorius Vytautas Juškus, vyriausias režisierius Gytis Padegimas.

Rengėjai kviečia lietuvišką visuomenę gausiai dalyvauti Šiaulių dramos teatro vaidinimuose, literatūros ir humoro vakaruose. Pagerbkime pirmą kartą atvykusius menininkus iš **laisvos nepriklausomos Lietuvos**. Pabendraukime su aktoriais iš tėvynės, esame tos pačios tautos vaikai. Laukiame visų!

Rengėjų komitetas

"Dėdės ir dėdienės", J. Tumo-Vaižganto, Hamiltone spalio 20, sekmadienį, 4 v.p.p., Westdale gimnazijos auditorijoje, 700 Main St. W.

Literatūros vakaras Toronte spalio 22, antradienį, 7 v.v., Toronto Lietuvių namuose, 1573 Bloor St. W. Globoja Lietuvių namų kultūrinė komisija.

Literatūros ir humoro vakaras Londone spalio 23, trečiadienį, 7 v.v., Šiluvos Marijos parapijos salėje, 1414 Dundas St. Globoja Londono pensininkų klubas ir L. Eimanto vardo lietuvių mokykla.

Literatūros vakaras Hamiltone spalio 25, penktadienį, 7 v.v., parapijos salėje, 48 Dundurn St. N.

Humoro vakaras — atsisveikinimas su svečiais iš Lietuvos, Toronte spalio 26, šeštadienį, 7 v.v., Prisikėlimo parapijos salėje, 1021 College St. Vakarienis asmeniui \$20. Bilietus galima įsigyti iš anksto sekmadieniais po pamaldų parapijose arba Lietuvių namuose. Dėl informacijų skambinkite V. Taseckui tel. 824-4461.

Rengėjų komitetas

ANASTAZIJOS TAMOŠAITIENĖS KILIMŲ PARODA

1991 m. spalio 19 d. — lapkričio 3 d. Muziejaus parodų salėje, Anapilyje, Mississaugoje

Spalio 19, šeštadienį, 4 v.p.p., parodą atidarys Lietuvių tautodailės instituto Toronto skyriaus pirmininkė **ALDONA VAITONIENĖ**.

ANASTAZIJOS gyvenimą, veiklą bei dailę apibūdins **ANTANAS TAMOŠAITIS** ANASTAZIJOS TAMOŠAITIENĖS dailės monografiją aptars ir su visuomene supažindins **ANGELIKA SUNGAILIENĖ**

Rengia — **Lietuvių tautodailės instituto Toronto skyrius**

Kanados lietuvių katalikų kunigų vienybės suvažiavimas — š. m. spalio 30, trečiadienį, 10 v.r., Toronto Prisikėlimo par. patalpose. Pranešimą apie religinę būklę Lietuvoje padarys kun. dr. V. Skilandžiūnas, ten lankešis praėjusią vasarą.

Juodojo kaspino dienos komitetas praneša, kad ryšium su pasiekimais Baltijos kraštuose, jo uždaviniai yra pasibaigę. Ta proga visus kviečia į iškilmingą pietus lapkričio 1 d. Holiday Inn (Downtown-Toronto). Įėjimo bilietai \$30 ar \$60 asmeniui užsakomi pas Bill Guest arba Kimberley Saunders, tel. 869-3838. Inf.

Vilniaus radijas užsieniuo nuo š. m. rugsėjo 29 d. transliuoja programą 8 v.v. anglų kalba, 10 v.v. lietuvių kalba šiais dažniais (kiloherciais): 11675, 11790, 15180, 17605, 17690 ir šiomis bangomis: 25, 19 ir 16 metrų.

Pagalba Vilniaus universitetui. Draugija "Liberte pour les Baltes" (Laisvė baltiečiams), kaip praneša Sorbonos universiteto prof. G. Matore, buvęs politinis kalnys sovietų okupuotoje Lietuvoje, Vilniaus universitetui pasiuntė 1,000 kg. prancūzų kalbos žodyną, gramatikų ir daug vaistų. Prezidentas V. Landsbergis atsuntęs draugijai padėkos laišką. Siunta brangiai kainavusi. Norintys sumazinti siuntos išlaidas, prašomi čekius siųsti šiuo adresu: Liberte pour les Baltes, 17 rue de Passy, 75016 Paris, France.

A. a. Vinco Treigio atminimui žmona "Tėviškės žiburiams" aukojo \$100.

A. a. Adomo Lastausko atminimui žmona Gražina "Tėviškės žiburiams" aukojo \$50.

A. a. Prano Masiulio atminimui M. Rutkevičienė "Tėviškės žiburiams" aukojo \$25.

A. a. Povilo Štuopio penkerių metų mirties prisiminimui žmona Albina "Tėviškės žiburiams" aukojo \$100.

A. a. dail. Anastazijos Tamošaitienės prisiminimui prof. Justinas ir Regina Pikūnai, paremdami lietuvių spaudą, "Tėviškės žiburiams" aukojo \$50.

A. a. Elenos Bersėnienės, mirusios Lietuvoje, atminimui Stasė Sinkienė "Tėviškės žiburiams" aukojo \$20.

Šv. Jono lietuvių kapinėms aukojo: \$100 — J. Mejus.

KLB lietuvių muziejaus-archyvo statybos vajui aukojo: \$50 — V. Jasiūnienė.

Vladas ir Elzbieta Sondai spalio 5 d. savo artimųjų tarpe atšventė 50 metų vedybų sukaktį. Vladas Sonda yra buvęs ilgametis "Tėviškės žiburijų" leidėjų valdybos sekretorius.

IEŠKOM MOTERS prižiūrėti pusantūrų metų vaiką ir atlikti smulkius ruošos darbus. Skambinti po 6 v.v. tel. 416-829-4075.

MONTREALQUE

AV šventovės nauji vargonai rugsėjo 29 d. buvo pašventinti klebono kun. Juozo Aranausko prieš 11 v.r. Mišias, kurias jis koncelebravo su kun. Stasiu Šileika. Per pamokslą klebonas priminė muzikų globėją šv. Ceciliją ir paplūstus jos vardo organizacijas; paminėjo šios parapijos mirusius vargoninkus — Aleksandrus Piešiną ir Ambrozaitį, padėkojo vargonų mecenatams. Pamaldų metu pora giesmių giedojo solistė iš Lietuvos Danutė Grauslytė ir parapijos choras, vad. muz. Aleksandro Stankevičiaus. Vargonų "krikšto tėvais" buvo — E. Kardelienė, D. K. Smilgevičiai, H. Z. Lapina, G. M. Čapkauskai, A. Paškevičienė, J. P. Žukauskai, A. G. Stankevičiai, A. Keblys, V. Lukoševičiūtė, B. J. Malaiškos.

Po pamaldų salėje įvyko solistės D. Grauslytės koncertas. Ji padainavo vienuolika dainų bei operų arijų. Publika sustojusi plojo, įvertindama gražų solistės pasirodymą, išsprasydama priedui dar vieną ariją. Akompanavo Mme. M. Roch. Abi buvo apdovanotos gėlemis. Kun. S. Šileikai palaiminus

valgius, gausūs svečiai vaišinosi skaniais A. Jonelio paruoštais valgiais. Po to visi turėjo progos susitikti su soliste bei įsigyti jos dainų juosteles.

KLB solidarumo mokestis netrukus bus renkamas. Skiriantieji tą įnašą per "Litą" šiomis dienomis ras nurašytą iš jų sąskaitų. Metinis solidarumo mokestis (įnašas) yra \$10.

AV parapijos kunigai pradeda lankymą. Kun. Iz. Sadauskas lankys Verdunę ir LaSalle gyvenančius parapijiečius, o kun. J. Aranas — gyvenančius toliau.

AV parapijos choras, praeitą vasarą sėkmingai koncertavęs Lietuvoje, nori pasidalinti savo įspūdiams su platesne visuomene spalio 20 d. po pamaldų parapijos salėje, kur bus rodomos ir paaiškinaamos vaizdajuostės. Po to — vaišės.

A. a. Aleksandras Naujokas, 78 m. amžiaus, mirė rugsėjo 25 d. Po pamaldų šv. Kazimiero šventovės rugsėjo 30 d. palaidotas Notre Dame de Neiges kapinėse. Liūdi žmona ir jos broliai su šeimomis bei kiti giminės. B.S.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
Namai — Automobiliai — Prekyba — Atsakomybė
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel.: 722-3545 Res.: 256-5355
JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B.
PETRAS ADAMONIS, C.I.B.
Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard
VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI
AKTYVAS — virš \$29,000,000 REZERVAS — virš milijono.

MOKA UŽ:
Certifikatus 8 1/4%
Term. indėlius: 8 1/4%
1 metų 7 1/2%
180 d. - 364 d. 7 1/4%
120 d. - 179 d. .... 7 %
60 d. - 119 d. .... 7 %
30 d. - 59 d. .... 7 %

IMA UŽ:
Nekiln. turto nuo 9 3/4%, asmenines — nuo 11 %

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"
KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00-	